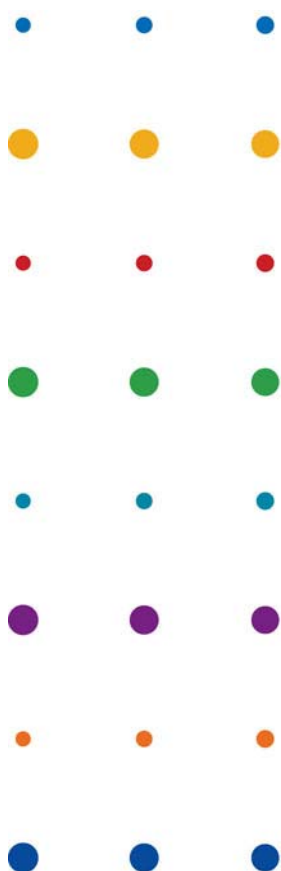

Herstructurering industriehaven Genemuiden PlanMER

Rapport

Gemeente Zwartewaterland

oktober 2011

Herstructurering industriehaven Genemuiden PlanMER

Rapport

dossier : BA1063-103-100

registratienummer : MD-DE20110298

versie : definitief

Gemeente Zwartewaterland

oktober 2011

INHOUD**BLAD**

1	WAAROM DIT MER	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Achtergrond van het project	3
1.3	Betrokken partijen	4
1.4	Het voornemen	4
1.5	Planm.e.r.-plicht	5
1.6	Doelstelling planMER	5
1.7	Procedure en voortraject	5
1.8	Inhoudelijke vereisten	7
1.9	Reikwijdte en detailniveau	8
1.10	Leeswijzer	8
2	BELEIDS- EN WETTELIJK KADER	9
2.1	Ruimtelijke ordening en ruimtelijke ontwikkelingen	9
2.2	Natuur	10
2.3	Bodem en water	12
2.4	Verkeer en vervoer	12
2.5	Geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid	13
3	VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	14
3.1	Het voornemen	14
3.2	Basisalternatief	15
3.3	Nulalternatief	16
3.4	Voorkeursalternatief	16
4	TOETSINGSKADER	17
4.1	Beoordelingsmethode	17
4.2	Te onderzoeken milieuaspecten en toetsingscriteria	17
5	HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING	19
5.1	Natuur	19
5.2	Geluid en luchtkwaliteit	27
5.3	Verkeer en vervoer	31
5.4	Externe veiligheid	31
5.5	Bodem en water	33
5.6	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	35
6	MILIEUEFFECTEN BASISALTERNATIEF	40
6.1	Natuur	40
6.2	Geluid en luchtkwaliteit	44
6.3	Verkeer en Vervoer	46
6.4	Externe veiligheid	47
6.5	Bodem en Water	49
6.6	Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie	49
6.7	Duurzaamheid	50
6.8	Effecten samengevat	51

7	LEEMTEN IN KENNIS EN DOORKIJK NAAR HET VERVOLG	52
7.1	Leemten in kennis	52
7.2	Doorkijk naar het vervolg	52
8	COLOFON	54

BIJLAGEN

BIJLAGE 1	Geraadpleegde bronnen
BIJLAGE 2	Begrippenlijst
BIJLAGE 3	Passende Beoordeling
BIJLAGE 4	Notitie overleg met waterschap
BIJLAGE 5	Kaart 1 t/m 4 berekening industrielawaai Zevenhont

1 WAAROM DIT MER

1.1 Aanleiding

Gemeente Zwartewaterland is voornemens om de bestaande industriehaven in de kern Genemuiden (zie Figuur 1-1) te verbeteren en uit te breiden. De bestaande kades worden verlengd en naastgelegen terreinen worden geschikt gemaakt om aan de haven te worden toegevoegd.

Het project draagt bij aan de verbetering van de bereikbaarheid van de binnenhavens in de regio. Er ontstaat meer overslagcapaciteit en ruimte voor watergebonden bedrijvigheid.

De planvorming (bestemmingsplanwijziging) en het vergunningentraject dienen begin 2011 afgerond te zijn, waarna kan worden gestart met de werkzaamheden. Het project dient voor 2013 te zijn opgeleverd in verband met de subsidieregeling 'Quick Wins binnenhavens en vaarwegen' van Rijkswaterstaat.

Het project ligt deels binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht'. In het kader van de Natuurbeschermingswet dient te worden onderzocht of sprake is van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van dit gebied. Inmiddels is een verkennende voortoets uitgevoerd. Hieruit blijkt dat een passende beoordeling nodig is in verband met mogelijke significante effecten ten aanzien van de aantasting van ganzenfoerageergebied. In de passende beoordeling worden alle mogelijke effecten op basis van wetenschappelijke kennis op de instandhoudingsdoelen in beeld gebracht.

Op het moment dat een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet moet worden uitgevoerd, is het tevens verplicht om een plan-m.e.r.¹ te doorlopen.

1.2 Achtergrond van het project

De industriehaven in Genemuiden is gelegen aan het Zwarte Water, dat onderdeel uitmaakt van de verbinding over water tussen het IJsselmeer, Drenthe en Overijssel. De industriehaven is onderdeel van het industrieterrein Zevenhont met een omvang van 35 ha. bruto. Langs het Zwarte Water, zowel binnendijs als buitendijs, bevinden zich enkele grote ondernemingen. Het terrein heeft een openbare kade van 70 meter die dagelijks wordt gebruikt door diverse bedrijven voor de overslag van goederen via het water.

De gemeente werkt aan een uitbreiding en verbetering van de bestaande industriehaven in de kern Genemuiden door toevoeging van een naastgelegen perceel aan de oppervlakte van de haven met de realisering van uitbreiding van kaderuimte. Hierdoor ontstaat tevens ruimte voor watergebonden bedrijven aan de haven en uitbreidingsruimte voor op- en overslag van goederen.

Als onderdeel van het netwerk van binnenvaartposities wordt met het project Industriehaven Genemuiden beoogd vorm en inhoud te geven aan de stimulering van het vervoer over water en de verbetering van de bereikbaarheid van de binnenhavens.

¹ MER: het milieueffectrapport, m.e.r. = de procedure voor milieueffectrapportage

Figuur 1-1 Ligging plangebied Industriehaven Genemuiden

1.3 Betrokken partijen

Bij een m.e.r.-procedure zijn meerdere partijen betrokken, die elk een eigen rol binnen het proces hebben. Bij het planMER Herstructurering industriehaven Genemuiden zijn de volgende actoren betrokken:

- Initiatiefnemer: het project wordt aangestuurd door de gemeente Zwartewaterland. B&W van de gemeente is de formele initiatiefnemer voor de m.e.r.;
- Bevoegd gezag: de gemeenteraad van Zwartewaterland is belast met de besluitvorming;
- Commissie m.e.r.: Het bevoegd gezag wordt in haar besluitvorming geadviseerd door de commissie m.e.r.. Deze onafhankelijke commissie bestaat uit specialisten op het vlak van milieu. Voor elke procedure wordt een afzonderlijke werkgroep samengesteld. Zij brengt advies uit over de volledigheid en kwaliteit van het MER;
- Provincie Overijssel;
- Rijkswaterstaat;
- Waterschap Groot Salland;
- Omliggende gemeenten (Kampen, Staphorst, Steenwijkerland).

1.4 Het voornemen

Zoals aangegeven is gemeente Zwartewaterland voornemens enkele ontwikkelingen door te voeren in de industriehaven Genemuiden. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken wordt een bestemmingsplan opgesteld. Onderhavige planMER wordt aan het bestemmingsplan gekoppeld.

Het voornemen wordt in het project opgenomen, zoals omschreven in de planomschrijving van de gemeente Zwartewaterland. Op basis van de thans beschikbare informatie worden in elk geval de volgende onderdelen opgenomen in het voornemen:

- De realisatie van 435 meter nieuwe kade (inclusief vernieuwing van de bestaande kade);
- De aanleg van 1,4 hectare uitgeefbaar haventerrein aan de westzijde van het plangebied;
- Het verwijderen van een dam en het afgraven van grond (oostzijde) om meer ruimte voor de schepen te creëren (ca 6000 m²);
- De realisatie van een bedrijfshal aan de westzijde van het plangebied;
- Het aanpassen van de ontsluitingsweg.

1.5 Planm.e.r.-plicht

Op grond van de m.e.r.-wetgeving bestaat de verplichting tot het beoordelen van de milieueffecten van besluiten die m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Het doel van de m.e.r. is om bij de besluitvorming omtrent het bestemmingsplan het milieu een volwaardige plaats te geven. Hiermee wordt een duurzame ruimtelijke ontwikkeling beoogd.

De totale oppervlakte van de industriehaven bedraagt circa 4 hectare. Een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt bij een bruto oppervlakte van 75 hectare of meer (artikel 11.3, lijst D Besluit m.e.r.). Hiermee wordt de m.e.r. –drempel niet overschreden.

In de loop van het proces is echter gebleken dat significant negatieve effecten op het nabijgelegen Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen activiteit niet zijn uit te sluiten. Om deze reden moet er een Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet uitgevoerd worden en is de ontwikkeling (plan)m.e.r.-plichtig. De passende beoordeling maakt onderdeel uit van dit MER.

1.6 Doelstelling planMER

Het doel van het planMER is inzicht te geven in de mogelijke invloeden op het milieu, zowel positief als negatief, die verwacht mogen worden wanneer de voorgenomen uitbreiding van de haven wordt gerealiseerd. Met het verkregen inzicht kan, waar nodig, worden bijgestuurd in de planvorming om te komen tot een plan waarin het milieubelang voldoende gewaarborgd is. De m.e.r. beoogt een volwaardige plaats voor het milieubelang in de besluitvorming over activiteiten met mogelijk (belangrijke) nadelige gevolgen voor het milieu.

1.7 Procedure en voortraject

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor milieueffectbeoordeling in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving dient de regel- en lastendruk te verminderen. De oude m.e.r.-wetgeving kende een m.e.r. en een m.e.r. procedure. De nieuwe wet spreekt van een zogenaamde 'eenvoudige' en 'uitgebreide' procedure. Voor plannen verandert er in de nieuwe situatie niet veel en moet altijd een uitgebreide procedure worden gevolgd. Een belangrijk verschil met de oude situatie is dat de nieuwe procedure de verplichting kent om de gelegenheid te bieden zienswijzen in te dienen in de beginfase van de procedure. Een ander belangrijk verschil is dat de Commissie voor de m.e.r. bij alle plannen verplicht om advies moet worden gevraagd op het MER.

Het plangebied voor de uitbreiding ligt deels binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht'. In het kader van de Natuurbeschermingswet dient te worden onderzocht of sprake is van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van dit gebied. In 2008 is een verkennende voortoets uitgevoerd (Ecogroen, 2008). Uit de voortoets blijkt dat er mogelijke significante effecten ten aanzien van de aantasting van het een foerageergebied van overwinterende ganzen en de grutto kan optreden en dat nader onderzoek naar porselein en roerdomp nodig is. Uit de voortoets blijkt tevens dat

een passende beoordeling nodig is in verband met de mogelijke significante effecten ten aanzien van het Natura 2000-gebied. Als onderdeel van dit MER is de passende beoordeling uitgevoerd (DHV, 2011). In de passende beoordeling zijn alle mogelijke effecten op basis van wetenschappelijke kennis op de instandhoudingsdoelen in beeld gebracht.

Op het moment dat een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet moet worden uitgevoerd, is het tevens verplicht om een plan-m.e.r. te doorlopen. De uitgebreide procedure is van toepassing en bestaat uit de volgende stappen:

1. Kennisgeving & Raadpleging

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: Notitie RDN) kenmerkt het begin van de m.e.r.-procedure en gepubliceerd (DHV, oktober 2010, registratienummer: MD-20100336).

In het kader van de planm.e.r. procedure is de NRD toegestuurd aan Rijkswaterstaat en de provincie Overijssel. In reactie daarop heeft Rijkswaterstaat aangegeven geen opmerkingen te hebben. Wel is aangegeven dat bij de aanvraag van de benodigde Waterwet vergunning een rivierkundige berekening overlegd moet worden.

De provincie heeft aangegeven een behoorlijk compleet beeld van de situatie te hebben. Zij heeft een aantal aanvullingen aangegeven voor de onderdelen ecologie, CO₂-reductie en duurzame ontwikkeling:

- Ecologie: bij het aspect ecologie worden de toetsingscriteria "Behoud/aantasting leefgebied beschermde flora en fauna" en "Behoud/aantasting instandhouding Natura 2000" genoemd. Wat wij hier nog missen is het toetsingscriterium Ecologische Hoofdstructuur. Wij verzoeken u dit criterium toe te voegen;
- CO₂-reductie: wij adviseren om de kansen op CO₂-reductie mee te nemen, met name bij het aspect Verkeer en Vervoer: de haven zal mogelijk gaan bijdragen aan een betere bereikbaarheid en verschuiving van transport over de weg naar transport over water;
- Duurzame ontwikkeling: in de notitie wordt vooral geredeneerd vanuit consequenties met betrekking tot ecologie. Wij missen het aspect duurzaamheid en adviseren om de bijdrage van de voorgenomen plannen aan duurzame ontwikkeling op de havenomgeving zelf en het aangrenzend industrieterrein mee te nemen: in het kader van duurzame ontwikkeling kan een bredere afweging leiden tot inzicht naar mogelijke kansen op de planvorming en het industrieterrein.

2. Milieueffectrapport (MER)

De gemeente Zwartewaterland stelt een planMER op ten behoeve van uitbreiding en de verbetering van de industriehaven in Genemuiden. Aan het opstellen van een planMER is geen wettelijke termijn verbonden, wel is de ambitie het MER in 2011 af te ronden.

3. Kennisgeving en terinzagelegging MER en bestemmingsplanherziening

Na het opstellen van het MER geeft de gemeente Zwartewaterland kennis van het MER en legt het voorontwerp MER samen met het bestemmingsplan ter inzage voor een ieder om zienswijzen in te dienen.

4. Advisering door de Commissie m.e.r.

De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het planMER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt (doorgaans zes weken).

5. Definitief besluit

De gemeente Zwartewaterland neemt een definitief besluit over het planMER en het bestemmingsplan. Het besluit geeft aan hoe rekening wordt gehouden met de in het MER beschreven milieugevolgen van de

ontwikkeling, welke overwegingen zijn gemaakt ten aanzien van de beschreven alternatieven, de zienswijzen en het advies van de commissie m.e.r. Ook geeft de gemeente Zwartewaterland aan hoe burgers en maatschappelijke organisaties zijn betrokken bij de voorbereiding van het plan. Verder wordt vastgesteld hoe en wanneer er wordt geëvalueerd.

6. Bekendmaking van het besluit

Het besluit wordt bekendgemaakt. De bekendmaking vindt in principe plaats op de manier zoals dat in de wet staat op grond waarvan het besluit wordt genomen. Ook wordt het besluit medegedeeld aan de adviseurs, de overheidsorganen die bij het besluit zijn betrokken en degenen die zienswijzen hebben ingediend.

7. Evaluatie

De gemeente Zwartewaterland evalueert de werkelijk optredende milieugevolgen zoals dat beschreven is in de evaluatieparagraaf van het besluit en neemt zo nodig aanvullende maatregelen om de gevolgen voor het milieu te beperken.

1.8 Inhoudelijke vereisten

De kern van het MER wordt gevormd door een milieuraapport waarin de milieueffecten van de voorgenomen activiteit worden beschreven. Voor de voorgenomen activiteit moeten redelijke alternatieven worden beschreven en op hun milieueffecten worden beoordeeld. Onder milieueffecten worden bijvoorbeeld de gevolgen voor natuur, landschap, geluid en lucht verstaan.

Het milieuraapport bevat de volgende onderdelen:

- a. een beschrijving van het doel van de voorgenomen activiteit;
- b. een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de varianten daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen. Ook moet de keuze voor de in beschouwing genomen varianten worden gemotiveerd;
- c. een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d. een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, en de te verwachten ontwikkeling van dat milieu als de activiteit en de alternatieven niet worden ondernomen (autonome ontwikkeling);
- e. een beschrijving van de gevolgen voor het milieu die de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven kunnen hebben en een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f. een vergelijking van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling van het milieu (referentiesituatie/nulalternatief) met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit (verscheidene alternatieven);
- g. een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen als gevolg van het ontbreken van benodigde gegevens;
- h. een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

1.9 Reikwijdte en detailniveau

Reikwijdte

Plangebied

Het plangebied ligt aan de noordzijde van Genemuiden en maakt onderdeel uit van het industrieterrein Zevenhont (BT 1982). Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door het Zwarte Water (zie Figuur 1-1). De oppervlakte van het plangebied is circa 6 hectare.

Te onderzoeken milieuaspecten

De volgende milieuaspecten worden onderzocht in het MER:

- Natuur;
- Geluid en lucht;
- Verkeer en vervoer;
- Externe veiligheid;
- Bodem en water;
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- Duurzaamheid.

In hoofdstuk 4 wordt ter toetsingskader nader toegelicht.

Detailniveau

De kern van het MER is dat de belangrijkste gevolgen van het voornemen voor het milieu (zie hoofdstuk 3) overzichtelijk in beeld worden gebracht.

De milieuaspecten worden op een kwalitatieve manier onderzocht. Voor natuur worden de effecten zoveel mogelijk gekwantificeerd. Op basis van de beschreven effecten worden de alternatieven beoordeeld met een kwalitatieve score die varieert van '–' (zeer negatief effect) tot '++' (zeer positief effect). De beoordelingsmethodiek wordt nader toegelicht in hoofdstuk 4.

1.10 Leeswijzer

De opbouw van dit MER is als volgt:

- Hoofdstuk 2 Beleids- en wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 Voorgenomen activiteit en alternatieven;
- Hoofdstuk 4 Toetsingskader;
- Hoofdstuk 5 Huidige situatie en autonome ontwikkeling;
- Hoofdstuk 6 Effectbeoordeling en vergelijking alternatieven;
- Hoofdstuk 7 Leemten in kennis en doorkijk naar het vervolg.

Achtergrondinformatie met betrekking tot verschillende onderwerpen is zoveel als mogelijk opgenomen in de bijlagen. Hier wordt naar verwezen in de hoofdtekst. De Passende Beoordeling maakt integraal deel uit van voorliggend planMER en is opgenomen in bijlage 3.

2 BELEIDS- EN WETTELIJK KADER

2.1 Ruimtelijke ordening en ruimtelijke ontwikkelingen

Omgevingsvisie Overijssel

De Omgevingsvisie van de provincie Overijssel presenteert het provinciaal belang en beleid in de fysieke leefomgeving. De provincie ambieert hiermee meer dan alleen het formuleren van beleid. De Omgevingsvisie presenteert en agendeert de provinciale visie, beleidskeuzes én de uitvoeringsstrategie op het hele ruimtelijk-fysieke domein. De Omgevingsvisie Overijssel heeft de status van:

- Structuurvisie onder de (nieuwe) Wet ruimtelijke ordening;
- Regionaal Waterplan onder de (nieuwe) Waterwet (en Provinciaal Waterhuishoudingsplan onder de Wet op de waterhuishouding tot de inwerkingtreding van de Waterwet);
- Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer;
- Provinciaal verkeers- en vervoersplan onder de Planwet verkeer en vervoer;
- Bodemvisie in het kader van ILG-afspraken met het Rijk.

In de Omgevingsvisie is aangegeven dat de provincie de ontwikkelingsmogelijkheden voor bulk- en stukgoed in de binnenhavens wil faciliteren. Hieronder valt ook de industriehaven van Genemuiden.

Daarnaast wordt de bereikbaarheid van overslagvoorzieningen op lokale bedrijventerreinen als onvoldoende gezien, door een beperkte diepgang van de havens. Ook tussenliggende laad- en loskades van aanliggende bedrijven hebben een beperkte diepgang. De provincie wil de bereikbaarheid van deze locaties versterken in samenhang met de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen langs het water.

Structuurvisie Zwartewaterland

De Structuurvisie Zwartewaterland heeft als doel het ruimtelijk beleid van de gemeente Zwartewaterland te formuleren voor de periode tot 2020. Deze structuurvisie behandelt toekomstige ontwikkelingen en benoemt de kwaliteiten, knelpunten en kansen die in de gemeente te vinden zijn.

In deze visie staat dat de potenties van de ligging van Genemuiden aan het water (in het bijzonder het havenhoofd) dienen te worden benut. De oudere bedrijventerreinen nabij de haven vragen om een nieuwe invulling: zij spelen een rol bij het levend houden van het gebied rond de haven en bij de oriëntatie op het Zwartewater.

Bestemmingsplan (vigerend)

Het plangebied valt op dit moment onder de bepalingen van het bestemmingsplan 'Bedrijfsterrein 1982' van de gemeente Genemuiden en is tweemaal partieel herzien (1984 en 1989). De uitbreiding van het plangebied valt onder de werking van het bestemmingsplan 'Buitengebied'. Om de ontwikkeling van de industriehaven mogelijk te maken wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plangebied zal daarmee geen deel meer uitmaken van de vigerende bestemmingsplannen.

Bedrijventerreinvisie Zwartewaterland

De industriehaven Genemuiden is opgenomen in de Bedrijventerreinvisie Zwartewaterland. Deze visie is in samenspraak met de Federatie Industrievingen Zwartewaterland tot stand gekomen. De visie gaat ondermeer in op de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid van de bedrijventerreinen in de gemeente Zwartewaterland. De weergegeven resultaten geven de toekomstverkenning van de vraag naar bedrijventerreinen tot 2020 en wordt de gemeentelijke opgave tot 2020 in beeld gebracht.

2.2 Natuur

Nota Ruimte

Het nationaal ruimtelijk beleid tot 2020 is vastgelegd in de nota Ruimte. De Nota Ruimte bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en bevat de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Het Rijk schept ruimte voor ontwikkeling, uitgaande van het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet' en verschuift het accent van het stellen van ruimtelijke beperkingen naar het stimuleren van gewenste ontwikkelingen. De rijksverantwoordelijkheden en die van anderen zijn helder onderscheiden. De Nota Ruimte is door het Rijk op dit moment vastgesteld als structuurvisie met een uitvoeringsparagraaf. In de Nota Ruimte is de Ecologische Hoofdstructuur opgenomen die in provinciale plannen verder vorm heeft gekregen. Aan de oost- en noordzijde wordt het plangebied begrensd door de Ecologische Hoofdstructuur.

De Nota Ruimte is het nationale kader van de Ecologische Hoofdstructuur. In het kader staat onder andere het 'Nee-tenzij' -regime aangegeven en er zijn twee instrumenten benoemd: de EHS saldo-benadering en herbegrenzing. Per provincie is de EHS in meer detail uitgewerkt in provinciale plannen, waaronder de wijze van inzet van de genoemde instrumenten.

Natuurbeschermingswet (Natura 2000, Vogel- en Habitatrichtlijn)

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden van zowel de Vogelrichtlijn als de Habitatrichtlijn op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. De Vogelrichtlijn heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de Europese Unie. De Habitatrichtlijn heeft betrekking op de bescherming van natuurlijke biotopen en de leefgebieden van planten- en diersoorten anders dan vogels. Vergelijkbaar met de Vogelrichtlijn verbiedt de Habitatrichtlijn het opzettelijk verstoren of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van planten en dieren. Het afwegingskader hiervoor is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998. Op grond van beide richtlijnen moeten de lidstaten alle nodige maatregelen nemen om voor de bedoelde soorten een voldoende variatie en omvang van leefgebieden te garanderen (gebieds- en soortbescherming). De lidstaten moeten gebieden aanwijzen voor de instandhouding van waardevolle soorten en habitattypen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden.

De haven van Genemuiden ligt voor een groot deel in het Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. In het Ontwerpbesluit Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (LNV, 2007) staan de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura2000 gebied beschreven. In Tabel 2-1 zijn deze kwalificerende waarden opgenomen. Daarbij is aangegeven of er een behoudoelstelling of verbeterdoelstelling in dit gebied is.

Het plangebied ligt in een deel van het Natura 2000-gebied wat alleen is aangewezen voor vogels (voorheen Vogelrichtlijngebied). Omdat ook gekeken zal worden naar 'externe werking' zijn de doelstellingen van het deel dat doelstellingen heeft op grond van de habitatrichtlijn ook opgenomen.

Beschermde Natuurmonumenten: Oude doelen

Bij de aanwijzing van het Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht zijn de Beschermde Natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten die overlappen met het N2000-gebied opgeheven. De natuurwaarden (oude doelen) waarvoor de natuurmonumenten waren aangewezen zijn wel in de Natura 2000-aanwijzingsbesluit opgenomen. Het gaat om de volgende Natuurmonumenten: Kievitsbloemterreinen onder Hasselt en Zwolle (SN), Kievitsbloemterreinen Overijsselse Vecht (BN) en Kievitsbloemterreinen Zwarte Water (BN). Deze oude doelen behouden echter hun status als beschermd natuurmonument en daarmee het beschermingsregime van artikel 16 van de Nbwet.

De Beschermde Natuurmonumenten van de Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht liggen onder Hasselt. De uitbreiding van de haven bij Genemuiden heeft geen invloed op deze 6 kilometer verder weg gelegen Beschermde Natuurmonumenten. Ze worden derhalve niet verder behandeld.

Tabel 2-1 Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Habitatrichtlijn	Instandhoudingsdoel	
Habitattypen	Oppervlakte	Kwaliteit
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	>	>
H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea)	=	=
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	>	=
H91F0 Droge hardhoutooibossen	>	>
Habitatrichtlijnsoorten	Omvang/kwaliteit leefgebied	Populatie
H1134 Bittervoorn	=	=
H1149 Kleine modderkruiper	=	=
Vogelrichtlijn	Instandhoudingsdoel	
Broedvogels	Omvang/kwaliteit leefgebied	Populatie
A021 Roerdomp	>	>
A119 Porseleinhoen	=	=
A122 Kwartelkoning	=	=
A197 Zwarte stern	>	>
A298 Grote karekiet	>	>
Niet-broedvogels	Omvang/kwaliteit leefgebied	Populatie
A037 Kleine zwaan	=	=
A041 Kogans	=	=
A050 Smient	=	=
A054 Pijlstaart	=	=
A056 Slobeend	=	=
A125 Meerkoet	=	=
A156 Grutto	=	=

= behoudsdoelstelling; > verbeterdoelstelling

Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet richt zich op de bescherming van in het wild levende planten en dieren. De wet gaat uit van het "nee, tenzij"-beginsel. Dit houdt in dat er verbodsbepalingen zijn opgesteld die moeten voorkomen dat schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten en dieren optreden. Slechts onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk.

Sinds februari 2005 bestaat vrijstelling voor een lijst van veel voorkomende beschermde soorten ('tabel 1'). Hiervoor hoeft bij ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden. Bij effecten op strikt beschermde soorten ('tabel 3') is het verplicht een ontheffing met een uitgebreide toets van de Flora- en

faunawet aan te vragen bij Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I. Voor effecten op soorten van tabel 2 (o.a. alle vogelsoorten) moet worden gewerkt volgens een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Als men niet volgens een goedgekeurde gedragscode werkt, is voor een ontheffing een uitgebreide toets nodig.

Ruimtelijke plannen worden niet genoemd in de Flora- en faunawet. Omdat B&W de plicht hebben te onderzoeken of een bestemmingsplan uitvoerbaar is, wordt ook gekeken of er belemmeringen zijn voor het verkrijgen van een ontheffing.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend (landelijke) netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. De landelijke doelstellingen van de EHS zijn verwoord in de Nota Ruimte (2004). De provincies werken de EHS uit: dit is momenteel in provinciale verordeningen geregeld (Omgevingsverordening Provinciale Staten, 2009).

2.3 Bodem en water

Bodembeheerplan / bodemkwaliteitskaart

In 2005 is voor de gemeente Zwartewaterland een bodembeheerplan (met achterliggende bodemkwaliteitskaart) opgesteld. Het bodembeheerplan geeft een overzicht van de regels en procedures waaraan het hergebruik van grond als bodem binnen de gemeente Zwartewaterland moet voldoen. Het bodembeheerplan gaat zowel in op de mogelijkheden van hergebruik van licht verontreinigde grond als bodem conform de MvG als op hergebruik van schone grond. Daarbij is het doel de grond definitief weer onderdeel van de bodem te laten worden (onder andere aanvullingen of ophogingen in het belang van industrievestiging, aanleg van infrastructuur, etc.). De bodemkwaliteitskaart geeft inzicht in de gebiedseigen bodemkwaliteit van de gemeente Zwartewaterland).

Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Een achttal wetten is samengevoegd tot één wet, de Waterwet. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning.

2.4 Verkeer en vervoer

Verkeers- en vervoersplan

In 2008 is het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan voor de gemeente Zwartewaterland opgesteld. De doelstelling bij het opstellen van dit plan was het creëren van een doelmatig, veilig en duurzaam verkeers- en vervoerssysteem waarvan de kwaliteit voor de individuele gebruiker in een goede verhouding staat tot de kwaliteit voor de samenleving als geheel.

De gemeente streeft naar een optimale bereikbaarheid voor de beroepsvaart. Dit betekent adequate vaarverbindingen. Adequate vaarverbindingen betekent ook goede, bereikbare havens die deze vorm van transport mogelijk maken en houden. De gemeente wil aandacht blijven vragen voor vervoer over water. Om de havens goed te laten functioneren zijn niet alleen goede havenfaciliteiten van belang. De gemeente

onderkent het belang van een goede ontsluiting van de havengebieden op de hoofdwegenstructuur. Gestreefd wordt naar het goed bereikbaar houden van de bedrijventerreinen via de weg en via het water.

Waterplan

De bevaarbaarheid van de hoofdvaarroutes is van groot belang voor de gemeente Zwartewaterland. Kansen voor bedrijven die gebruik maken van de transportmogelijkheden moeten worden benut. Bij plaatsing van bedrijven langs het water, wordt er naar gestreefd om watergebonden bedrijven toe te staan, in aansluiting op marktwerking (vraag en aanbod). De afmeervoorzieningen in de regio voor de beroepsvaart zijn voldoende en dienen in de toekomst gehandhaafd te blijven in voldoende kwantiteit en kwaliteit.

2.5 Geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid

Wet milieubeheer

Voor de milieuaspecten geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid wordt de Wet milieubeheer gehanteerd. Onder de wet vallen diverse wetten en regels die gericht zijn op deze drie milieuthema's of de wet verwijst naar geldende wetten en regels. In de Wet milieubeheer is ook geregeld wanneer en hoe een milieueffectrapport moet worden opgesteld. In de deelrapporten van de genoemde milieuaspecten wordt waar nodig ingegaan op de specifieke milieuregels voor het betreffende aspect.

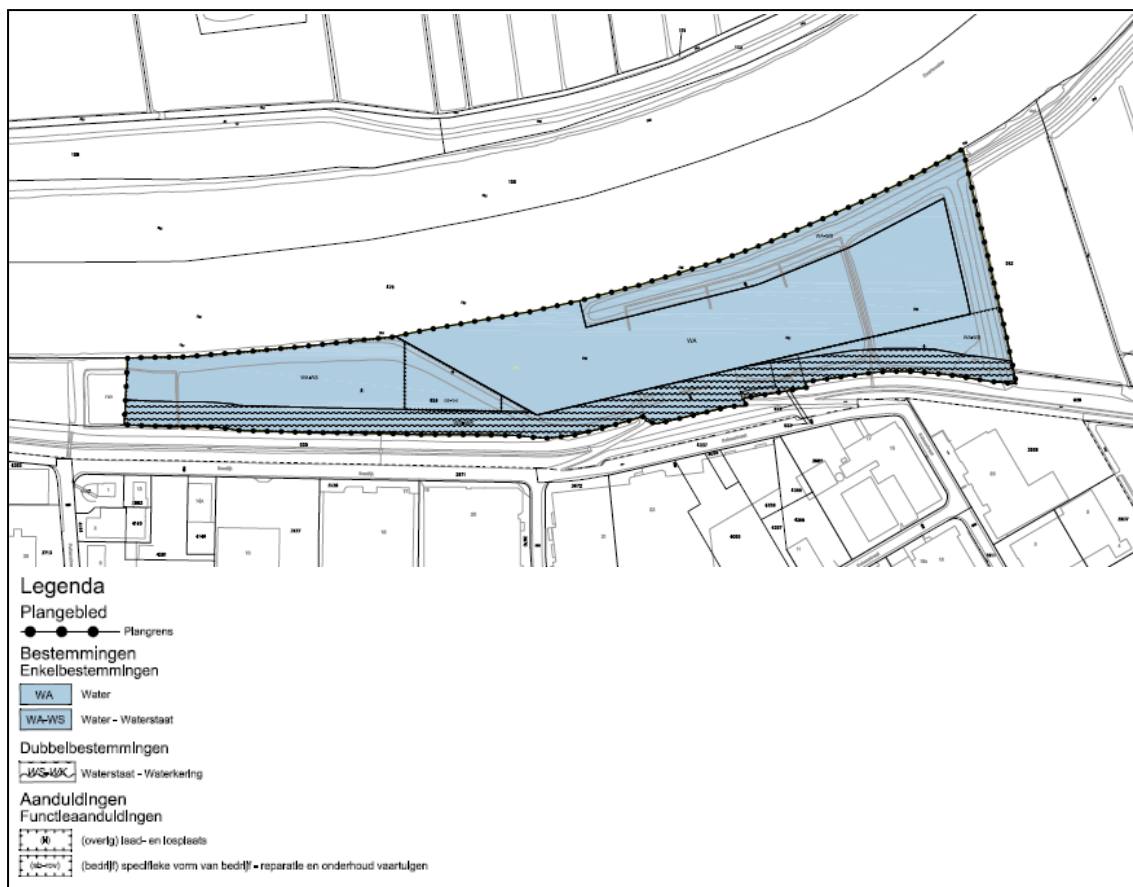
Externe veiligheidsvisie Zwartewaterland (2007)

Op landelijk niveau is afgesproken dat iedere gemeente zijn eigen externe veiligheidsbeleid dient te voeren. In wetgeving, namelijk het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI), zijn milieukwaliteitseisen op het gebied van externe veiligheid geformuleerd. De milieukwaliteitseisen zijn wettelijke normen die zijn gericht op bestuursorganen en zijn gericht op het bereiken van een bepaalde veiligheids situatie in een bepaald gebied. De wettelijke eisen zijn te onderscheiden in grenswaarden en richtwaarden. Uit het begrip milieukwaliteitseis vloeit voort dat de eisen moeten worden vertaald in bronmaatregelen, effectgerichte maatregelen of een combinatie van beide. Om aan vorenstaande een adequate invulling te geven dient dit externe veiligheidsbeleid als hulpmiddel.

In het externe veiligheidsbeleid is uiteengezet op welke wijze met het aspect externe veiligheid dient te worden omgegaan in ruimtelijke plannen en in milieuvergunningen. In ruimtelijke zin is in het beleid onderscheid gemaakt in verschillende gebiedstypen binnen de gemeente. Zo is er onderscheid gemaakt in woongebieden, bedrijfsterrinen en het overige gebied van de gemeente. Daarnaast is onderscheid gemaakt in bestaande en nieuwe situaties.

deze aanduiding mag één gebouw ten behoeve van reparatie en onderhoud van vaartuigen worden gerealiseerd, met dien verstande dat:

- Het gebouw een oppervlak van maximaal 600 m² mag hebben;
- Het gebouw een bouwhoogte van maximaal 10 meter mag hebben.

Figuur 3-2 Plankaart bestemmingsplan Industriehaven Genemuiden

3.2 Basisalternatief

Om het voornemen te realiseren is een basisalternatief ontwikkeld. Dit alternatief omvat de ruimtelijke inrichting zoals is omschreven in de planomschrijving van de gemeente Zwartewaterland en zoals is beschreven in paragraaf 3.1. De plankaart van het bestemmingsplan industriehaven Genemuiden is weergegeven in Figuur 3-2.

Het basisalternatief wordt gekenmerkt door de aanleg van 1,4 hectare uitgeefbaar haventerrein en de realisatie van een bedrijfshal.

De regelgeving schrijft voor dat 'alle redelijkerwijs te beschouwen' alternatieven in het MER moeten worden onderzocht. Dit betekent dat in het MER alleen realistische alternatieven voor de ontwikkeling van de industriehaven worden onderzocht.

De mogelijkheden voor uitbreiding van de industriehaven zijn zeer beperkt. Dit omdat de haven is gelegen binnen Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht' en wordt omsloten door de EHS (zie Figuur 3-3).

Met de in het basisalternatief voorgestelde ontwikkelingen kan met een beperkte uitbreiding van de haven aan de doelstellingen vanuit het door de provincie Overijssel opgestelde projectplan Industriehaven Genemuiden worden voldaan. Het basisalternatief is om deze reden dan ook het enige realistische alternatief.

Figuur 3-3 Plangebied met ligging Natura 2000 –gebieden (gele kleur) en EHS (groene kleur)

3.3 Nulalternatief

Het nulalternatief vormt de situatie waarin de voorgenomen ontwikkelingen niet worden doorgevoerd. Dit is de situatie waarbij alleen de autonome ontwikkelingen plaatsvinden. De autonome ontwikkeling is de situatie die op termijn ontstaat als gevolg van vastgesteld beleid en/of natuurlijke processen.

Het nulalternatief is in dit MER gelijk aan de referentiesituatie. De referentiesituatie is de huidige situatie plus autonome ontwikkeling. De te onderzoeken alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Het nulalternatief wordt in dit MER dan ook niet als separaat alternatief onderzocht (het alternatief zou immers op alle criteria een neutrale score halen).

3.4 Voorkeursalternatief

Na de effectbeoordeling van het basisalternatief wordt een voorkeursalternatief (VKA) bepaald. Op basis van de resultaten van de effectbeoordeling van het alternatief wordt bepaald of en hoe de oorspronkelijke ontwikkelingsvisie ingevuld / bijgeschaafd kan worden om uiteindelijk tot een voor het milieu aanvaardbaar alternatief te komen. Het VKA vormt de basis voor het bestemmingsplan.

4 TOETSINGSKADER

4.1 Beoordelingsmethode

Per milieuaspect, en daarbinnen per beoordelingscriterium, wordt het effect van het voornemen bepaald. Zowel de positieve als negatieve effecten worden in beeld gebracht. Gezien het detailniveau voor het planMER wordt volstaan met een kwalitatieve beoordeling. De effecten van het voornemen zijn doorvertaald naar een beoordeling op een 7-puntschaal welke van '--' (zeer negatief effect) tot '++' loopt (zeer positief effect). De betekenis van deze en tussenliggende scores is aangegeven in Tabel 4-1. Voor de effecten op natuur (PB) wordt gebruik gemaakt van kwantitatieve gegevens.

Tabel 4-1 Betekenis scores 7-puntschaal

++	Zeer positieve effecten ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positieve effecten ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positieve effecten ten opzichte van de referentiesituatie
0	(Nagenoeg) geen effect ten opzichte van de referentiesituatie
0/-	Licht negatieve effecten ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatieve effecten ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatieve effecten ten opzichte van de referentiesituatie

Met het weergeven van de effecten door middel van bovengenoemde 7-puntschaal ontstaat een overzicht, waarmee in één oogopslag de conclusies per alternatief en milieuaspect zichtbaar zijn.

4.2 Te onderzoeken milieuaspecten en toetsingscriteria

In Tabel 4-2 zijn de te onderzoeken milieuaspecten en de bijbehorende beoordelingscriteria aangegeven. Achter de criteria zijn de indicatoren genoemd op basis waarvan de criteria beoordeeld worden.

Tabel 4-2 Milieuaspecten en beoordelingscriteria

Aspecten	Beoordelingscriteria	Indicatoren
Natuur	Aantasting/verbetering kwaliteit Natura 2000-gebied	Afname/toename van de kwaliteit van de instandhoudingdoel-stellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden
	Aantasting/verbetering kwaliteit EHS	Afname/toename van de kwaliteit van wezenlijke kenmerken van de desbetreffende EHS
	Aantasting/verbetering leefgebied Flora- en faunawetsoorten	Aantasting of verbetering van de leefgebieden van beschermde planten- en diersoorten.
Geluid en lucht	Geluidbelasting op omgeving	Industrielawaai Scheepvaartlawaai
	Maximale concentratie NO ₂ en PM ₁₀	Toe- of afname maximale concentraties en is er sprake van een overschrijding van de grenswaarden uit de Wet Milieubeheer
Verkeer en Vervoer	Bereikbaarheid	Ontsluiting t.o.v. omgeving
Externe veiligheid	Groepsrisico (GR)	Toe- of afname GR en toetsing aan oriëntatiewaarde GR
	Plaatsgebonden risico (PR)	Aanwezigheid kwetsbare bestemmingen binnen PR 10 ⁻⁶ contour
Bodem en Water	Bodem en grondwaterkwaliteit	Beïnvloeding van de bodem-, grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteit
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Landschappelijke waarden	Beïnvloeding karakteristiek van landschappelijke elementen en gebieden (en beleving van 'buitenaf')
	Cultuurhistorische waarden	Beïnvloeding cultuurhistorische waardevolle elementen en gebieden
	Archeologische waarden	Beïnvloeding archeologische waarden
Duurzaamheid	Zuinig ruimtegebruik	Kansen voor intensief ruimtegebruik
	CO ₂ -reductie	Houdbaarheid

5 HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie alsmede de autonome ontwikkelingen in en (waar relevant) rond het plangebied. De huidige situatie en autonome ontwikkelingen vormen samen de referentiesituatie. De referentiesituatie is de situatie waarvan de effecten van het te onderzoeken alternatief worden bepaald.

De referentiesituatie wordt per milieuaspect beschreven, te weten:

- Natuur;
- Lucht en geluid;
- Verkeer en vervoer (geënt op scheepvaart);
- Externe veiligheid;
- Bodem en water;
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- Duurzaamheid.

5.1 Natuur

Onderstaande teksten zijn samengesteld op basis van informatie uit de Passende beoordeling Industriehaven Genemuiden (DHV, 2011). Overige bronnen zijn specifiek in de tekst benoemd.

5.1.1 Huidige situatie

5.1.1.1 Algemene natuurkenmerken plangebied

Het plangebied omvat de industriehaven van Genemuiden en de omliggende rietuigtes. Ten westen van de haven liggen achtereenvolgens een rietmoeras met dicht, overjarig riet, een sloot en lage zeggevegetatie en gemaaid riet, gevolgd door een omheind nat grasland (zie Figuur 5-1). Vervolgens begint een andere haven.

Ten oosten van de industriehaven ligt een stuk open water met aan de randen riet. Dit gebied is van de industriehaven gescheiden middels een lage dijk met voetpad (zie Figuur 5-2).

Groot Cellemuiden (ten oosten van het plangebied) is een belangrijk weidevogelgebied voor met name de tureluur en grutto. In de winter is de directe omgeving van belang voor overwinterende ganzen en watervogels, zoals de meerkoet.

Figuur 5-1 Bovenstaande foto's laten de westzijde van de haven zien. Op de linkerfoto staat het omheinde natte grasland, de middelste foto laat de sloot met gemaaid riet zien en op de rechterfoto staan de overjarige rietuigtes.

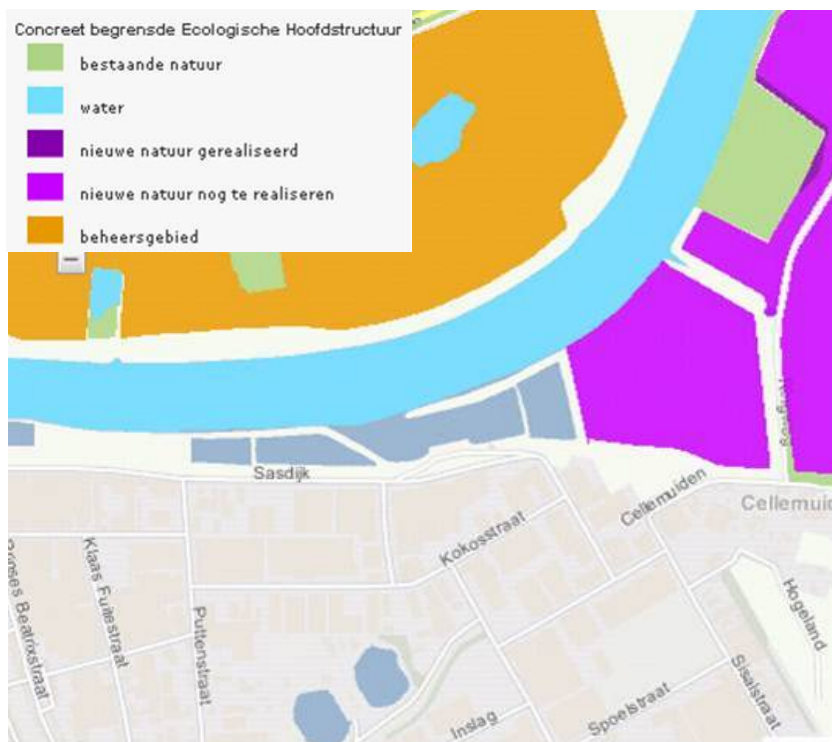

Figuur 5-2 De linkerfoto toont het binnenwater met rietuigten oostelijk van de haven. Dit water is van de haven gescheiden middels een dijkje (rechterfoto, gezien vanaf het Zwarte water).

Aan de haven staat het veevoederbedrijf van de gebroeders Fuite. Dit bedrijf maakt constant een zoemend /brommend geluid. Op de dijk ligt een wandelpad, langs het Zwarte Water zijn niet verharde paden /onderhoudsstroken aanwezig. De weg Sasdijk ligt direct achter de dijk en ontsluit de bedrijven en de haven. Het veevoeder wordt dagelijks met vrachtauto's naar klanten vervoerd.

5.1.1.2 EHS

De haven en direct omliggende terreinen zijn geen onderdeel van de EHS (zie Figuur 5-3) (atlasoverijssel: www.overijssel.nl). Groot Cellemuiden en de Oostelijke Buitenlanden wel. Bij de EHS wordt alleen gekeken naar effecten als het plangebied zelf onderdeel is van de EHS. Naar externe werking op omliggende EHS gebieden wordt niet gekeken. Aangezien het plangebied geen onderdeel uitmaakt van de EHS, is er geen effect op de EHS. In overleg met de provincie Overijssel wordt in deze planMER verder geen aandacht besteed aan de EHS en vormt het aspect EHS niet langer een beoordelingscriterium.

Figuur 5-3 Kaart met Ecologische Hoofdstructuur (bron: www.overijssel.nl, atlasoverijssel)

5.1.1.3 Beschrijving N2000 natuurwaarden

Het plangebied en directe omgeving zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Ondanks dat dit onderdeel is van het N2000-gebied gelden de instandhoudingsdoelstellingen met betrekking tot habitattypen en -soorten niet in het Vogelrichtlijngebied. In verband met mogelijke externe werking wordt hieronder wel een overzicht gegeven van de locatie van voorkomen van habitattypen en -soorten.

Habitattypen

Meren met Krabbenscheer en fonteinkruiden

Dit habitatype komt sporadisch in het gehele N2000-gebied voor. De dichtstbijzijnde locatie nabij het plangebied zijn de kolken in de uiterwaarden van het Zwarte Water ten zuidoosten van het bedrijventerrein Zevenhont (zie pagina 12 van het bijlage rapport Beheerplan N2000). De trend van dit habitatype is stabiel.

Ruigten en zomen

Het habitatype ruigten en zomen, moerasspirea (subtype A) komt sporadisch in het gebied voor. Het habitatype wordt met name aangetroffen langs de Overijsselse Vecht (Arcadis, 2009). De trend van dit habitatype is stabiel.

Glanshaver- en vossenstaarthooilanden

In dit Natura 2000-gebied betreft het habitatype de bijzondere vorm Kievitsbloem-associatie. Het gebied herbergt één van de grootste populaties van de wilde kievitsbloem in Europa. Het habitatype komt verspreid over het hele gebied voor op terreinen van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel, Gemeente Zwolle en particulieren (voornamelijk agrariërs) (zie pagina 17 van het bijlage rapport Beheerplan N2000 (Arcadis, 2009). Er is geen duidelijke trend aanwezig. De indruk bestaat dat de

populaties qua bloeiende planten stabiel zijn. Het aantal reproducerende planten lijkt echter af te nemen, ten gevolge van afname van voedselrijkdom van de toplaag.

Droge hardhoutoibossen

Ten zuidoosten van de plaats Hasselt komt het zeldzame habitatype droge hardhoutoibossen voor (Arcadis, 2009). In dit gebied is het habitatype sinds een aantal decennia achteruit gegaan, momenteel is het huidige voorkomen ten gevolge van beheersmaatregelen overwegend stabiel.

Habitatsoorten

Bittervoorn

De bittervoorn komt voor in stilstaand of langzaam stromend, helder water van sloten, plassen en vijvers met een rijke onderwatervegetatie. De bittervoorn heeft de zoetwatermossel nodig voor zijn voortplanting. Bij een faunaonderzoek ten oosten van het industriegebied Zevenhont en ten zuidwesten van Hasselt-Zuid zijn geen bittervoorns aangetroffen, waarschijnlijk zijn deze poldersloten te troebel voor de bittervoorn (Altenburg en Wymenga, 2007). Ook uit een conceptrapportage van RAVON (Didderen *et. al.*, 2010) blijkt dat de haven van Genemuiden en de uitbreidingslocatie geen geschikt leefgebied vormen voor de bittervoorn.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper komt voor in stilstaande of langzaam stromende wateren in sloten, rivieren en meertjes. De verspreiding in dit gebied is niet goed bekend. Bij een faunaonderzoek ten oosten van het industriegebied Zevenhont en ten zuidwesten van Hasselt-Zuid is specifiek bemonsterd op beschermde vissoorten (Altenburg en Wymenga, 2007). De kleine modderkruiper werd hierbij eenmaal in een sloot gevangen. RAVON heeft recent alle gegevens van kleine modderkruiper rondom in en rondom het N2000-gebied verzamelt (Didderen *et. al.*, 2010), daarbij is ook aangegeven in welke mate het N2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht geschikt leefgebied is voor de kleine modderkruiper. Uit de conceptrapportage blijkt dat er in een paar sloten en kolken in Klein Cellemuiden kleine modderkruipers zijn aangetroffen. De haven en locaties van uitbreiding zijn volgens deze rapportage niet geschikt als leefgebied.

Broedvogels

Roerdomp

Sinds eind jaren negentig komt de roerdomp als broedvogel niet meer voor in dit N2000-gebied. Waarschijnlijk ten gevolge van verdroging en vervuiling van rietland. In de winter van 2010 is een roerdomp foeragerend waargenomen in de Veldiger Buitenlanden (Grontmij, 2010b). In 2001 is de soort eenmaal gezien in Polder Mastenbroek en in 2007 eenmaal in het Zwarte Water (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). De roerdomp is een soort van dynamische rietmoerassen. Dit biotoop is niet aanwezig in en in de nabijheid van het plangebied, zodat de aanwezigheid van de roerdomp kan worden uitgesloten. In het concept N2000-beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (Arcadis, 2009) worden kansen voor herstel van rietlanden, met het doel de roerdomp te laten terugkeren, geopperd in de Veldiger Buitenlanden. Dit gebied heeft een ecologische relatie met de noordelijk gelegen rietlanden in de Wieden en Weerribben.

Grote karekiet

Essentieel voor de grote karekiet zijn brede rietzones met vitaal en overjarig waterriet. Hier maakt hij zijn nest langs de randen van het moeras. Ten westen van de haven is een gevarieerd stuk rietmoeras aanwezig met dicht en minder dichtbegroeide stukken van overjarig en recent gemaaid riet. Er is te weinig dynamiek van het waterpeil om waterriet te hebben. Door de afwezigheid van waterriet is het uitgesloten dat de grote karekiet hier voorkomt.

In het Zwarte Meer, een N2000-gebied ten westen van het plangebied, zijn meerdere broedgevallen bekend, maar in het N2000-gebied de Uiterwaarden van Zwarte Water en Vecht is de grote karekiet recent niet waargenomen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). In het concept N2000-beheerplan van de Uiterwaarden van Zwarte Water en Vecht (Arcadis, 2009) worden kansen voor uitbreiding van broedhabitat gezien in de Veldiger Buitenlanden en Broekenpolder.

Porseleinhoen

De porseleinhoen prefereert als broedhabitat laat in het voorjaar ondergelopen uiterwaarden (graslanden) op de overgang van lage moerasvegetaties met slik en zeer ondiep water. Grenzend aan het plangebied is aan de westzijde riet, zegge en nat grasland aanwezig. Het is niet onderzocht of de porseleinhoen hier voorkomt. In gebieden in de directe omgeving die beter geschikt zijn, zoals Klein Cellemuiden, is de porseleinhoen afgelopen jaren niet waargenomen. De laatste waarneming in het N2000-gebied was van 1998, 1 individu in Klein Cellemuiden (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Momenteel komt de porseleinhoen dus niet voor in het N2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. In het kader van het beheerplan N2000 wordt onderzocht of het mogelijk is om de doelen voor de porseleinhoen te halen (Arcadis, 2009).

Kwartelkoning

De kwartelkoning komt voor in extensief onderhouden (laat gemaaide) kruiden- en bloemrijke hooilanden langs de rivier. De soort is in 2003 en 2007 in kleine aantallen (1 tot 3 individuen) op verschillende locaties in de uiterwaarden van Klein Cellemuiden waargenomen. In 2009 werden 2 individuen aangetroffen in de Veldiger Buitenlanden. Voorts is de soort eenmaal waargenomen in de Belt (2003), Broekenpolder (2007) en Oostelijke Buitenlanden (2005, 2007) (Arcadis, 2009; Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Het plangebied zelf is geen geschikt leefgebied voor de kwartelkoning, zodat zijn aanwezigheid hier kan worden uitgesloten.

Zwarte stern

De zwarte stern broedt normaal gesproken op krabbenscheervegetaties. Bij gebrek daaraan wordt in deze streek gebruik gemaakt van door de mens neergelegde nestvlotjes in beschutte wateren. In de kolken in de uiterwaarden bij Klein Cellemuiden komt al jaren een kolonie van ongeveer 30 vogels voor (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Zwarte sterns foerageren op grote insecten, vis en ongewervelden boven kruidenrijke graslanden, kolken en watergangen in de directe omgeving (zowel binnen- als buitendijks) van de kolonie. Bij een inventarisatie naar het foerageergedrag van de zwarte sterns uit de kolonie van Cellemuiden bleek dat ze vooral in polder Mastenbroek foerageren, zuid-westelijk van de kolonie (Grontmij, 2010a). Bij een onderzoek uit 2004 (Altenburg en Wymenga, 2005) worden de westelijke en zuidelijke percelen direct aangrenzend aan de kolonie, de binnendijkse kolken ten noorden van de kolonie en de percelen ten oosten van het Zwarte Water aangemerkt als foerageergebied. Het plangebied is niet geschikt als broedhabitat voor de zwarte stern. Ook lijkt uit bovenstaande waarnemingen dat het plangebied niet gebruikt wordt als foerageergebied.

Niet-broedvogels

Kleine zwaan

De kleine zwaan komt in Nederland alleen in de winterperiode voor, rondom Genemuiden vooral van december tot en met februari. De kleine zwaan wordt relatief veel in Polder Mastenbroek ten zuiden van het plangebied waargenomen. De groepsgrootte varieert tussen 2 en 400, maar ligt meestal beneden de 50 individuen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). In de kolk van de Genniger Buitenlanden slapen geregeld 200 tot 500 kleine zwanen (Arcadis, 2009). Ook het gebied direct ten oosten van de haven is door de openheid geschikt leefgebied voor de kleine zwaan. In het N2000-gebied zelf worden minder

kleine zwanen aangetroffen. Sinds 1975 is er een dalende trend van kleine zwaan. De afgelopen tien jaar is de trend stabiel met aantallen tussen 0 en 10 individuen (www.sovon.nl).

Kolgans

De kolgans is in het najaar en winter van 2007/2008, 2008/2009 en 2009/2010 in grote groepen (>2000) in de Broekerpolder, Oostelijke Buitenlanden en Veldiger Buitenlanden waargenomen om te foerageren en slapen (zie Figuur 5-4). In de winter van 2008/2009 is de kolgans met 240 individuen in Groot Cellemuiden waargenomen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Ook in december 2007 zijn in Groot Cellemuiden kolganzen waargenomen, ongeveer 1500 (Ecogroen, 2008).

Smient

Smienten rusten overdag op rustige open wateren, zoals de kolken en poldersloten in de uiterwaarden bij Cellemuiden. In de avond en nacht foerageren ze op de graslanden van de uiterwaarden van Cellemuiden en Veldiger Buitenlanden (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Steeds vaker zoekt de smient het cultuurgrasland op in de omliggende polders. Rust- en foerageergebieden kunnen tot 10 kilometer uit elkaar liggen. Het gaat in dit gebied om enkele tientallen tot honderden individuen, met uitschieters tot 1000. In de jaren tachtig zijn de aantallen flink toegenomen, vanaf de jaren negentig zijn de aantallen min of meer stabiel. Het plangebied is niet geschikt om grote groepen smienten te herbergen.

Figuur 5-4 In het grasland ten oosten van de haven (Groot Cellemuiden) en ten noorden van de haven (Oostelijke Buitenlanden) overwinteren kolganzen.

Pijlstaart

De pijlstaart overwintert in dit gebied op vochtige graslanden en ondiepe plassen. In de nachtelijke uren is de soort ook te vinden op agrarische landen met stoppelvelden. Hierbij kunnen ze redelijk grote afstanden afleggen tussen rust- en foerageergebieden. In de winter van 2009-2010 is deze soort met 5 individuen waargenomen in groot Cellemuiden (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Aantallen fluctueren landelijk jaarlijks sterk, maar er lijkt sprake te zijn van een positieve trend. Er zijn geen waarnemingen bekend van het plangebied en omgeving.

Slobeend

De slobeend foerageert in ondiepe en beschutte wateren, zoals de kolken en sloten in Groot en Klein Cellemuiden en Veldiger Buitenlanden en de luwe zones in het Zwarte Water tegen Cellemuiden aan (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). In het najaar kunnen slobeenden in verband met de rui niet vliegen. Ze trekken zich dan terug in gebieden die niet of moeilijk toegankelijk zijn. De aantallen fluctueren jaarlijks sterk en liggen gemiddeld rond de 10 individuen.

Meerkoet

Meerkoeten foerageren in ondiepe wateren met een rijke onderwatervegetatie. De soort wordt verspreid door het N2000-gebied en omliggende polders in zeer wisselende aantallen waargenomen, van weinig (meerdere keren een enkel individu) tot veel een uitschieter in 2009/2010 in de Veldiger Buitenlanden van 588(>320) waargenomen individuen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Bij vorstperiodes zoekt de meerkoet stedelijk water op. Op 19 december 2007 zijn in de haven 32 meerkoeten geteld (Ecogroen, 2008). De haven van Genemuiden is derhalve van belang voor groepen overwinterende meerkoeten.

Grutto

De grutto foerageert buiten de broedperiode in open vochtige graslanden van boezemlanden en uiterwaarden. Ondiepe watertjes worden gebruikt als slaappleaats. In de winterperiode van 2008-2009 en 2009-2010 zijn grutto's waargenomen in Groot en Klein Cellemuiden Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Aantallen fluctueren jaarlijks, waarbij recent vaak minder hoge aantallen worden gezien.

5.1.1.4 Beschermde soorten

Hieronder staan de beschermde soorten die in en in de directe omgeving van het plangebied voorkomen. Bij de soorten is hun beschermingsregime (tabel 1, 2 of 3) van de Flora- en faunawet aangegeven.

Flora

Volgens Ecogroen (2008) zijn er geen strikter beschermde (tabel 2 of 3) vaatplanten bekend van het plangebied. Wel zijn een aantal laag beschermde soorten (tabel 1) bekend. De terreinkenmerken in ogenschouw nemend gaat het waarschijnlijk om zwanebloem en/of dotterbloem.

Vogels

In de vorige paragraaf (N2000-waarden) zijn de vogels die aangewezen zijn als N2000-instandhoudingsdoel van de Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht beschreven. Het betreft de niet-broedvogels meerkoet en mogelijk smient en slobeend die in het plangebied voorkomen en overwinterende vogels (o.a. kolgans) op aangrenzende graslanden.

Er zijn geen gerichte broedvogelinventarisaties verricht in het plangebied. Op basis van de terreinkarakteristieken, waterrijke delen met riet en ruigte en struwelen op de kades, kan wel een inschatting worden gemaakt welke vogels in het gebied zouden kunnen broeden. Het betreft watergebonden soorten als meerkoet, wilde eend en waterhoen, rietvogels als rietzanger, rietgors en kleine karekiet en bos- en struweelvogels als merel, winterkoning en houtduif.

Op een buitendijks gelegen grasland ten westen van het plangebied is een nestkast aanwezig voor Torenvalk.

Alle vogels zijn beschermd volgens tabel 2 van de flora en faunawet. Vaste verblijfplaatsen van roofvogels, spechten, gierzwaluwen en mussen zijn eveneens streng beschermd. Er zijn geen aanwijzingen dat er vaste verblijfplaatsen van deze vogels in het plangebied aanwezig zijn (Ecogroen, 2008).

Grondgebonden zoogdieren

Er is geen gericht onderzoek gedaan naar grondgebonden zoogdieren in het plangebied. De aanwezige rietruigtes aan beide zijden van de haven vormen mogelijk leefgebied van de waterspitsmuis (Ecogroen, 2008). Deze soort is strikt beschermd via tabel 3 (Ffwet). Verspreidingskaarten van de waterspitsmuis gemaakt door de Zoogdierverseniging (Thissen en Witte van der Bosch, 2009) laten zien dat de kilometerhokken rond het plangebied in het verleden niet zijn onderzocht op aanwezigheid van waterspitsmuis. Wel is het gebied aangemerkt als potentieel geschikt leefgebied. Het dichtstbijzijnde gebied waar de waterspitsmuis daadwerkelijk is aangetroffen zijn de Wieden. Bij een gerichte inventarisatie in een gebied ten oosten van Genemuiden (Altenburg en Wymenga, 2007) zijn in 2007 geen waterspitsmuizen aangetroffen.

Op basis van beschikbare gegevens en de potentiële geschiktheid van het plangebied voor de waterspitsmuis wordt vooralsnog aangenomen dat deze soort er kan voorkomen.

Naast de waterspitsmuis zijn algemene soorten (tabel 1) te verwachten, zoals aardmuis, bosmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, mol en konijn (Ecogroen, 2008).

Ook komen er muskusratten voor. Deze soort is niet beschermd en wordt juist bestreden in verband met het ondergaven van de dijk.

Vleermuizen

Er zijn geen specifieke vleermuisinventarisaties uitgevoerd in en om het plangebied. Mogelijk foerageren algemene en watergebonden vleermuissoorten boven de haven en moerassige gebieden. Het gaat dan om soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis. Het Zwarte Water kan als (donker) lijnvormig element dienen als vliegroute voor watergebonden soorten, zoals de meervleermuis. In de aanwezige bebouwing (Kop van noord) kunnen in de spouwmuren mogelijk vaste verblijfplaatsen zijn van een gebouwbewonende soort als gewone dwergvleermuis (Ecogroen, 2008).

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd. Ook vaste verblijfplaatsen zijn strikt beschermd.

Amfibieën

Binnen het plangebied zijn enkele geïsoleerde waterpartijen met ruigte aanwezig. Er zijn geen exacte gegevens bekend over het voorkomen van amfibieën, maar naar verwachting komen algemene soorten als middelste groene kikker, meerkikker, bruine kikker en gewone pad voor (Ecogroen, 2008). Ze gebruiken het water als voortplantingswater en de ruigtes waarschijnlijk als overwinteringsgebied.

Reptielen

In de omgeving van Genemuiden en langs het Zwarte Water zijn waarnemingen bekend van de ringslang (Ecogroen, 2008). Dit is een streng beschermde soort (Tabel 3). Er zijn geen broeihopen aanwezig binnen het plangebied, dit zijn de verblijfplaatsen van de ringslang. Wel kunnen zwervende exemplaren in het plangebied worden aangetroffen.

Vissen

Er is geen gerichte visbemonstering in het plangebied uitgevoerd. Ravon heeft recent een studie verricht (Didderen *et al*, 2010) naar het daadwerkelijk en waarschijnlijk voorkomen van beschermde N2000-soorten, zoals grote modderkruiper (Tabel 3), kleine modderkruiper (Tabel 2) en bittervoorn (Tabel 3). In deze studie is beoordeeld dat het plangebied geen geschikt leefgebied is voor deze soorten.

In de haven komt mogelijk de rivierdonderpad voor (Tabel 2). In het geïsoleerde water ten oosten van de haven komen mogelijk kleine algemene vissoorten, zoals rietvoorn voor.

Ongewervelden

Het plangebied is ongeschikt om als biotoop te dienen voor beschermde kevers, mieren, dagvlinders en libellen (Ecogroen, 2008).

5.1.2 Autonome ontwikkeling

Er zijn in de autonome ontwikkeling geen wijzigingen te verwachten op natuur in de directe omgeving van de haven. Wat betreft Natura2000 zijn verbeter- of uitbreidingsplannen voor instandhoudingsdoelstellingen elders in het Natura2000 gebied voorzien. Het landbouwperceel dat ten oosten aan het plangebied grenst, is in het kader van de EHS aangewezen als nieuwe natuur. Het is nog niet bekend welke natuur men hier voor ogen heeft. Aangezien bij toetsing aan de EHS niet naar externe werking wordt gekeken, is dit verder niet aan de orde in het MER.

5.2 Geluid en luchtkwaliteit

5.2.1 Huidige situatie

De geluidssituatie ter plaatse van de industriehaven wordt hoofdzakelijk bepaald door:

- Het industrieterrein Zevenhont;
- Scheepvaart over het Zwarte Water;

Snelwegen en andere grote wegen zijn niet gelegen in het omliggende wegennet. De ringweg ligt op circa 360 meter van de industriehaven en heeft hierdoor geen noemenswaardige invloed op de akoestische situatie ter plaatse van het plangebied. Verder zijn er uitsluitend lokale wegen in de directe omgeving van de industriehaven.

Industrielawaai

Het industrieterrein is niet gezoneerd, waardoor de gecumuleerde geluidsbelastingen niet worden getoetst aan een wettelijke grenswaarde. Het industrieterrein heeft een omvang van 35 ha bruto. Op het terrein bevinden zich enkele grote ondernemingen zoals Breman Machinery Holding (metaalproductie), Gebr. Fuite (veevoederbedrijf) en Robusta (tapijtindustrie). Het terrein heeft een openbare kade van 70 meter die dagelijks wordt gebruikt door ondermeer de bovenstaande bedrijven voor de overslag van goederen via het water.

In 2008 is ongeveer 360.000 ton goederen gelost door de bedrijven.

Scheepvaarlawaai

Het noorden van het plangebied grenst aan het Zwarte Water. Het Zwarte Water is onderdeel van de verbinding over water tussen het IJsselmeer, Drenthe en Overijssel. Het Zwarte Water heeft als aansluitende vaarwegen de Overijsselse Vecht, het Zwolle-IJsselkanaal, het Zwarte Meer en het Meppelerdiep.

Het Zwarte Water is geschikt voor CEMT-klasse Va, waardoor schepen met een maximaal laadvermogen van 3.000 ton en een lengte van 110 meter kunnen aanmeren.

Voor het aspect lucht zijn de maximale concentraties NO₂ en PM₁₀ van belang. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) levert jaarlijks kaarten met grootschalige concentratie- en depositieniveau's voor Nederland van diverse luchtverontreinigende stoffen waarvoor Europese regelgeving bestaat. De concentratiekaarten zijn gebaseerd op een combinatie van modelberekeningen en metingen en zijn bedoeld voor het geven van een grootschalig beeld van de luchtkwaliteit in Nederland zowel voor jaren in het verleden als in de toekomst.

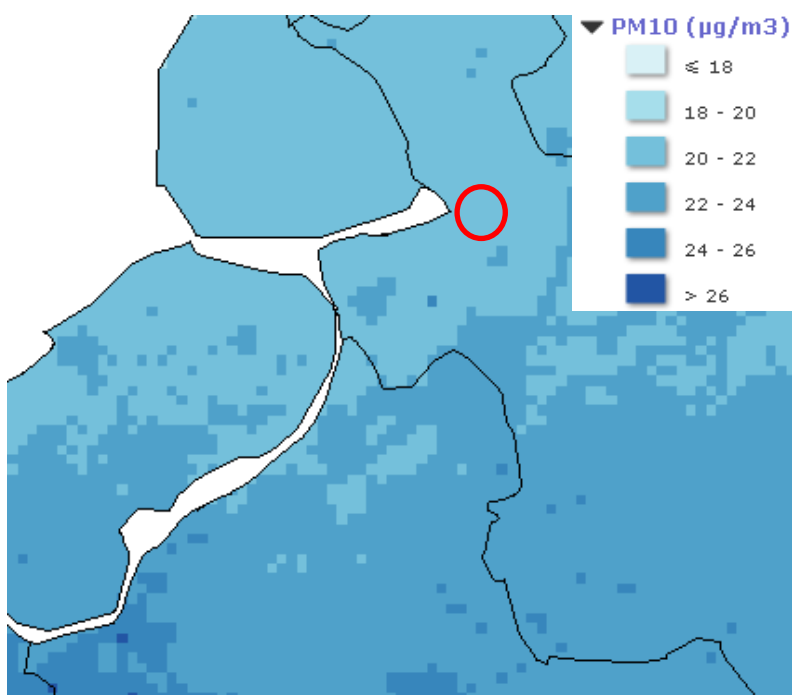
De GCN-kaarten (Grootschalige Concentratie Nederland) geven de mogelijkheid in te zoomen om de concentratie of depositie op specifieke locaties in Nederland te bekijken. Deze kaarten zijn gebruikt om de achtergrondconcentratie van 2010 voor NO₂ en PM₁₀ te achterhalen.

De huidige achtergrondconcentraties van NO₂ en PM₁₀ (fijn stof) zijn weergegeven in Tabel 5-1 en zijn tevens te herleiden uit Figuur 5-5 en Figuur 5-6. Uit de gegevens blijkt de concentratie voor zowel NO₂ als PM₁₀ ruim onder de maximale concentratie te liggen.

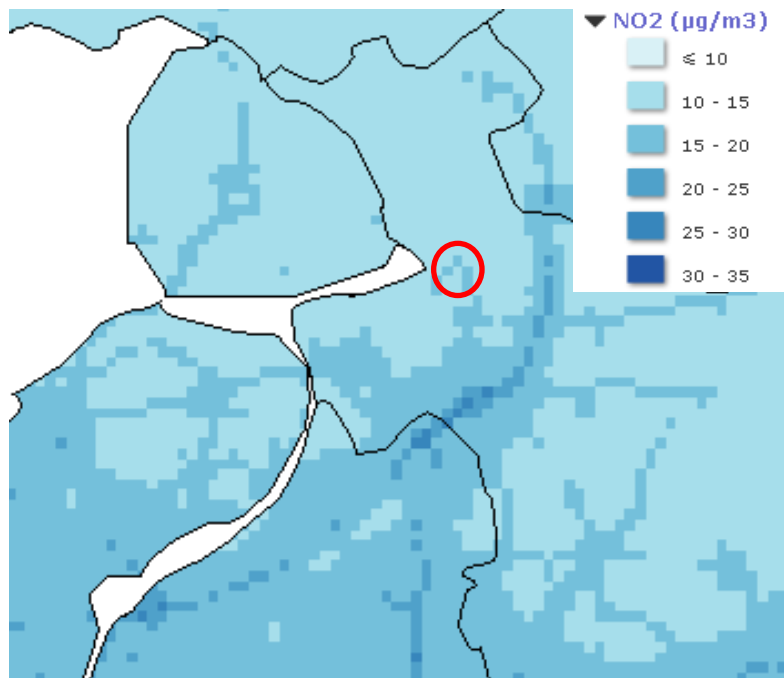
Tabel 5-1 Achtergrondconcentratie plangebied 2010

Gebied	Maximale concentratie	
	NO ₂ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
Grenswaarde	40	40
Achtergrondconcentratie plangebied (2010)*	15	22

* bron: Planbureau voor de Leefomgeving

Figuur 5-5 Grootschalige Concentratiekaart Nederland PM₁₀, 2010

Figuur 5-6 Grootschalige Concentratiekaart Nederland NO₂, 2010

5.2.2 Autonome ontwikkeling

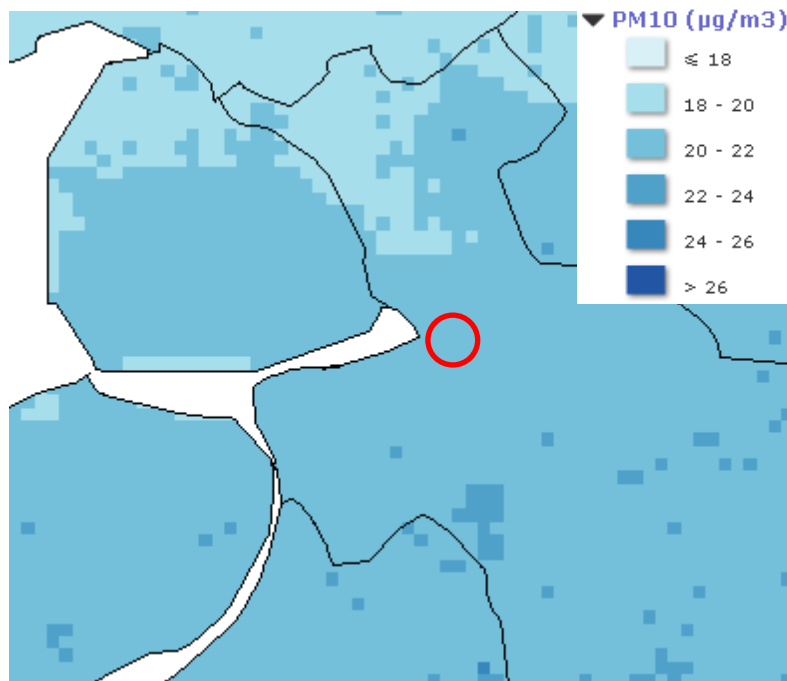
Niet alle bedrijven maken (nog) gebruik van vervoer over water. Aangenomen is dat het volume van over watervervoerde goederen van bedrijven die nu ook al gebruik maken van de binnenvaart zal zijn opgelopen tot circa 350.000 ton in 2014. Op basis van kengetallen over groei van bulkgoederenstromen in van de lange termijnscenario's van het CBP nemen goederenstromen toe tot bijna 490.000 ton in 2040. Als gevolg hiervan zal het industrielawaai en het scheepvaartlawaai toenemen.

Verwacht wordt dat de achtergrondconcentratie NO₂ van 2010 tot 2015 verder dalen (RIVM, 2000). Bij vergelijkbare verkeersintensiteiten zullen de concentraties lager zijn dan in 2010. Deze trend wordt ondersteund door de gegevens van het PBL (zie Tabel 5-2, Figuur 5-6 en Figuur 5-8).

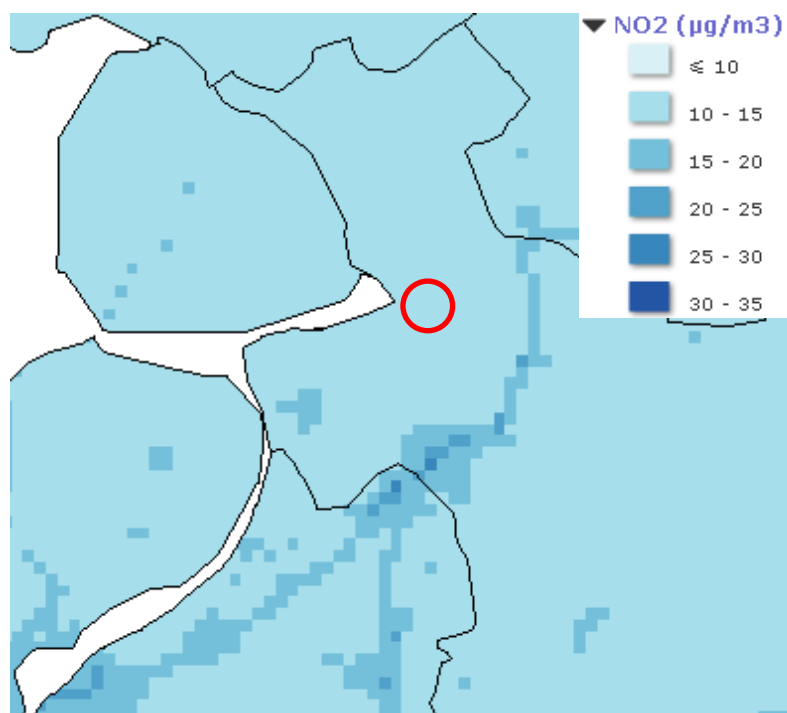
Tabel 5-2 Achtergrondconcentraties plangebied 2015

Gebied	Maximale concentratie	
	NO ₂ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
Grenswaarde	40	40
Achtergrondconcentratie plangebied (2010)*	12.5	20.5

* bron: Planbureau voor de Leefomgeving

Figuur 5-7 Grootchalige Concentratiekaart Nederland PM10, 2015

Figuur 5-8 Grootchalige Concentratiekaart Nederland NO2, 2015

5.3 Verkeer en vervoer

5.3.1 Huidige situatie

Voor de huidige gebruikers van de haven is aangenomen dat deze in de huidige situatie gebruik maken van klasse M5 schepen (85m) die gemiddeld met circa 1000 ton beladen zijn. In 2008 is ongeveer 360.000 ton goederen gelost door de bedrijven. Dit betekent dat er circa 360 schepen per jaar gebruik maken van de industriehaven. Op weekbasis zijn dit 7 á 8 afvaarten, uitgaande van 50 werkweken.

5.3.2 Autonome ontwikkeling

Niet alle bedrijven maken (nog) gebruik van vervoer over water. Aangenomen is dat het volume van over watervervoerde goederen van bedrijven die nu ook al gebruik maken van de binnenvaart zal zijn opgelopen tot circa 350.000 ton in 2014. Op basis van kengetallen over groei van bulkgoederenstromen in het GE-scenario van de lange termijnscenario's van het CBP nemen goederenstromen toe tot bijna 490.000 ton in 2040.

5.4 Externe veiligheid

Het aspect externe veiligheid wordt beoordeeld op het Plaatsgebonden Risico (PR) en het Groepsrisico (GR). Dit is verplicht volgens de Circulaire Risiconormering Vervoer van Gevaarlijke Stoffen (RNVGS). Het PR geeft inzicht in de theoretische kans op overlijden van een individu op een bepaalde afstand van een 'risicovolle activiteit'. Nieuwe (beperkt) kwetsbare bestemmingen mogen niet binnen de zogenaamde PR10⁻⁶ contour worden geplaatst (zonder aanvullende maatregelen).

Het Groepsrisico (GR) geeft aan hoe hoog het totale aantal slachtoffers bij een ongeval kan zijn op basis van aanwezige hoeveelheden mensen. Bij het beoordelen van het GR in dit MER wordt getoetst aan de oriëntatiewaarde voor GR. Bij overschrijding van de oriëntatiewaarde of bij een significante verhoging van het GR, geldt een verantwoordingsplicht voor het GR. Deze verantwoording moet in het bestemmingsplan opgenomen worden.

In de Externe Veiligheidsvisie 'Zwartewaterland op Veilig' heeft de gemeente Zwartewaterland haar beleid omtrent externe veiligheid vorm gegeven.

Het externe veiligheidsbeleid maakt naast de uitwerking in gebiedstypen (Woongebieden, Bedrijventerreinen (Hasselt, Genemuiden en Zwartsluis) en Overige gebieden) binnen de gemeente Zwartewaterland ook onderscheid in bestaande en nieuwe situaties. Dit onderscheid moet worden gemaakt in verband met verworven rechten en aanwezige bestaande technieken, terwijl voor nieuwe situaties qua techniek de best beschikbare technieken kunnen worden verlangd op basis van bijvoorbeeld de Wet milieubeheer. Ook in nieuwe ruimtelijke plannen kan met de noodzakelijke ruimte die voor een bepaalde activiteit nodig is rekening worden gehouden.

Onder bestaande situaties worden de huidige feitelijke situaties, maar ook de in de bestemmingsplannen geprojecteerde situaties verstaan die ten tijde van de vaststelling van dit beleid bestonden.

De visie van de gemeente Zwartewaterland op externe veiligheid voor nieuwe situaties (binnen bedrijfsterrinen) wordt hieronder uiteengezet (zie ook Figuur 5-9).

Plaatsgebonden risico $PR10^{-6}$ per jaar:

- Binnen de contour van het plaatsgebonden risico mogen geen kwetsbare objecten worden geïntroduceerd;
- Binnen de contour van het plaatsgebonden risico mogen geen beperkt kwetsbare objecten worden geïntroduceerd;
- Bij de introductie van een risicobron dient de contour van het plaatsgebonden risico binnen de erfgrans van de inrichting te liggen. Dit geldt niet voor gebieden waar op basis van het geldende bestemmingsplan geen objecten kunnen worden gerealiseerd, zoals weilanden, wegen, kanalen, groenvoorzieningen, vijvers, parkeerplaatsen etc..

Figuur 5-9 Weergave uitvoering externe veiligheidsbeleid voor bedrijfsterreinen (bron: Externe veiligheidsvisie Zwartewaterland)

Groepsrisico:

- Introductie van een risicobron is toegestaan mits invulling wordt gegeven aan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico;
- Projectie van objecten binnen het invloedsgebied is toegestaan indien invulling wordt gegeven aan de verantwoordingsplicht;
- Zelfstandige kantoorgebouwen, hotels en winkels worden niet binnen het invloedsgebied geprojecteerd als in het bestemmingsplan de borging ontbreekt dat deze objecten kunnen uitgroeien tot kwetsbare objecten. Deze bepaling geldt ook indien een risicobron in de omgeving van deze objecten wordt geïntroduceerd.

5.5 Bodem en water

5.5.1 Huidige situatie

Bodemgesteldheid

Kenmerkend voor de bodemopbouw van het gebied is de slecht doorlatende bodem. Het plangebied bestaat de bodem uit kalkrijke, zware zavel (bodemtype: poldervaaggrond), afgewisseld met kalkarme, zware klei (bodemtype: drechtvaaggrond).

Bodemopbouw

Het maaiveld ter plaatse van het plangebied is gelegen op 0,6 m –NAP.

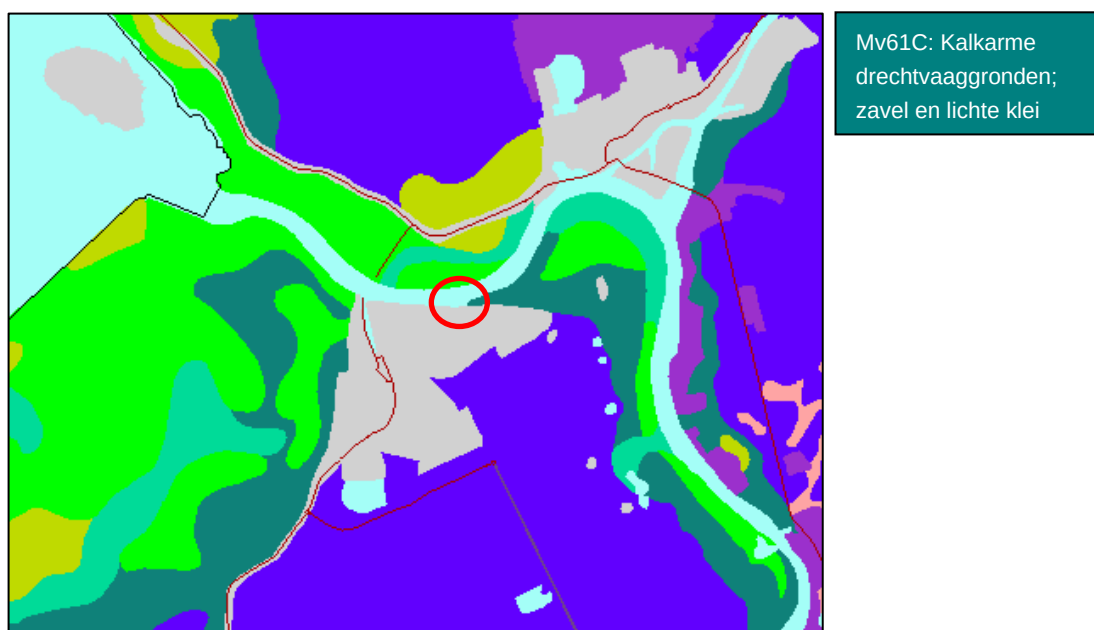
Het plangebied wordt op basis van de Bodemkaart Nederland 1:50:000 getypeerd als kalkarme drechtvaaggronden; zavel en lichte klei (Mv61C) (zie Figuur 5-10).

In het TNO-Dinoloket zijn geen gegevens van boringen bekend in het havengebied. Ten noordoosten van het plangebied is wel een boring verricht tot 6,0 m –mv hieruit blijkt dat er geen deklaag aanwezig is.

Bodemkwaliteit

Ten zuiden van het plangebied bevinden zich een aantal potentieel verontreinigde locaties. In Figuur 5-11 zijn de locaties weergegeven waar in het verleden een bodemonderzoek is uitgevoerd.

Uit de resultaten van de bodemonderzoeken blijkt dat er op één van de locaties een sanering is uitgevoerd van de vaste bodem (1996). De sanering is uitgevoerd naar aanleiding van geconstateerde olieverontreiniging tijdens ontmantelingswerkzaamheden van een tweetal ondergrondse brandstoftanks en een afleverzuil. De sanering bestond uit het ontgraven van de bodem tot een diepte van 3,0 meter onder maaiveld. Een overzicht van de resultaten uit de bodemonderzoeken is weergegeven in Tabel 5-3.

Figuur 5-10 Uitsnede Bodemkaart van Nederland 1:50.000

Figuur 5-11 Overzicht uitgevoerde bodemonderzoeken

Tabel 5-3 Overzicht resultaten bodemonderzoeken

Nummer	Type onderzoek	Resultaten boven- (BG) en ondergrond (OG)	Resultaten grondwater	Opmerkingen
1117	Verkennd	BG + OG: Cd, PCB > Aw	Xyl > S	
518	Verkennd	BG + OG: -	Cd, xylenen, fenol, As > S	Herkomst fenol mogelijk verband met werkplaats
520	Saneringsevaluatie			Bodem ontgraven tot 3 m.
519	Nader onderzoek	BG: -	Pb > I; Cr, Ni, aromaten > S	Aangetroffen gehalten leveren alleen humaantoxologische risico's bij direct contact, bijv. drinkwater; vergunning aanvragen indien grw lozing op riolering.

Geohydrologie

In het gebied van de Overijsselse Vecht treden grote verschillen op in de geohydrologische opbouw van de ondergrond. De ondoorlatende basis ligt in het oosten op circa 60 meter, in het westen van 200-250 meter beneden maaiveld.

Het plangebied is gelegen in een gebied waarin de kleilagen van de Formatie van Tegelen én Drente voorkomen. De formaties vormen een scheidende laag tussen het eerste en tweede watervoerende

pakket. Een overzicht van de dikte en het voorkomen van watervoerende pakketten is weergegeven in Tabel 5-4. Er komt geen duidelijk afsluitbare deklaag voor.

Tabel 5-4 Overzicht watervoerende pakketten

Diepte (m t.o.v. NAP)	Bodemopbouw	Geohydrologische schematisatie
0 – 40	Klei, veen, grove zanden	1 ^e watervoerend pakket
40 – 100	Klei, fijne tot grove zanden	Scheidende laag
100 – 170	Grove zanden, klei, fijne zanden	2 ^e watervoerend pakket
170	Fijne zanden	Grens zoet / zout

Grondwater

De algemene stromingsrichting van zowel het freatische als het diepe grondwater is van oost naar west. Van grote invloed is onder meer de rivier de Vecht, die een sterk drainerende werking heeft.

5.5.2 Autonome ontwikkeling

Zonder uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen, zal de toestand van de bodem ten aanzien van bodemgesteldheid, bodemopbouw en bodemkwaliteit niet wijzigen ten opzichte van huidige situatie. Ditzelfde geldt voor de hydrologische gesteldheid.

5.6 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

5.6.1 Huidige situatie

Landschap

Het plangebied maakt onderdeel uit van een groter landschappelijk geheel, namelijk de IJsseldelta, één van de 20 gebieden die in Nederland zijn benoemd als Nationaal Landschap. Het bestaat grotendeels uit de Polder Mastenbroek, Kampereiland en de Mandjeswaard. Dit geheel ligt ingeklemd tussen de IJssel, het Zwarte Water en het Zwarte Meer. De dorpjes 's-Heerenbroek, Wilsum, Kamperzeedijk, Graffhorst en Zalk liggen binnen dit gebied en het wordt omgeven door Zwolle, Kampen, Genemuiden, Zwartsluis en Hasselt.

Hoewel het plangebied onderdeel is van het Nationaal Landschap IJsseldelta (zie Figuur 5-12) wordt er slechts een korte beschrijving gegeven van de kernkwaliteiten van het gebied. Dit omdat het plangebied maar een klein deel van de IJsseldelta beslaat en bovendien in stedelijk gebied is gelegen. Er wordt meer in detail ingegaan op het landschap in de directe omgeving van het plangebied.

Figuur 5-12 Nationaal landschap IJsseldelta (bron: www.nationalelandschappen.nl)

Landschappelijke kenmerken IJsseldelta

De IJsseldelta dankt haar status als Nationaal Landschap aan een drietal kernkwaliteiten, te weten:

- de grote mate van openheid;
- de oudste rationele, geometrische verkaveling;
- reliëf in de vorm van huisterpen en kreekkruggen.

De IJsseldelta kan worden onderverdeeld in drie verschillende landschapstypen (1) het polderlandschap van de Mastenbroek, (2) het terpenlandschap van Kampereiland en de Mandjeswaard en als laatste (3) het rivierenlandschap van de IJssel en het Zwarte Water.

Het rivierenlandschap wat de IJsseldelta begrenst, laat zich zowel bij de IJssel als het Zwarte Water kenmerken door een slingerende dijk en vormt de rand tussen de lager gelegen polder Mastenbroek en de hoger gelegen uiterwaarden. De oeverwallen vormen samen met de rivier de ruggengraat van het gebied. De regelmatig overstromende uiterwaarden zijn grotendeels open, maar zijn soms - vooral langs de oude rivierarmen/hanken – dichtgegroeid met riet en struweel.

Het Zwarte Water wordt omgeven door een steile dijk. De dijk vormt een contrastrijke grens tussen polder en uiterwaarden. Kenmerkend zijn de oude veenkreken aan de polderzijde en de kolken aan weerszijden van de dijk. Vooral ten noorden van Hasselt liggen veel kolken. Op en nabij de dijk langs het Zwarte Water liggen, meer dan bij de IJssel, verspreid gelegen dijkwoningen en erven met veel beplanting³.

Omgeving plangebied

Het gebied direct ten oosten van het plangebied wordt aan de zuidzijde omgeven door een bedrijventerrein. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door het Zwarte Water (zie Figuur 1-1). Ten oosten en westen wordt het plangebied omgeven door uiterwaarden met rietmoeras van het Zwarte Water (zie Figuur 5-13 en Figuur 5-14). De uiterwaarden ten oosten van de haven maken landschappelijk gezien

³ Bron: Ontwikkelingsperspectief IJsseldelta, 2006

meer onderdeel uit van het buitengebied en daarmee de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap. De gebieden ten westen van de haven maken functioneren naast uiterwaarden ook als rand van de achtergelegen stedelijke bebouwing.

De gebieden ten oosten en westen van het plangebied maken onderdeel uit van het landschappelijke element het Zwarte Water.

Figuur 5-13 Uiterwaarden omgeving plangebied

Figuur 5-14 Directe omgeving plangebied

Het gebied waar de uitbreiding van de industriehaven is gepland bestaat in de huidige situatie uit rietmoeras.

Cultuurhistorie

Op de Cultuurhistorische Atlas van Overijssel is de silo van Fuite aan de Kokosstraat gemerkt als Industrieel Erfgoed (zie Figuur 5-15). De Industriehaven zelf heeft geen speciale status als cultuurhistorisch object.

Figuur 5-15 Silo Fuite

Archeologie

In Figuur 5-16 is een uitsnede weergegeven van de Archeologische Verwachtingskaart uit de omgevingsvisie Overijssel. Met behulp van deze kaart kan een eerste indicatie worden verkregen van de archeologische verwachtingswaarde van een gebied.

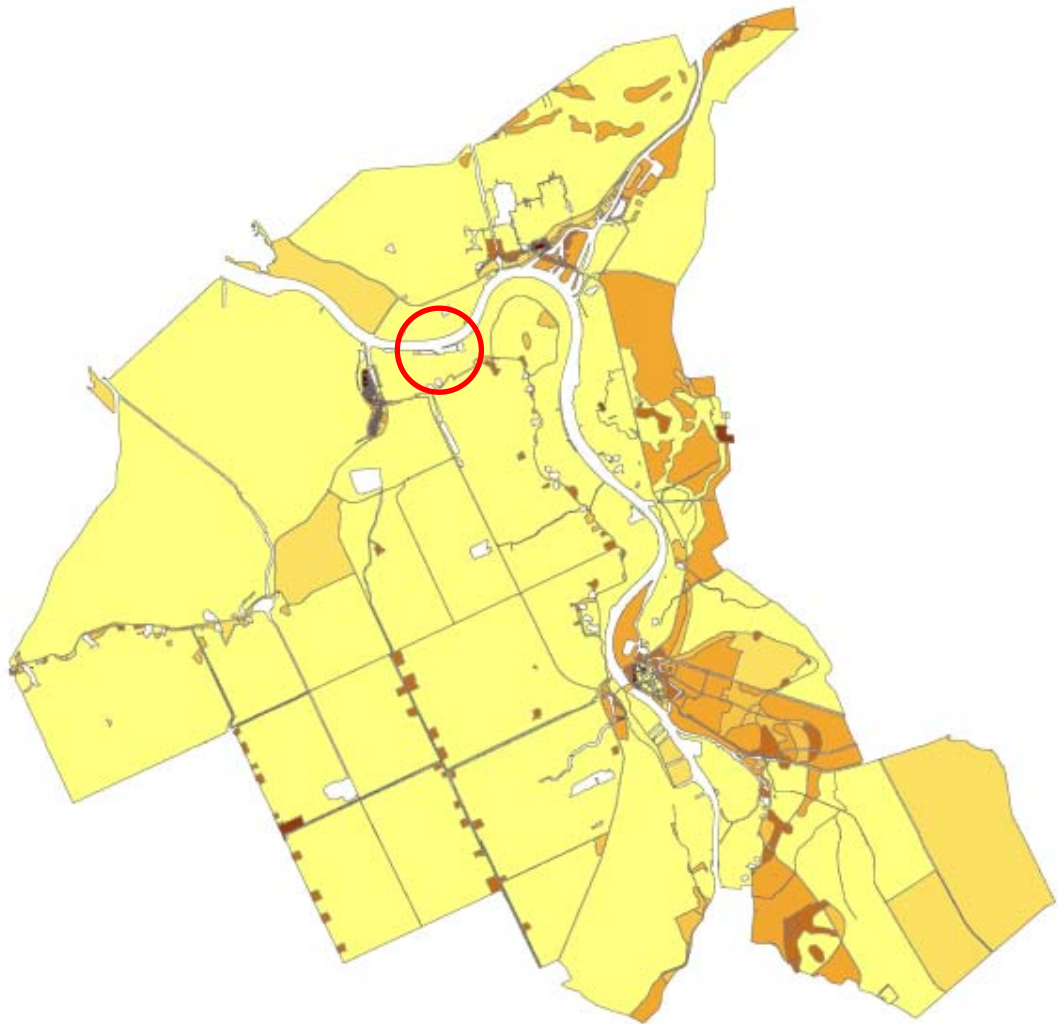
Op de kaart is te zien dat voor het plangebied en de directe omgeving sprake is van een lage verwachtingswaarde voor wat betreft archeologie.

5.6.2 Autonome ontwikkeling

Omdat het landschap in de directe omgeving van het plangebied onderdeel uitmaakt van een Nationaal Landschap (IJsseldelta), is dit een beschermd gebied. De landschappelijke waarden zullen zodoende niet verwaarloosd worden.

Volgens bestaand beleid zullen de cultuurhistorische waarden (silo Fuite) in het plangebied zo goed als mogelijk bewaard blijven.

In het plangebied zijn geen ingrepen gepland waarbij eventuele aanwezige archeologische waarden worden aangetast.

Figuur 5-16 Archeologische Verwachtingskaart (bron: gemeente Zwartewaterland)

6 MILIEUEFFECTEN BASISALTERNATIEF

6.1 Natuur

Werkwijze

Voor de beoordeling is gebruik gemaakt van de meeste recente (inventarisatie)gegevens; verkennende natuurtoets herinrichting haven Genemuiden (Ecogroen, 2008), concept beheerplan Natura2000 Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (Arcadis, 2009), gegevens uit het meetnet van RAVON en SOVON aangeleverd door de provincie Overijssel en diverse onderzoeksrapportages die in de omgeving van de haven van Genemuiden zijn uitgevoerd.

De effectbeoordeling is kwalitatief uitgevoerd en heeft hetzelfde detailniveau als die van het bestemmingsplan. Afhankelijk van de beschermde status van een soort of gebied (NBwet, EHS, Flora- en faunawet (Tabel 1, Tabel 2 of 3)), de mate van aantasting van leefgebied (geheel verdwijnen broed- of foerageergebied of verslechtering ervan) of wezenlijke kenmerken en waarden en de gunstige staat van instandhouding is beoordeeld of een effect negatief is of zeer negatief of dat er geen of een positief effect plaatsvindt.

6.1.1 Natura 2000-gebied

Effecten van de havenuitbreiding te Genemuiden op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht zijn uitgebreid in de Passende Beoordeling (DHV, 2011) beschreven. Hieronder volgt een samenvatting van deze effectbeoordeling en wat de effecten betekenen ten opzichte van het referentiealternatief.

Habitattypen en -soorten

De ingreep vindt plaats in Vogelrichtlijngebied. Het gedeelte waarvoor doelstellingen m.b.t. habitattypen zijn gesteld, ligt op enkele kilometers van de haven. Er zijn geen effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen van habitattypen en -soorten.

Broedvogels

De aangewezen broedvogels (roerdomp, grote karekiet, porseleinhoen, kwartelkoning en zwarte stern) komen niet in of in de omgeving van de havenuitbreiding voor. Effecten van de havenuitbreiding op de instandhoudingsdoelstelling van deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

Niet-broedvogels

De graslanden ten oosten van de haven (onderdeel van Groot Cellemuiden) zijn geschikt als foerageer- en slaapgebied voor diverse overwinterende vogels, zoals kolgans, kleine zwaan, smient, pijlstaart en grutto. Vooral de kolgans komt hier af en toe in grote aantallen voor, de andere soorten in geringe aantallen. Andere delen van het N2000-gebied, zoals de uiterwaarden Oostelijke Buitenlanden, Broekenpolder, Klein Cellemuiden en Venniger Buitenlanden zijn van meer belang voor deze overwinterende vogels.

Door de werkzaamheden en uitbreiding van de haven gaat geen grasland verloren. De haven breidt zich wel uit in de richting van de graslanden. Indien de aanlegfase in de winterperiode plaatsvindt, kunnen kranen en dergelijke voor verstoring (geluid, licht, optische verstoring) zorgen. In de gebruiksfase zijn geen extra versturende effecten te verwachten. Met behulp van de verstoringsgevoeligheid van iedere soort (Krijgsveld et al, 2008) is beoordeeld hoeveel van het N2000-gebied (grasland) tijdelijk minder geschikt wordt als foerageergebied. Dit afgezet tegen het totale oppervlak van het N2000-gebied, de staat van

instandhouding van een soort, de behoudoelstellingen, de huidige verstoring in het gebied en het feit dat Groot Cellemuiden van ondergeschikt belang is in het N2000-gebied maakt dat de draagkracht van het gebied niet vermindert voor de staat van instandhouding van de kolgans, kleine zwaan, smient, pijlstaart en grutto. Het tijdelijk kleine areaal dat door verstoring minder geschikt wordt voor deze soorten wordt beoordeeld als licht negatief ten opzichte van de referentie situatie. Het effect kan voorkomen worden door de werkzaamheden buiten de winterperiode uit te voeren.

Het beschutte water direct ten oosten van de huidige haven zal bij de herinrichting onderdeel van de nieuwe haven worden. Dit beschutte water kan in potentie geschikt rust- en foerageergebied zijn voor kleine aantallen smient en slobbeend. Slobbeend en rustende smienten worden momenteel overwegend (in grote groepen) aangetroffen in de kolken bij de uiterwaarden van Cellemuiden en Veldiger Buitenlanden, zodat het beschutte water niet van groot belang is voor deze twee soorten. Aangezien het beschutte water dat verdwijnt, slechts een klein deel is van de beschutte wateren in het N2000-gebied (<1%), het gebied van ondergeschikt belang is, de soorten een gunstige staat van instandhouding en behoudoelstelling hebben, is er geen sprake van een significant negatief effect op de draagkracht van het gebied voor smient en slobbeend. Doordat er wel een deel van het leefgebied van deze soorten met een gunstige staat van instandhouding verloren gaat, is er sprake van een licht negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie.

In dit beschutte water komt momenteel meerkoet voor. Meerkoet is daarnaast ook in de huidige haven te vinden. Hier zijn zelfs grote aantallen als bij strenge vorst de overige wateren zijn dichtgevroren. De meerkoet is weinig verstoringgevoelig. Dat blijkt al uit het feit dat de soort nu in behoorlijke aantallen in de haven voorkomt. Bij de uitbreiding van de haven zal het aangrenzende beschutte water verloren gaan, maar komt er beschut water in de haven voor in de plaats. Er zal dus geen oppervlakteverlies zijn van rustgebied van de meerkoet. In vorstperiodes zal de haven in tegenstelling tot het beschutte water juist open blijven. Dit is gunstig voor de meerkoet. Ten opzichte van de referentiesituatie wordt dit als een licht positief effect beschouwd (zie Tabel 6-1).

Tabel 6-1 Effectbeoordeling N2000-instandhoudingsdoel

N2000-instandhoudingsdoel	Effectbeoordeling
Habitattypen en -soorten	0
Broedvogels	0
Niet-broedvogels:	
o kolgans, kleine zwaan, smient, pijlstaart en grutto	0/-
o slobbeend, smient	0/-
o meerkoet	0/+
Totaal oordeel	0/-

6.1.2 EHS

Aangezien het plangebied geen onderdeel uitmaakt van de EHS is er geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden (zie Tabel 6-2).

Tabel 6-2 Effectbeoordeling EHS

EHS	Effectbeoordeling
EHS	0
Totaal oordeel	0

6.1.3 Flora- en faunawet

Flora

Bij de herinrichting worden mogelijk algemene soorten als zwanebloem en dotterbloem vernietigd. Aangezien het hier om soorten van het lichte beschermingsregime gaat is er sprake van een negatief, maar niet significant effect.

Voor deze tabel 1 soorten geldt het lichte beschermingsregime, zodat deze ruimtelijke ingreep is vrijgesteld van verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de flora- en faunawet. Het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde.

Vogels

Het beschutte water met rietruigtes aan de oostzijde van het plangebied gaat verloren bij de ingreep; het wordt omgevormd naar haven met oeverbeschoeiingen. Ook een deel van de rietruigte aan de westzijde van het plangebied moet wijken voor de havenuitbreiding. Hierdoor gaat broedgebied van watergebonden- en rietvogels verloren. Een soort als meerkoet wil nog wel eens pionieren en in de haven een nest maken, maar wilde eend en waterhoen zijn gebaat bij meer beschutting. Voor de rietvogels verdwijnt ongeveer de helft van het rietareaal dat in en direct om het plangebied staat.

Struwelen die ten aanzien van de ingreep in de weg staan worden verwijderd. Hierdoor gaat broedgelegenheid van algemene struweelbewonende soorten als merel, houtduif en winterkoning verloren.

Het broedhabitat dat door de ingreep verloren gaat is van algemene broedvogels. Deze vogels zijn niet in hun voortbestaan bedreigd. Ze kunnen veelal gemakkelijk nieuw broedhabitat koloniseren, maar krijgen dan wel te maken met concurrentie van al bestaande territoria. Het effect wordt hierdoor beoordeeld als negatief ten opzichte van de referentie situatie, maar doordat het algemene vogels betreft en de populaties niet onder druk komen te staan, niet significant negatief.

De ingreep heeft geen effect op het gebied waar de nestkast voor een torenvalk staat. Hierop zijn effect uit te sluiten.

Het is verboden broedvogels en hun nesten te verstoren of beschadigen. De houtduif kan in de periode half februari tot half november broedend worden aangetroffen, de meest gebruikelijk broedperiode is half maart tot half juli. Zodoende dienen werkzaamheden aan struwelen bij voorkeur buiten deze periode plaats te vinden. Indien dit niet mogelijk of gewenst is (ivm verstoring ganzen) kan voordat bomen, struwelen of rietruigte verwijderd wordt door een deskundige worden beoordeeld of er broedgevallen aanwezig zijn. Als er geen broedgevallen aanwezig zijn, mag het verwijderd worden. Als er wel een broedgeval aanwezig is, dient met het verwijderen gewacht te worden totdat de kuikens zijn uitgevlogen.

Grondgebonden zoogdieren

Mogelijk komt de waterspitsmuis in de waterrijke rietruigtes aan beide zijden van de haven voor. Het gebied aan de oostzijde gaat geheel verloren en een deel van de westelijke rietruigtes worden ook verwijderd bij de ingreep. Hierdoor gaat mogelijk leefgebied met vaste verblijfplaatsen van de waterspitsmuis verloren. Aangezien het hier een tabel 3 soort betreft en sprake is van oppervlakte verlies en verloren gaan van verblijfplaatsen, **wordt de ingreep als zeer negatief beoordeeld**. Dit is alleen het geval indien de waterspitsmuis daadwerkelijk in het gebied voorkomt. Het niet voorkomen is lastig vast te stellen; deze soort laat zich niet makkelijk vangen. Aanvullend onderzoek naar de soort kan geen uitsluitsel geven over het niet voorkomen in het plangebied. We gaan er derhalve vanuit dat de waterspitsmuis in het plangebied voorkomt.

Aangezien de ingreep (bij het voorkomen van de waterspitsmuis) zeer negatief is, dienen mitigerende maatregelen genomen te worden. Bijvoorbeeld het creëren van geschikt leefgebied in de nabijheid van de ingreep en uitvoer van de werkzaamheden buiten de voor de waterspitsmuis meest gevoelige periode. Het

is de verwachting dat de mitigerende maatregelen binnen de huidige functies van het bestemmingsplan kunnen worden uitgevoerd, zodat het verkrijgen van de ontheffing mogelijk is.

Bij de herinrichting van de haven kunnen daarnaast verblijfplaatsen van algemene en niet streng beschermde grondgebonden soorten (oa. aardmuis, rosse woelmuis, mol, konijn) verloren gaan. Aangezien het hier om soorten van het lichte beschermingsregime gaat is er sprake van een negatief effect, maar niet significant negatief effect.

Deze tabel 1 soorten vallen onder het lichte beschermingsregime, zodat deze ruimtelijke ingreep is vrijgesteld van verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de flora- en faunawet. Het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet). Dit houdt onder andere in dat, voor zover redelijk, handelingen nagelaten of juist genomen worden om negatieve invloeden op soorten te voorkomen. Het wegvangen en verplaatsen van soorten is hier een voorbeeld van.

Vleermuizen

Er zijn geen lijnvormige elementen aanwezig in het plangebied. Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen ter oriëntatie tijdens hun vluchten. Het aangrenzende Zwarte Water vormt wel een mogelijke vliegroute voor watergebonden vleermuizen, zoals de meervleermuis (Ecogroen, 2008). Aangezien bij de ingreep van havenuitbreiding de rivierloop niet wordt aangetast, blijft deze potentiële vliegroute aanwezig. Wel dient het rond het Zwarte Water donker te blijven, aangezien vleermuizen niet van licht houden. Er zijn dan geen effecten op vliegroutes van vleermuizen. Aangezien het lichtplan momenteel nog niet duidelijk is, wordt de ingreep beoordeeld als potentieel licht negatief effect. Effecten kunnen worden voorkomen door uit voorzorg niet meer licht te gebruiken dan in de huidige situatie.

Het is goed mogelijk dat de haven en omliggende moerassige gebieden foerageergebied zijn voor een aantal vleermuizen (Ecogroen, 2008). Gezien het beperkte oppervlak van het plangebied en de aanwezigheid van voldoende alternatieven is het plangebied niet onmisbaar voor het voortbestaan van populaties. Daarnaast zal ook na de ingreep het gebied geschikt zijn als foerageergebied, mits de verlichting niet wordt uitgebreid. Er zijn dan geen effecten op foerageergebied van vleermuizen te verwachten.

Mogelijk is er in de aanwezige bebouwing (Kop van noord) een vaste verblijfplaats van vleermuizen in de spouwmuren (Ecogroen, 2008). Vleermuizen komen hier via open stootvoegen en andere kieren en spleten. Vaste verblijfplaatsen zijn strikt beschermd. Er zijn vooralsnog geen plannen voor de sloop of herbouw van de bebouwing zodat er geen effect zijn op de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Mocht sloop of aanpassing van de bestaande gebouwen aan de orde zijn, dient een gericht vleermuisonderzoek plaats te vinden voor vaststelling of er daadwerkelijk sprake is van vaste verblijfplaatsen.

Amfibieën

Door de ingreep gaat voortplantings- en overwinteringsgebied van algemene amfibieën, in de vorm van geïsoleerd water met ruigtes, verloren. Het gaat om soorten zoals middelste groene kikker, meerkikker, bruine kikker en gewone pad. Dit zijn soorten die onder het lichtste beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen (tabel 1). Hierdoor worden de effecten als negatief, maar niet als significant negatief beschouwd. Tijdelijke effecten door de uitvoer van werkzaamheden aan amfibieën kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten de voortplantings- en overwinterperiode te plannen. De minst schadelijke periode voor amfibieën is september - oktober.

Reptielen

De ringslang kan als zwervend exemplaar in het plangebied voorkomen. Bij aanvang van de werkzaamheden zal de ringslang vluchten. Schade zal hierbij niet optreden.

Er is geen effect op reptielen te verwachten.

Vissen

Mogelijk komen de rivierdonderpad en andere riviervissen in de haven voor. Er wordt aangenomen dat de werkzaamheden in de haven worden uitgevoerd op een wijze waarbij vissen de mogelijkheid hebben te vluchten naar bijvoorbeeld het Zwarte Water.

De eventueel aanwezige vissen in het geïsoleerde water dienen in het kader van de zorgplicht weggevangen en verplaatst te worden, dan wel de mogelijkheid krijgen te vluchten, alvorens werkzaamheden starten. Dit zal geen tot nauwelijks schade toebrengen aan de vissen. Er zijn dan geen effecten te verwachten.

Ongewervelden

Het biotoop is niet geschikt voor beschermde soorten. Er zijn geen effecten te verwachten op ongewervelden.

Totaal oordeel

Het totaal oordeel is gebaseerd op het meest negatieve effect (zie Tabel 6-3). In dit geval is dat het potentiële zeer negatieve effect op de waterspitsmuis. Dit is een worst-case scenario waarbij wordt aangenomen dat deze soort in het plangebied voorkomt.

Tabel 6-3 Effectbeoordeling Flora- en faunawet

Flora- en faunawet	Effectbeoordeling
Flora	-
Vogels	-
Grondgebonden zoogdieren	--
Vleermuizen	0/-
Amfibieën	-
Reptielen	0
Vissen	0
Ongewervelden	0
Totaal oordeel	--

6.2 Geluid en luchtkwaliteit

Geluid

Berekende geluidssituatie

In opdracht van de gemeente Zwartewaterland is de geluidssituatie van het industrieterrein Zevenhont nader in kaart gebracht (Adviesbureau VOBUR). Voor het industrieterrein is een actueel akoestisch beheersmodel (peiljaar 2011) aanwezig. Het betreft een niet gezoneerd industrieterrein waarvan de geluidssituatie op basis van de vigerende milieuvergunningen en activiteitenbesluit cumulatief inzichtelijk is gemaakt en als zodanig wordt beheerd. Het structuurplan maakt onderdeel uit van het beheersmodel, waarbij voor het gebied tussen de industrie en de dijk Cellemuiden een geluidsverkaveling is gehanteerd.

Het planMER betreft uitbreiding van de industriehaven welke aan de noord- en oostzijde is omsloten door een EHS en Natura2000 -gebied. In dit onderzoek worden de 50 en 55 dB(A) op een hoogte van 5 meter

inzichtelijk gemaakt en bepaald in hoeverre deze het EHS en Natura 2000 gebied doorsnijden. Mogelijk wordt als toetscriterium door de provincie Overijssel een andere geluidscontour voor het EHS en Natura 2000 gebied gehanteerd.

De volgende situaties zijn middels de 50 en 55 dB(A) geluidscontour inzichtelijk gemaakt:

1. Figuur 1: huidige situatie inclusief structuurplan;
2. Figuur 2: verplaatsing TEBEZO naar industriehaven;
3. Figuur 3: geluidsverkaveling industriehaven (cat. 4, 68 dB/m²);
4. Figuur 4: situatie 1 t/m 3 cumulatief.

De figuren zijn weergegeven in bijlage 5.

Ad 1: De cumulatief berekende 50 dB(A) contour doorsnijdt het Natura2000 -gebied en het EHS gebied. De 55 dB(A) contour doorsnijdt enkel het EHS gebied.

Ad 2: Situatie TEBEZO verplaatst van Sasweg 13 naar industriehaven. Geluidsbelasting middels maatwerkvoorschrift nader formaliseren.

Ad 3: Geluidsverkaveling industriehaven op basis van categorie 4 bedrijf (68 dB/m²).

Ad 4: De cumulatief berekende 50 en 55 dB(A) geluidscontour doorsnijden het Natura2000- en EHS gebied. Door de uitbreiding van de industriehaven is verdere verstoring van het gebied aanwezig. In hoeverre een compensatieplicht (kwantitatief of kwalitatief) geldt is (nog) niet inzichtelijk.

Scheepvaart

Met de ingrepen wordt uitgegaan van een afname van het aantal schepen (zie paragraaf 6.3) gedurende de jaren. Wel zijn de schepen groter in vergelijking tot huidige situatie. De goederenstroom in de haven wordt ook groter (van 360.000 ton in 2008, naar 462.500 in 2014). Hierdoor zal er met name bij het laden en lossen van goederen een langere tijd meer geluid worden geproduceerd. Een verhoging van het aantal dB(A) wordt echter niet verwacht, aangezien de werkzaamheden op zich niet anders zijn dan nu het geval is.

Effectbeoordeling

Het bovenstaande geeft aan dat er het gebied van scheepvaartlawaaï op een aantal onderdelen een lichte verbetering van de geluidssituatie op zal treden (minder schepen). Echter zijn er ook onderdelen die een negatief effect hebben op de geluidssituatie. Zo vindt er een uitbreiding van de op- en overslag van goederen plaats en blijkt uit de berekeningen dat door de uitbreiding van de industriehaven verdere verstoring van het gebied aanwezig is. De effectbeoordeling is weergegeven in Tabel 6-4).

Tabel 6-4 Effectbeoordeling Geluid

Geluid	Effectbeoordeling
Geluidsbelasting op omgeving	0/-
Totaal oordeel	0/-

Lucht

De achtergrondconcentratie 2010/2015 van NO₂ en PM₁₀ bevinden zich ruim onder de geldende grenswaarde (zie paragraaf 5.2).

Aangezien de concentraties voldoen aan de grenswaarden voor de maximale concentratie van stikstofdioxide en fijnstof, is er geen oppervlak van overschrijding of een aantal mensen dat wordt blootgesteld aan een overschrijding aan te geven. Met de voorgenomen ontwikkelingen wordt echter ook geen significante afname in de betreffende concentraties verwacht (zie Tabel 6-5).

Tabel 6-5 Effectbeoordeling Lucht

Lucht	Effectbeoordeling
Max. concentratie PM ₁₀	0
Max. concentratie NO ₂	0
Totaal oordeel	0

6.3 Verkeer en Vervoer

Met de ingrepen wordt een nieuwe (natte) bedrijvenpositie aan het Zwarte Water gerealiseerd waarmee bedrijven in staat worden gesteld een nadrukkelijker relatie met vervoer over water te leggen. Vergroten van het kadeterrein biedt tevens ruimte voor open overslag van containers.

Het huidige goederenvervoer van ongeveer 350.000 ton via water (zand en grind, veevoeder en metaalproducten) kan door de vestiging van twee nieuwe bedrijven aan het water (ruim 100.000 ton overslag) toenemen tot naar verwachting ruim 450.000 ton bij gebruik van de openbare kade in 2014.

De verwachting is dat vanaf 2020 ongeveer 75.000 ton extra via de openbare kade per binnenvaart wordt vervoerd, met in totaal ongeveer 550.000 ton. De verwachting is dat het potentieel aan goederen van de bedrijven aan vervoer over water kan toenemen tot ongeveer 750.000 ton in 2040.

Tabel 6-6 geeft een overzicht van de verwachte goederenstromen in Genemuiden die gebruik maken van de openbare kade voor vervoer via de binnenvaart.

Tabel 6-6 Goederenstromen haven Genemuiden

	2014	2020	2030	2040
Bestaand in de haven	350.000	362.791	421.033	488.626
Nieuw in de haven	112.500	116.611	135.332	157.058
Overkomend uit regio	0	75.000	87.041	101.014
BULK Totaal	462.500	554.402	643.406	746.699

Het vervoer via water kan met de 435 meter kade (in plaats van 70 meter kade) efficiënter plaatsvinden doordat minimaal twee schepen tegelijkertijd kunnen worden geladen en gelost. Tevens is de haven bereikbaar voor klasse Va schepen waardoor de effecten van schaalvergroting in de binnenvaart indien de stromen van de bedrijven het toelaten kunnen worden benut. De bedrijven kunnen naast 1500 ton schepen ook voor bepaalde vervoerstromen 2000 ton of 2500 ton schepen inzetten en maximaal beladen.

Aangenomen is dat steeds vaker voor klasse M6 (1550 ton) en M8 schepen (2500 ton) gekozen wordt. Ter illustratie staat in de onderstaande tabel de vlootmix die is aangenomen voor 2014 en 2040. Uit de tabel valt op te maken dat uit is gegaan van 450 schepen à 1000 ton per jaar (circa 9 per week op basis van 50

werkweken) in 2014. In 2020 wordt gevaren met 300 schepen (5 per week, waarvan 4 à 1550 ton en 2 à 2500 ton) en in 2040 wordt gevaren met 400 schepen (8 per week, waarvan 5 à 1550 ton en 3 à 2500 ton).

In 2020 wordt met ongeveer 150 schepen minder ruim 100.000 ton meer vervoerd door het kunnen gebruiken van grotere schepen aan de langere openbare kade. In 2040 wordt met ongeveer 50 schepen minder dan in 2014 dan ongeveer 1,6 keer meer tonnage vervoerd (zie Tabel 6-7).

Tabel 6-7 Scheepsbewegingen en vervoerd tonnage openbare kade haven Genemuiden

	2014	2020		2040	
Capaciteit kade (aantal schepen)	1	1	1	1	1
Afvaarten per week	9	4	2	5	3
Totaal schepen per jaar	450	200	100	250	150
Gemiddeld tonnage schip	1.000	1.550	2.500	1.550	2.500
	450.000	310.000	250.000	387.500	375.000
Aanname volume ton/jaar	450.000	560.000		762.500	

Ook de infrastructuur van de haven, -de aanvoerwegen en de kaderuimte,- worden verbeterd. Hierdoor wordt de logistiek op de haven positief beïnvloed. Er ontstaat een verbeterde stroomlijning van aan- en afvoer, lossen en laden. De effectbeoordeling is weergegeven in Tabel 6-8).

Tabel 6-8 Effectbeoordeling Verkeer en Vervoer

Verkeer en Vervoer	Effectbeoordeling
Bereikbaarheid	+
Totaal oordeel	+

6.4 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op de risico's van activiteiten met gevaarlijke stoffen voor derden. Het gaat daarbij zowel om het vervoer van gevaarlijke stoffen (weg, water, spoor en buisleidingen) als om inrichtingen met opslag, productie en/of gebruik van gevaarlijke stoffen. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (Circulaire RNVS) zijn risicomaten met bijbehorende risiconormen opgenomen voor respectievelijk inrichtingen en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Het externe veiligheidsbeleid kent twee risicomaten, het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Voor het plaatsgebonden risico is een norm gesteld opgesteld en voor het groepsrisico een oriëntatiewaarde. In dit onderzoek wordt de Industriehaven Genemuiden beoordeeld op externe veiligheid door:

- Te toetsen aan de normen voor het plaatsgebonden risico;
- Vast te stellen of het aantal aanwezigen binnen het invloedsgebied toeneemt.

In het onderzoek zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Onder risicobronnen wordt verstaan:
 - o Bevi inrichtingen op basis van de professionele risicokaart;
 - o Transport van gevaarlijke stoffen over de weg op basis van de professionele risicokaart;
 - o Transport van gevaarlijke stoffen per buisleiding op basis van de professionele risicokaart;

- o Transport van gevaarlijke stoffen over het water op de Circulaire RNVGS (zware en rode corridors);
- o Transport van gevaarlijke stoffen over het spoor op basis van de Prognosecijfers 2007 afkomstig van Prorail.
- Per type risicobron is het invloedsgebied (1% letaliteit) als volgt bepaald:
 - o Weg: de maatgevende stofcategorie van het vervoer van gevaarlijke stoffen conform de jaarintensiteiten van DVS;
 - o Spoor: de maatgevende stofcategorie van het vervoer van gevaarlijke stoffen conform prognosecijfers 2007 van Prorail.
 - o Water: de maatgevende stofcategorie van het vervoer van gevaarlijke stoffen conform de jaarintensiteiten uit de Circulaire RNVGS;
 - o Bevi-inrichtingen: effectafstand 1% letaliteit op basis van de professionele risicokaart;
 - o Buisleidingen: effectafstand 1% letaliteit op basis van de professionele risicokaart;
 - o Indien op basis van de professionele risicokaart het invloedsgebied van de Bevi-inrichtingen en/of het transport van gevaarlijke stoffen per buisleidingen onbekend is, wordt een invloedsgebied aangenomen van 1000 meter. Wanneer een alternatieve locatie van de kartbaan binnen deze 1000 meter is gelegen, wordt deze risicobron als mogelijk relevant wordt aangegeven.
- De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico is bepaald op basis van de professionele risicokaart (spoor, buisleiding, water en Bevi-inrichting) en op basis van de Circulaire RNVGS (weg).

In Figuur 6-1 zijn de risicobronnen nabij de huidige locatie voor Industriehaven Genemuiden weergegeven. Uit dit figuur kan worden opgemaakt dat twee LPG-tankstations aanwezig zijn. Het invloedsgebied van een LPG-tankstation bedraagt op basis van de Regeling externe veiligheid inrichtingen 150 meter. Het plangebied bevindt zich op meer dan 150 meter. Hieruit kan worden afgeleid dat deze risicobronnen niet relevant zijn vanuit het oogpunt van externe veiligheid. De effectbeoordeling is weergegeven in Tabel 6-9).

Figuur 6-1 Ligging risicobronnen nabij Industriehaven Genemuiden

Tabel 6-9 Effectbeoordeling Externe veiligheid

Externe veiligheid	Effectbeoordeling
Groepsrisico	0
Plaatsgebonden risico	0
Totaal oordeel	0

6.5 Bodem en Water

Bodem- en grondwaterkwaliteit

Bodem- en grondwaterkwaliteit hangen nauw met elkaar samen. Met het realiseren van de voorgenomen ontwikkelingen (het ontgraven van grond ten behoeve van de uitbreiding) komen diverse m³ grond vrij. Er zijn geen gegevens bekend wat betreft de kwaliteit van de bodem en het grondwater ter plaatse van de te ontgraven delen. Uit de beschikbare informatie blijkt dat er geen bodembedreigende activiteiten plaatsvinden of hebben plaatsgevonden op de percelen. Hierdoor zijn het onverdachte locaties. Met het ontgraven en afvoeren van de grond, mag verondersteld worden dat er geen verslechtering van de bodem- en grondwaterkwaliteit optreedt.

Grondwaterkwantiteit

Met de realisatie van de uitbreiding van de haven neemt het verhard oppervlak in het plangebied niet (noemenswaardig) toe. Hooguit wordt met het aanpassen van de ontsluitingsweg een zeer kleine toename in verhard oppervlak gecreëerd. Dit heeft geen invloed op infiltratiemogelijkheden van neerslag in het gebied en de directe omgeving.

Watertoets

De inrichting van het bedrijvenpark kan gevolgen hebben voor het bestaande watersysteem en de (oppervlakte)waterkwaliteit. Hiertoe worden in het 'watertoetstraject' maatregelen afgesproken die negatieve effecten tegengaan. Gemeente Zwartewaterland heeft een notitie opgesteld met uitgangspunten voor het opstellen voor het bedrijvenpark en de technische uitwerking hiervan. In onderstaande beoordeling wordt er van uitgegaan dat deze uitgangspunten worden gerespecteerd. Het verslag van het gevoerde overleg tussen het waterschap en de gemeente is opgenomen als bijlage 4.

De effectbeoordeling is weergegeven in Tabel 6-10.

Tabel 6-10 Effectbeoordeling Bodem en Water

Bodem en Water	Effectbeoordeling
Bodem- en grondwaterkwaliteit	0
Totaal oordeel	0

6.6 Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie

Landschap

Met de ingreep wordt een uitbreiding van de industriehaven bewerkstelligd en daarmee een aantasting van het naastgelegen landschappelijke gebied. Dit gebied maakt onderdeel uit van het Nationaal Landschap IJsseldelta. De ingreep maakt beslag op een klein deel van de uiterwaarden die onderdeel uitmaken van de landschappelijke karakteristiek Zwarte Water. De beïnvloeding van de ingreep op de karakteristiek van het landschap en de beleving van 'buitenaf' is minimaal. Het aspect landschap krijgt zodoende een licht negatieve score (zie Tabel 6-11).

Cultuurhistorie

De ingreep tast geen cultuurhistorische elementen aan en voegt er ook geen toe. Het aspect cultuurhistorie krijgt zodoende een neutrale score (zie Tabel 6-11).

Archeologie

Het gebied kent een lage archeologische verwachting. De kans op aantasting van archeologische waarden zijn daardoor ook minimaal. Het aspect archeologie krijgt zodoende een neutrale score (zie Tabel 6-11).

Tabel 6-11 Effectbeoordeling Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie

Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie	Effectbeoordeling
Landschappelijke waarden	0/-
Cultuurhistorisch waardevolle elementen en gebieden	0
Archeologische waarden	0
Totaal oordeel	0/-

6.7 Duurzaamheid

Intensief ruimtegebruik

In de voorgenomen ontwikkelingen van de industriehaven is sprake van intensief ruimtegebruik. Dit komt tot uiting in de verbetering van de bereikbaarheid van de haven. Met de ontwikkeling wordt een toename in de goederenstroom verwacht. Het gemiddeld tonnage dat per schip wordt vervoerd neemt eveneens toe (zie Tabel 6-6 en Tabel 6-7).

Houdbaarheid (toekomstvastheid)

Door het verbeteren van de infrastructuur van de haven (de aanvoerwegen en de kaderruimte) heeft de haven een lange 'houdbaarheid'. Het voornemen scoort zodoende positief ten aanzien van de houdbaarheid van de industriehaven (zie Tabel 6-12).

CO2-reductie

Door de intensivering van de industriehaven, zal het vervoer over het water toenemen en het vervoer over de weg afnemen. Dit leidt tot een positief effect ten aanzien van de uitstoot van CO2.

Tabel 6-12 Effectbeoordeling Duurzaamheid

Duurzaamheid	Effectbeoordeling
Intensief ruimtegebruik	0/+
Houdbaarheid	+
CO2-reductie	+
Totaal oordeel	0/+

6.8 Effecten samengevat

Per milieuaspect zijn de effecten voor het voornemen beschreven en doorvertaald naar een kwalitatieve score. In Tabel 6-13 zijn deze scores samengevat.

Tabel 6-13 Overzicht kwalitatieve scores

Milieuaspecten	Criteria	Basisalternatief
Natuur	Aantasting/verbetering kwaliteit Natura 2000-gebied	0/-
	Aantasting/verbetering kwaliteit EHS	0
	Aantast/verbetering leefgebied Flora- en faunawetsoorten	--
Geluid en lucht	Geluidbelasting op omgeving	0/-
	Max concentratie NO2 en PM10	0
Verkeer en Vervoer	Bereikbaarheid	+
Externe veiligheid	GR	0
	PR	0
Bodem en Water	Bodem en grondwaterkwaliteit	0
Landschap, Cultuurhistorie en Archeologie	Landschappelijke waarden	0/-
	Cultuurhistorisch waardevolle elementen en gebieden	0
	Archeologische waarden	0
Duurzaamheid	Intensief ruimtegebruik	0/+
	Houdbaarheid	+
	CO2-reductie	+

7 LEEMTEN IN KENNIS EN DOORKIJK NAAR HET VERVOLG

7.1 Leemten in kennis

In deze paragraaf worden de leemten in kennis (informatie) aangegeven die gesignaleerd zijn tijdens het opstellen van dit MER. Tevens is vermeld in hoeverre deze leemten in kennis invloed hebben op de effectbeschrijving.

Het plangebied is potentieel geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis. Het is op dit moment niet duidelijk of de waterspitsmuis in het plangebied voorkomt. De waterspitsmuis is een lastig te inventariseren soort. Onderzoek kan geen uitsluitel geven dat de soort er niet voorkomt. Derhalve stellen we voor in het vervolg traject geen onderzoek te laten verrichten naar het voorkomen van de waterspitsmuis, maar ervan uit te gaan dat de soort er zit. Om effecten van achteruitgang van potentieel leefgebied te voorkomen wordt aangeraden in het plan te voorzien in het creëren van geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis. In het vervolgtraject dient daarnaast een ontheffing te worden aangevraagd bij het ministerie van EL&I. Bij de ontheffingsaanvraag dient te worden aangetoond dat er sprake is van een groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en er mitigatie is geregeld.

In een reactie op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, welke voorafgaand aan dit planMER is opgesteld, meldt Rijkswaterstaat dat voor een rivierkundige beoordeling van de plannen een rivierkundige berekening van de nieuwe situatie uitgevoerd moet worden. Ten tijde van het opstellen van de betreffende Notitie is uitgegaan van het verwijderen van een deel van de huidige strekdam. Inmiddels heeft de gemeente aangegeven het alternatief op dit punt gewijzigd te willen hebben, met als gevolg dat de strekdam in tact wordt gelaten. De invaart van de haven wordt echter wel gewijzigd. In overleg met Rijkswaterstaat zal in een later stadium, wanneer de vergunning ten behoeve van de Waterwet worden aangevraagd, overlegd moeten worden of de rivierkundige berekeningen moeten worden uitgevoerd.

Voor de bepaling van de effecten op het gebied van geluid en verkeer & vervoer zijn aannames gedaan ten aanzien van de toename van het aantal schepen en goederen in toekomstige inrichting van de industriehaven. Het gaat onder andere om het geschatte aantal tonnage van de goederenstroom en het formaat en aantal schepen dat de haven aan gaat doen. De aannames zijn overgenomen uit het projectplan Industriehaven Genemuiden (provincie Overijssel).

Ook met de bovenstaande (beperkte) leemten in kennis wordt een voldoende betrouwbaar beeld verkregen van de milieueffecten van de onderzochte alternatieven.

7.2 Doorkijk naar het vervolg

Het op te stellen bestemmingsplan wordt gebaseerd op het VKA. Het is een uitwerking in meer detail met extra regels op basis van nadere inzichten in de loop van het planproces. Om het bestemmingsplan en de uiteindelijke ontwikkeling van de industriehaven mogelijk te maken gelden aandachtspunten en verplichte acties op het vlak van natuur, te weten:

- De werkzaamheden vinden ten aanzien van overwinterende vogels bij voorkeur buiten de winterperiode (begin oktober – eind maart) plaats. Op deze manier wordt verstoring op overwinterende vogels, zoals kolgans, kleine zwaan en grutto, voorkomen.

- Ten aanzien van broedvogels vinden de werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen plaats. Het is verboden broedgevallen of hun nesten te verstoren of beschadigen. Hier wordt ook geen ontheffing voor verleend. Deze broedperiode loopt voor de meeste soorten van half maart tot half augustus. Voor de houtduif is deze periode langer half februari – half november.
- Tijdelijke effecten van de werkzaamheden op amfibieën kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten hun voortplantings- en overwinterperiode te plannen. De minst schadelijke periode voor amfibieën is september - oktober.
 - Verstoring aan zowel broedvogels als overwinterende vogels is te voorkomen, door het plangebied na het broedseizoen direct ongeschikt te maken voor broedvogels om het jaar erop te broeden. Dit kan door het verwijderen van bomen, struweel en (riet)ruigte in de periode augustus - september (voordat de overwinterende vogels arriveren). Daarbij dient wel door een deskundige te worden beoordeeld dat er geen broedgevallen (van bijvoorbeeld houtduif) aanwezig zijn. Graafwerkzaamheden in het moeras kunnen het best in september plaatsvinden.
- Om verstoring van vliegroutes van vleermuizen te voorkomen dient er geen extra verlichting te worden geplaatst. Plaats alleen verlichting indien het niet anders kan. Doe dit met de lichtbundel zo ver mogelijk bij de waterzijde (Zwarte Water) vandaan. Gebruik (geel, oranje of groen gekleurde) lichtbronnen die naar beneden schijnen. Ook het aanbrengen en behoud van opgaande begroeiing tussen haven en Zwarte Water zal bijdragen aan behoud van een donkere waterpartij.
- Alvorens de voorgenomen ontwikkelingen daadwerkelijk door te voeren, zullen een aantal vergunningen moeten worden aangevraagd, waaronder:
 - Waterwet
 - Flora- en Faunawet
- Voor een paar aspecten zijn in het planMER op abstract niveau de effecten in beeld gebracht. Dit geldt met name voor water en geluid. Voor deze aspecten is het noodzakelijk om in meer detailniveau in te gaan op de effecten van het inrichtingsalternatief. Voor geluid is door de gemeente een zonebeheerstoets uitgevoerd. Met deze toets is de verstoring op Natura 2000 gebieden in de directe omgeving in beeld gebracht. Door de uitbreiding van de industriehaven is verdere verstoring van het gebied aanwezig. In hoeverre een compensatieplicht (kwantitatief of kwalitatief) geldt is (nog) niet inzichtelijk.

8 COLOFON

Opdrachtgever	: Gemeente Zwartewaterland
Project	: Herstructurering industriehaven Genemuiden
Dossier	: BA1063-103-100
Omvang rapport	: 54 pagina's
Auteur	: Bart Jansen
Bijdrage	: Norbert Mol, Martine van Oostveen, Karen Zwerver
Interne controle	: Wendy Scheuten
Projectleider	: Wendy Scheuten
Projectmanager	: Mark Groen
Datum	: 26 september 2011
Naam/Paraaf	:

DHV B.V.

*Ruimte en Mobiliteit
Verlengde Kazernestraat 7
7417 ZA Deventer
Postbus 927
7400 AX Deventer
T (0570) 63 93 00
F (0570) 63 93 01
E deventer@dhv.nl
www.dhv.nl*

BIJLAGE 1 Geraadpleegde bronnen

- Altenburg en Wymenga, 2005. Ecologische aspecten van de conceptstructuurvisie Zwartewaterland. A&W-rapport 564.
- Altenburg en Wymenga, 2007. Aanvullend fauna-onderzoek Genemuiden en Hasselt-Zuid. A&W-rapport 1031.
- Arcadis, juli 2009. Natura2000-werkdocument Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.
- Didderen K., A.M. Spitzen - van der Sluis, A. de Bruin, C.W. Kuijsten, J. Kranenbarg & R. Zollinger, 2010. Concept Kennisdocument Vissen & Amfibieën Natura 2000 Overijssel. RAVON, Nijmegen, Rapport 2010.57
- Ecogroen, februari 2008. Verkennende natuurtoets herinrichting havenzijde Genemuiden. Schets van aandachtspunten vanuit ecologisch-juridisch oogpunt.
- Grontmij, 2010a. Zwarte stern bij Cellemuiden. Mogelijke effecten van uitbreiding bedrijventerrein Zevenhont op het foerageergedrag van de zwarte stern. Concept 22 februari 2010.
- Grontmij, 2010b. Voortoets en F&F-toets uitbreiding bedrijventerrein Zevenhont. Concept 15 september 2010.
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar reactie van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg, rapport nummer 08-173. In opdracht van Vogelbescherming Nederland.
- LNV, 2007. Ontwerpbesluit Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.
- Provincie Overijssel. GIS-verspreidingskaarten, verschillende jaren, afkomstig van SOVON
- Provincie Overijssel, 2009. Omgevingsverordening Overijssel 2009. Toelichting en Bijlagen. Omgevingsvisie Overijssel.
- Thissen J.B.M. en R.H. Witte van der Bosch (red), 2009. Verspreidingsonderzoek Nederlandse zoogdieren VONZ 2008. Rapport van Zoogdierverseniging VZZ in opdracht van de Gegevens Autoriteit Natuur.
- www.minlnv.nl
- www.sovon.nl (netwerk ecologische monitoring – Sovon-CBS)
- www.zoogdierverseniging.nl

BIJLAGE 2 Begrippenlijst

Archeologie	Wetenschap van oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.
Autonome ontwikkeling	Ontwikkelingen die optreden zonder dat één van de alternatieven wordt uitgevoerd. Er wordt alleen rekening gehouden met ontwikkelingen op basis van de uitvoering van beleidsvoornemens waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden.
Bevoegd Gezag	De overheidsinstantie die bevoegd is om over een activiteit het besluit te nemen. In dit project de gemeenteraad van Assen.
Biotoop	Leefgebied. De woorden habitat en biotoop worden vaak door elkaar gebruikt. Het is een ruimtelijke eenheid met een karakteristieke homogeniteit, beschouwd vanuit de daarin levende organismen
CEMT-klasse Va	De binnen- of rivierscheepvaart is in Europa opgedeeld in CEMT-classes om de afmetingen van vaarwegen in West-Europa op elkaar af te stemmen. De klasse-indeling is bepaald door de Conférence Européenne des Ministres de Transport (CEMT-klasse). Klasse Va: lengte 95-110m, breedte 11.4m, diepgang 2.5-4.5m, hoogte 5.25-7m, laadvermogen 1500-3000 ton.
Commissie m.e.r.	Onafhankelijke commissie die het bevoegd gezag adviseert over de richtlijnen voor de inhoud van het MER en de kwaliteit van het MER.
Cultuurhistorie	De overblijfselen van de geschiedenis van de door de mens gemaakte en beïnvloede leefomgeving.
Deklaag	Bovenste laag van de bodem
Depositie	Neerslaan van minerale stoffen en gassen op een vaste ondergrond.
EHS	Ecologische Hoofdstructuur; netwerk van kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones waarbinnen flora en fauna zich kunnen handhaven en uitbreiden.
Foerageergebied	Verblijfplaats van een planten- of diersoort voor het zoeken van voedsel
Groepsrisico (GR)	Het GR geeft aan hoe hoog het totale aantal slachtoffers bij een ongeval kan zijn op basis van mogelijk aanwezige hoeveelheden mensen. Naarmate de groep slachtoffers groter wordt, moet de kans op een dergelijk ongeval kleiner zijn.
Habitat	Typische woon- of verblijfplaats van een planten- of diersoort.
Infiltratie	Naar beneden gerichte verticale grondwaterstroming als gevolg van drukverschillen; het indringen van water in de bodem
Initiatiefnemer	Diegene(n) die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen. In dit project de gemeente Assen.
M0-M12 schepen	Binnenvaartschepen zijn door de Dienst Verkeer en Vervoer (DVS voorheen AVV) van Rijkswaterstaat ingedeeld in klassen (M0 tot en met M12). De lijst met scheepscategorieën is noodzakelijk voor statistische doeleinden en indeling van scheepscategorieën op de diverse vaarwegklassen (CEMT)
Maaiveld	Oppervlakte van het natuurlijke of aangelegde terrein
m.e.r.	Milieueffectrapportage: de procedure.

MER	Milieueffectrapport: het rapport.
Mitigeren	Verzachten, matigen of verlichten van de negatieve gevolgen (milieueffecten) van een ingreep.
MMA	Meest Milieuvriendelijke Alternatief; het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. Het MMA is alleen verplicht voor een besluitm.e.r. volgens de 'oude' besluitm.e.r.-procedure. Voor een planm.e.r. is een MMA niet verplicht.
NAP	Normaal Amsterdams Peil, de referentiehoogte waaraan hoogtemetingen in Nederland worden gerelateerd.
Nationaal Landschap	Door de Rijksoverheid aangewezen gebied van tenminste 10.000 hectare, bestaand uit zowel natuurterreinen, wateren en/of bossen als cultuurgronden en nederzettingen, dat een grote rijkdom vertegenwoordigt aan natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten en aan cultuurhistorische waarden en als zodanig een overwegend samenhangend en harmonisch geheel vormt.
Natura 2000	Europees Netwerk van beschermde natuurgebieden.
Nbw	Natuurbeschermingswet. In de Natuurbeschermingswet is de bescherming van specifieke gebieden geregeld. De bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet: – Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden); – Beschermde Natuurmonumenten; – Wetlands.
NO ₂	Stikstofdioxide
Nulalternatief	Alternatief waarbij wordt uitgegaan van de bestaande situatie en autonome ontwikkeling. Dit alternatief dient als referentiekader voor de effectbeschrijvingen van alle alternatieven in het MER.
Plaatsgebonden Risico (PR)	Het PR geeft inzicht in de theoretische kans op overlijden van een individu op een bepaalde horizontale afstand van een risicovolle activiteit (opslag of vervoer van gevaarlijke stoffen). De grenswaarde van het PR voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is 10 ⁻⁶ per jaar.
PM ₁₀	Fijnstof
Referentiesituatie	Het alternatief waarbij er geen ingreep wordt gepleegd. Dit alternatief wordt als referentiekader voor de effectbeschrijvingen van de alternatieven gebruikt.
VKA	Voorkeursalternatief

BIJLAGE 3 Passende Beoordeling

Passende beoordeling Industriehaven Genemuiden

Provincie Overijssel / Gemeente Zwartewaterland

oktober 2011

Passende beoordeling Industriehaven Genemuiden

dossier : BA1063-108-100
registratienummer : LW-AF20112593
versie : definitief

Provincie Overijssel / Gemeente Zwartewaterland

oktober 2011

INHOUD**BLAD**

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	De locatie in vogelvlucht	3
1.3	Waarom een passende beoordeling en planMER?	4
1.4	Passende beoordeling in het planproces	5
2	EEN HAVENUITBREIDING BIJ GENEMUIDEN	6
2.1	Havenuitbreiding in het perspectief van regionale en internationale ontwikkelingen	6
2.2	Plan en plattegrond van het havengebied met aanduiding van de Quick Win	7
2.3	Een tijdsplanning	8
3	NATUURBESCHERMINGSWET EN OVERIG NATUURBELEID EN REGELGEVING	9
3.1	Natuurbeschermingswet	9
3.1.1	Instandhoudingsdoelstellingen	9
3.1.2	Natura 2000-beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	12
3.2	Relatie overige natuurwetgeving en beleid	12
4	NATUURWAARDEN NU EN VERWACHT	13
4.1	Algemene natuurkenmerken plangebied	13
4.2	Beschrijving N2000 natuurwaarden	14
4.2.1	Habitattypen	14
4.2.2	Habitatsoorten	14
4.2.3	Broedvogels	15
4.2.4	Niet-broedvogels	16
5	EFFECTEN HAVENUITBREIDING	18
5.1	Methode	18
5.2	Scoping potentiële effecten	18
5.2.1	Relatie storingsfactoren met instandhoudingsdoelen voor vogels	20
5.2.2	Verantwoording gegevens	21
5.3	Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen	21
5.3.1	Broedvogels	21
5.3.2	Niet-broedvogels	22
5.4	Conclusies	26
5.5	Cumulatie met andere plannen en projecten	26
6	MAATREGELEN OM EFFECTEN TE VOORKOMEN OF VERMINDEREN	28
7	LITERATUUR	29
8	COLOFON	31

BIJLAGE 1 Effectindicator Uiterwaarden Zwarte water en Vecht

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Zwartewaterland is voornemens om de bestaande industriehaven in de kern Genemuiden te verbeteren en uit te breiden. De bestaande kades worden verlengd en naastgelegen terreinen worden geschikt gemaakt om aan de haven te worden toegevoegd.

Het project draagt bij aan de verbetering van de bereikbaarheid van de binnenhavens in de regio. Er ontstaat meer overslagcapaciteit en ruimte voor watergebonden bedrijvigheid. In hoofdstuk 2 leest u meer over het voornemen.

Deze passende beoordeling hoort bij de besluitvorming rond de wijziging van het bestemmingsplan en het daartoe op te stellen planMER.

Figuur 1.1 Haven bij Genemuiden die uitgebreid gaat worden.

1.2 De locatie in vogelvlucht

Het plangebied omvat de haven en locatie van uitbreiding (rode rechthoek in Figuur 1.2) en is gelegen aan de noordzijde van de bebouwde kom van Genemuiden (gemeente Zwartewaterland) in de uiterwaarden van het Zwarte water. De figuur geeft aan waar verschillende natuurgebieden liggen. Net buiten het

kaartbeeld, ten noorden van Zwartsluis, liggen de Wieden en Weerribben die ook deel uitmaken van het Natura 2000 netwerk.

Figuur 1.2 Overzicht van de omgeving van Genemuiden. Het plangebied is aangegeven als rode rechthoek.

1.3 Waarom een passende beoordeling en planMER?

Het plangebied voor de uitbreiding ligt deels binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht'. Voor het plan zal het bestemmingsplan gewijzigd moeten worden. Het bevoegd gezag zal de effecten van het plan op het Natura 2000 gebied bij de besluitvorming moeten betrekken (Nbwet art 19j). Uit de verkennende voortoets blijkt dat er *mogelijke* significante effecten ten aanzien van de aantasting van foerageergebied van overwinterende ganzen en de grutto op kan treden en dat nader onderzoek naar porseleinhoen en roerdomp nodig is (Ecogroen, 2008). Omdat significante effecten niet uit te sluiten zijn, is een passende beoordeling verplicht (art 19j lid 2). In deze passende beoordeling worden alle mogelijke effecten op basis van wetenschappelijke kennis op de instandhoudingsdoelen in beeld gebracht

Op het moment dat een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet moet worden uitgevoerd, is het tevens verplicht om een plan-m.e.r.¹ te doorlopen voor de wijziging van het bestemmingsplan. De voorliggende passende beoordeling is onderdeel van het planMER.

1.4 Passende beoordeling in het planproces

De passende beoordeling speelt een rol in het planproces rond de wijziging van het bestemmingsplan, net als het planMER. Tijdens het planproces is het plan aangepast aan de hand van mogelijke effecten (zowel op natuur als voor andere onderwerpen). Daarnaast heeft deze passende beoordeling een rol bij het formuleren van mitigerende maatregelen.

¹ MER = het milieueffectrapport, m.e.r. = de procedure voor milieueffectrapportage

2 EEN HAVENUITBREIDING BIJ GENEMUIDEN

2.1 Havenuitbreiding in het perspectief van regionale en internationale ontwikkelingen

De industriehaven in Genemuiden, één van de kernen van de gemeente Zwartewaterland is gelegen aan de Sasweg enerzijds en het Zwarte Water anderzijds. Het Zwarte Water is onderdeel van de verbinding over water tussen het IJsselmeer, Drente en Overijssel.

De Industriehaven is onderdeel van het industrieterrein 'BT 1982' met een omvang van 35 ha bruto.

Het Zwarte Water is geschikt voor de CEMT-klasse Va² en heeft als aansluitende vaarwegen de Overijsselse Vecht, het Zwolle-IJsselkanaal, het Zwarte Meer en het Meppelerdiep.

De industriehaven is in gemeentelijk beheer. De haven wordt gebruikt door Gebr. Fuite (veevoederbedrijf), en Breman Machinery Holding (metaalproducten) voor de overslag van goederen via het water. De feitelijke haven bestaat uit een laad- en loswal van ongeveer 70 m. Door de uitbreiding ontstaat een haventerrein van ca. 1,4 hectare en worden de laad- en losmogelijkheden met ruim een factor vijf uitgebreid, tot ruim 400m. De huidige goederenstroom is in/uit 350.000 ton (zand, grind, veevoeder en metaalproducten).

Doel van het project in breder kader

Voor het binnen de nota "Varen voor een vitale economie" weergegeven speerpunt "een toekomstvast netwerk van vaarwegen en havens" kan door het realiseren van het project "Industriehaven Genemuiden" een goed rendement worden behaald.

In het net van vaarwegen en verbindingen van het IJsselmeer naar het noordelijk en oostelijk gelegen gebied neemt Genemuiden na de realisering van het project een sterkere positie in.

Vanuit de kern Genemuiden vindt vervoer van producten van de tapijtindustrie, en vanuit de machinery veelal over de weg plaats. De vervoerlijnen van de tapijtindustrie lopen met name naar Duitsland, Polen en Rusland.

Aanhaking op de "lijnvaart met containers" kan de vervoerstroom verleggen van de weg naar het water. Ook kan worden aangehaakt op het "rondje IJsselmeer" waardoor (binnen de plannen van de IJsselmeeralliantie) een vervoerslijn over water via Harlingen naar Moskou denkbaar is. Met Kampen en Meppel neemt Genemuiden daarmee in het netwerk van en naar het IJsselmeer een belangrijke plaats in.

De aanpassing van de Meppelerdiepsluis (in Zwartsluis) van keersluis tot schutsluis leidt tot een aanmerkelijk verbeterde bevaarbaarheid. Stremmingen als gevolg van hoog of laag water worden voorkomen. De Meppelerdiepsluis vormt de toegang tot het Meppelerdiep en het achtergelegen gebied van de provincie Drente.

Als onderdeel van het netwerk van binnenvaartposities wordt met het project Industriehaven Genemuiden beoogd vorm en inhoud te geven aan de stimulering van het vervoer over water en de verbetering van de bereikbaarheid van de binnenhavens.

Onderdeel van de herontwikkeling van het Industrieterrein is de uitbreiding van de haven. In het westelijk deel van het plangebied wordt ruimte gecreëerd voor de ontwikkeling van een bedrijfshal. De in gebruik

² De binnen- of riviervscheepvaart is in Europa opgedeeld in CEMT-classes om de afmetingen van vaarwegen in West-Europa op elkaar af te stemmen. De klasse-indeling is bepaald door de Conférence Européenne des Ministres de Transport. Klasse Va betekent dat schepen max 110 meter zijn en max 3000 ton laadvermogen hebben en een diepgang van 2,5 tot 4,5 m.

name van de bedrijfshal zal een hogere belasting van de industriehaven tot gevolg hebben. Ook de infrastructuur van de haven, -de aanvoerwegen en de kaderuimte, worden verbeterd. Hierdoor wordt de logistiek op de haven positief beïnvloed. Er ontstaat een verbeterde stroomlijning van aan- en afvoer, lossen en laden.

Met deze ingrepen wordt een nieuwe (natte) bedrijvenpositie aan het Zwarte Water gerealiseerd waarmee bedrijven in staat worden gesteld een nadrukkelijker relatie met vervoer over water te leggen. Vergroten van het kadeterrein biedt tevens ruimte voor open overslag van containers. De productiebedrijven in de gemeente Zwartewaterland profiteren daarvan.

De toename van het (uitgeefbare) haventerrein levert een concentratie van bedrijvigheid op in de grotere en daarvoor beter geoutilleerde industriehaven. Daarnaast verbetert deze uitbreiding de positie van Genemuiden in het binnenvaartnet waardoor er meer gebruik van zal worden gemaakt door de lokale industrie.

Een positief bijeffect is het vrijkomen van de kleine, dicht bij de pont gelegen, haven en de mogelijkheid daar toeristische activiteiten passend in de uiterwaarden te ontwikkelen³.

2.2 Plan en plattegrond van het havengebied met aanduiding van de Quick Win

De gemeente Zwartewaterland werkt aan een uitbreiding en verbetering van de bestaande industriehaven in de kern Genemuiden. Door toevoeging van een naastgelegen perceel aan weerszijden van de haven aan de oppervlakte van de haven met de realisering van uitbreiding van kaderuimte. Hierdoor ontstaat tevens ruimte voor watergebonden bedrijven aan de haven en uitbreidingsruimte voor op- en overslag van goederen.

Figuur 2.1 Huidige haven en openbare kade Genemuiden

Het project betreft de verlenging van de openbare kade van 70 meter⁴ naar 435 meter zodat bedrijven gebruik kunnen maken van uitstekende openbare overslagfaciliteiten voor het efficiënter laden en lossen van goederen met meerdere klasse Va schepen van 110 meter tegelijkertijd. Aan de oostkant zal een dam weggehaald worden en grond afgegraven om meer ruimte voor de schepen te creëren (blauw ca 6000 m²).

³ De herontwikkeling van deze kleine haven is geen onderdeel van deze passende beoordeling.

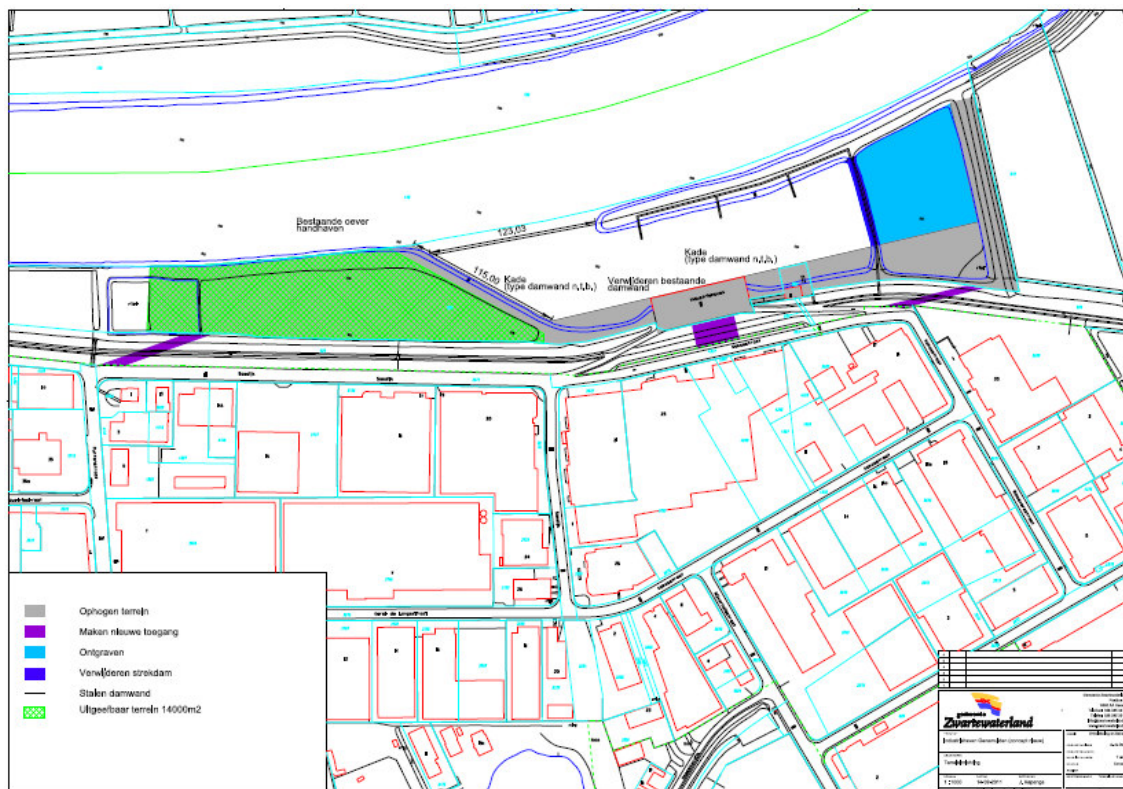
⁴ Huidige kade van 70 m wordt vernieuwd.

De huidige goederenstroom is in/uit 350.000 ton (zand, grind, veevoeder en metaalproducten)
Verwachte directe toename door vestiging van twee nieuwe bedrijven 100.000 ton (28,5%). Op
middellange termijn 2020 door toegenomen gebruik van bedrijven elders 550.000 ton (57%). Op lange
termijn 2040 toename tot 750.000 ton (2,14 x het huidige volume).

2.3 Een tijdsplanning

De planvorming (bestemmingsplanherziening) en het vergunningentraject zullen in 2011 afgerond te zijn, waarna kan worden gestart met de werkzaamheden. Het voornemen is voor 2012 te starten met de werkzaamheden. Het project dient voor januari 2014 te zijn opgeleverd in verband met de subsidieregeling 'Quick Wins binnenhavens en vaarwegen' van Rijkswaterstaat.

Uitgangspunt voor het project is dat er een positieve subsidiebeschikking wordt ontvangen voor 2011. De precieze planning wordt later bepaald, onder meer aan de hand van effecten die in het planMER en de Passende beoordeling naar voren komen. Het project kan in één bestek worden beschreven, aanbesteed en uitgevoerd. De totale kosten voor de aanleg van de kade en het terrein bedragen € 2,9 miljoen.

Figuur 2.2 Schets van de werklocaties industriehaven Genemuiden

3 NATUURBESCHERMINGSWET EN OVERIG NATUURBELEID EN REGELGEVING

3.1 Natuurbeschermingswet

In Nederland zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn wat betreft bescherming van gebieden vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). Op grond van de Nb-wet 1998 zijn Natura 2000-gebieden aangewezen die geschikt zijn om het duurzaam voortbestaan van soorten en habitattypen te verzekeren. Het gebied "Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht" is één van deze gebieden. Voor ieder Natura2000-gebied zijn in het (Ontwerp) Aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd waarvoor het gebied landelijk gezien een belangrijke bijdrage levert.

In deze passende beoordeling wordt het antwoord gegeven op de vraag of dit plan leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats of een significante verstoring van soorten waarvoor het gebied is aangewezen (conform art 19 j lid 1 en 2).

3.1.1 Instandhoudingsdoelstellingen

In het Ontwerpbesluit Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (LNV, 2007) staan de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura2000 gebied beschreven. In onderstaande tabel zijn deze kwalificerende waarden opgenomen. Daarbij is aangegeven of er een behoudoelstelling of verbeterdoelstelling in dit gebied is.

Het plangebied ligt in een deel van het Natura 2000 gebied wat alleen is aangewezen voor vogels (voorheen Vogelrichtlijngebied, zie blauwe aanduiding in Figuur 3.1). Omdat ook gekeken zal worden naar 'externe werking' zijn de doelstellingen van het deel dat doelstellingen heeft op grond van de Habitatrichtlijn ook opgenomen.

Tabel 3.1 Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Habitatrichtlijn		Instandhoudingsdoel	
Habitattypen		Oppervlakte	Kwaliteit
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden		>	>
H6430A Ruigten en zomen (moerasspirea)		=	=
H6510B Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)		>	=
H91F0 Droge hardhoutoibossen		>	>
Habitatrichtlijnsoorten		Omvang/kwaliteit leefgebied	Populatie
H1134 Bittervoorn		=	=
H1149 Kleine modderkruiper		=	=
Vogelrichtlijn		Instandhoudingsdoel	
Broedvogels		Omvang/kwaliteit leefgebied	Populatie
A021 Roerdomp		>	>
A119 Porseleinhoen		=	=
A122 Kwartelkoning		=	=
A197 Zwarte stern		>	>

A298 Grote karekiet	>	>
Niet-broedvogels	Omvang/kwaliteit leefgebied	Populatie
A037 Kleine zwaan	=	=
A041 Kolgans	=	=
A050 Smient	=	=
A054 Pijlstaart	=	=
A056 Slobeend	=	=
A125 Meerkoet	=	=
A156 Grutto	=	=

= behoudsdoelstelling; > verbeterdoelstelling

Beschermde Natuurmonumenten: Oude doelen

Bij de aanwijzing van het Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht zijn de Beschermde Natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten die overlappen met het N2000-gebied opgeheven. De natuurwaarden (oude doelen) waarvoor de natuurmonumenten waren aangewezen zijn wel in de Natura 2000-aanwijzingsbesluit opgenomen. Het gaat om de volgende Natuurmonumenten: Kievitsbloemterreinen onder Hasselt en Zwolle (SN), Kievitsbloemterreinen Overijsselse Vecht (BN) en Kievitsbloemterreinen Zwarte Water (BN). Deze oude doelen behouden echter hun status als beschermd natuurmonument en daarmee het beschermingsregime van artikel 16 van de Nbwet.

De Beschermde Natuurmonumenten van de Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht liggen onder Hasselt (zie bruine vlak figuur 3.1). De uitbreiding van de haven bij Genemuiden heeft geen invloed op deze 6 kilometer verder weg gelegen Beschermde Natuurmonumenten. Ze worden derhalve niet verder behandeld in deze passende beoordeling.

Figuur 3.1 Kaart ontwerp aanwijzingsbesluit (bron website ministerie EL&I)

3.1.2 Natura 2000-beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht

Voor alle Natura 2000-gebieden moet op grond van de Nb-wet 1998 een beheerplan worden vastgesteld. Voor het Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht is een concept beheerplan opgesteld. In dit beheerplan staat uitgewerkt hoe het met de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in dit gebied gaat, waar de soorten en habitattypen zich bevinden en of (en welke) maatregelen nodig zijn om de doelstellingen te bereiken. Ook biedt het beheerplan handvatten voor toepassing van het afwegingskader voor vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Arcadis juli 2009).

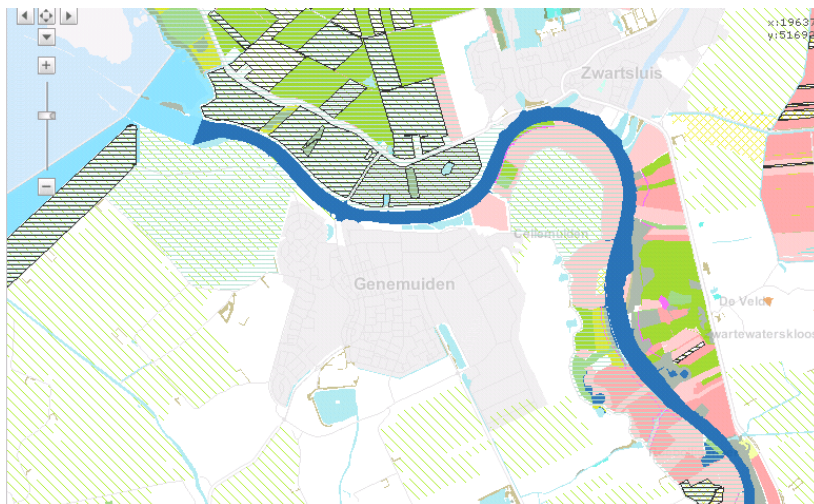
Het ministerie van LNV heeft de definitieve aanwijzing van dit Natura2000-gebied uitgesteld in verband met de Programmatische aanpak stikstof. Er is een kleine kans dat de instandhoudingsdoelen of de begrenzing van het gebied in het definitieve Aanwijzingsbesluit gewijzigd zijn ten opzicht van het Ontwerpbesluit. Dit vindt alleen plaats na goed onderbouwde en zwaarwegende argumenten. Na de definitieve vaststelling van het Aanwijzingsbesluit kan ook het beheerplan definitief worden vastgesteld.

Het conceptbeheerplan is nog een werkdocument en heeft dus ook nog geen status. In deze passende beoordeling is het werkdocument als informatiebron gebruikt. De uitwerking van de doelstellingen van het werkdocument zijn in hoofdstuk 4 verwerkt.

3.2 Relatie overige natuurwetgeving en beleid

Naast de Nb-wet is in het plangebied en directe omgeving ander natuurbeleid en –wetgeving aan de orde. Ten noorden (noordzijde van het Zwarte Water) en ten oosten van de haven ligt ganzenfoerageergebied. Deze gebieden zijn tevens aangewezen als EHS (zie onderstaande kaart). De haven en de direct aangrenzende rietlandjes zijn niet aangewezen als EHS.

Daarnaast is er de Flora- en faunawet, specifiek gericht op soortbescherming in Nederland.

Figuur 3.2 Beheertypenkaart in de omgeving van Genemuiden met daarop aangegeven de ganzenfoerageergebieden (donkergroen gestreept), weidevogelgebieden (licht groen gestreept) en EHS gebieden (roze en groene vlakken). Zwart gestreepte gebieden zijn aangemerkt als beheersgebieden ([www.overijssel.nl; atlas](http://www.overijssel.nl/atlas)).

4 NATUURWAARDEN NU EN VERWACHT

Onderstaande teksten zijn samengesteld op basis van informatie uit het Ontwerp N2000 Aanwijzingsbesluit Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht, de Profieldocumenten van het Ministerie van LNV, het concept Natura 2000 beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (Arcadis, juli 2009) en verspreidingskaarten van de Provincie Overijssel. Overige bronnen zijn specifiek in de tekst benoemd.

4.1 Algemene natuurkenmerken plangebied

Het plangebied omvat de industriehaven van Genemuiden en de omliggende rietruigtes. Ten westen van de haven liggen achtereenvolgens een rietmoeras met dicht, overjarig riet, een sloot en lage zeggevegetatie en gemaaid riet, gevolgd door een omheind nat grasland (zie Figuur 4.1). Vervolgens begint een andere haven.

Ten oosten van de industriehaven ligt een stuk open water met aan de randen riet. Dit gebied is van de industriehaven gescheiden middels een lage dijk met voetpad (zie Figuur 4.2).

Groot Cellemuiden (ten oosten van het plangebied) is een belangrijk weidevogelgebied voor met name de tureluur en grutto. In de winter is de directe omgeving van belang voor overwinterende ganzen en watervogels, zoals de meerkoet.

Figuur 4.1 Bovenstaande foto's laten de westzijde van de haven zien. Op de linkerfoto staat het omheinde natte grasland, de middelste foto laat de sloot met gemaaid riet zien en op de rechterfoto staan de overjarige rietruigtes.

Figuur 4.2 De linkerfoto toont het binnenwater met rietruigtes oostelijk van de haven. Dit water is van de haven gescheiden middels een dijkje (rechterfoto, gezien vanaf het Zwarte water).

Aan de haven staat het veevoederbedrijf van de gebroeders Fuite. Dit bedrijf maakt constant een zoemend /brommend geluid. Op de dijk ligt een wandelpad, langs het Zwarte Water zijn niet verharde paden /onderhoudsstroken aanwezig. De weg Sasdijk ligt direct achter de dijk en ontsluit de bedrijven en de haven. Het veevoeder wordt dagelijks met vrachtauto's naar klanten vervoerd.

4.2 Beschrijving N2000 natuurwaarden

Het plangebied en directe omgeving zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied zoals in Figuur 3.1 is te zien. Ondanks dat dit onderdeel is van het N2000-gebied gelden de instandhoudingsdoelstellingen met betrekking tot habitattypen en –soorten niet in het Vogelrichtlijngebied. In verband met mogelijke externe werking wordt hieronder wel een overzicht gegeven van de locatie van voorkomen van habitattypen en soorten.

4.2.1 Habitattypen

Meren met Krabbenscheer en fonteinkruiden

Dit habitatype komt sporadisch in het gehele N2000-gebied voor. De dichtstbijzijnde locatie nabij het plangebied zijn de kolken in de uiterwaarden van het Zwarte Water ten zuidoosten van het bedrijventerrein Zevenhont (zie pagina 12 van het bijlage-rapport Beheerplan N2000). De trend van dit habitatype is stabiel.

Ruigten en zomen

Het habitatype ruigten en zomen, moerasspirea (subtype A) komt sporadisch in het N2000-gebied voor. Het habitatype wordt met name aangetroffen langs de Overijsselse Vecht (Arcadis, 2009). De trend van dit habitatype is stabiel.

Glanshaver- en vossenstaarthooilanden

In dit Natura 2000-gebied betreft het habitatype de bijzondere vorm Kievitsbloem-associatie. Het gebied herbergt één van de grootste populaties van de wilde kievitsbloem in Europa. Het habitatype komt verspreid over het hele N2000-gebied voor op terreinen van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel, Gemeente Zwolle en particulieren (voornamelijk agrariërs) (zie pagina 17 van het bijlage-rapport Beheerplan N2000, Arcadis, 2009).. Er is geen duidelijke trend aanwezig. De indruk bestaat dat de populaties qua bloeiende planten stabiel zijn. Het aantal reproducerende planten lijkt echter af te nemen, ten gevolge van afname van voedselrijkdom van de toplaag.

Droge hardhoutooibossen

Ten zuidoosten van de plaats Hasselt komt het zeldzame habitatype droge hardhoutooibossen voor (Arcadis, 2009). In dit gebied is het habitatype sinds een aantal decennia achteruit gegaan, momenteel is het huidige voorkomen ten gevolge van beheersmaatregelen overwegend stabiel.

4.2.2 Habitatsoorten

Bittervoorn

De bittervoorn komt voor in stilstaand of langzaam stromend, helder water van sloten, plassen en vijvers met een rijke onderwatervegetatie. De bittervoorn heeft de zoetwatermossel nodig voor zijn voortplanting. Bij een faunaonderzoek ten oosten van het industriegebied Zevenhont en ten zuidwesten van Hasselt-Zuid zijn geen bittervoorns aangetroffen, waarschijnlijk zijn deze poldersloten te troebel voor de bittervoorn (Altenburg en Wymenga, 2007). Ook uit een conceptrapportage van RAVON (Didden *et al.*, 2010) blijkt

dat de haven van Genemuiden en de uitbreidingslocatie geen geschikt leefgebied vormen voor de bittervoorn.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper komt voor in stilstaande of langzaam stromende wateren in sloten, rivieren en meertjes. De verspreiding in dit gebied is niet goed bekend. Bij een faunaonderzoek ten oosten van het industriegebied Zevenhont en ten zuidwesten van Hasselt-Zuid is specifiek bemonsterd op beschermde vissoorten (Altenburg en Wymenga, 2007). De kleine modderkruiper werd hierbij eenmaal in een sloot gevangen. RAVON heeft recent alle gegevens van kleine modderkruiper rondom in en rondom het N2000-gebied verzameld (Didderen *et. al.*, 2010), daarbij is ook aangegeven in welke mate het N2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht geschikt leefgebied is voor de kleine modderkruiper. Uit de conceptrapportage blijkt dat er in een paar sloten en kolken in Klein Cellemuiden kleine modderkruipers zijn aangetroffen. De haven en locaties van uitbreiding zijn volgens deze rapportage niet geschikt als leefgebied.

4.2.3 Broedvogels

Roerdomp

Sinds eind jaren negentig komt de roerdomp als broedvogel niet meer voor in dit N2000-gebied. Waarschijnlijk ten gevolge van verdroging en verruiging van rietland. In de winter van 2010 is een roerdomp foeragerend waargenomen in de Veldiger Buitenlanden (Grontmij, 2010b). In 2001 is de soort eenmaal gezien in Polder Mastenbroek en in 2007 eenmaal in het Zwarte Water (Provincie Overijssel, GISdata SOVON)). De roerdomp is een soort van dynamische rietmoerassen. Dit biotoop is niet aanwezig in en in de nabijheid van het plangebied, zodat de aanwezigheid van de roerdomp kan worden uitgesloten. In het concept N2000-beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (Arcadis, 2009) worden kansen voor herstel van rietlanden, met het doel de roerdomp te laten terugkeren, geopperd in de Veldiger Buitenlanden. Dit gebied heeft een ecologische relatie met de noordelijk gelegen rietlanden in de Wieden en Weerribben.

Grote karekiet

Essentieel voor de grote karekiet zijn brede rietzones met vitaal en overjarig waterriet. Hier maakt hij zijn nest langs de randen van het moeras. Ten westen van de haven is een gevarieerd stuk rietmoeras aanwezig met dicht en minder dichtbegroeide stukken van overjarig en recent gemaaid riet. Er is te weinig dynamiek van het waterpeil om waterriet te hebben. Door de afwezigheid van waterriet is het uitgesloten dat de grote karekiet hier voorkomt.

In het Zwarte Meer, een N2000-gebied ten westen van het plangebied, zijn meerdere broedgevallen bekend, maar in het N2000-gebied de Uiterwaarden van Zwarte Water en Vecht is de grote karekiet recent niet waargenomen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). In het concept N2000-beheerplan van de Uiterwaarden van Zwarte Water en Vecht (Arcadis, 2009) worden kansen voor uitbreiding van broedhabitat gezien in de Veldiger Buitenlanden en Broekenpolder.

Porseleinhoen

De porseleinhoen prefereert als broedhabitat laat in het voorjaar ondergelopen uiterwaarden (graslanden) op de overgang van lage moerasvegetaties met slik en zeer ondiep water. Grenzend aan het plangebied is aan de westzijde riet, zegge en nat grasland aanwezig. Het is niet onderzocht of de porseleinhoen hier voorkomt. In gebieden in de directe omgeving die beter geschikt zijn, zoals Klein Cellemuiden, is de porseleinhoen afgelopen jaren niet waargenomen. De laatste waarneming in het N2000-gebied was van 1998, 1 individu in Klein Cellemuiden (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Momenteel komt de porseleinhoen dus niet voor in het N2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. In het kader van

het beheerplan N2000 wordt onderzocht of het mogelijk is om de doelen voor de porseleinhoen te halen (Arcadis, 2009).

Kwartelkoning

De kwartelkoning komt voor in extensief onderhouden (laat gemaaide) kruiden- en bloemrijke hooilanden langs de rivier. De soort is in 2003 en 2007 in kleine aantallen (1 tot 3 individuen) op verschillende locaties in de uiterwaarden van Klein Cellemuiden waargenomen. In 2009 werden 2 individuen aangetroffen in de Veldiger Buitenlanden. Voorts is de soort eenmaal waargenomen in de Belt (2003), Broekerpolder (2007) en Oostelijke Buitenlanden (2005, 2007) (Arcadis, 2009; Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Het plangebied zelf is geen geschikt leefgebied voor de kwartelkoning, zodat zijn aanwezigheid hier kan worden uitgesloten.

Zwarte stern

De zwarte stern broedt normaal gesproken op krabbenscheervegetaties. Bij gebrek daaraan wordt in deze streek gebruik gemaakt van door de mens neergelegde nestvlotjes in beschutte wateren. In de kolken in de uiterwaarden bij Klein Cellemuiden komt al jaren een kolonie van ongeveer 30 vogels voor (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Zwarte sterns foerageren op grote insecten, vis en ongewervelden boven kruidenrijke graslanden, kolken en watergangen in de directe omgeving (zowel binnen- als buitendijks) van de kolonie. Bij een inventarisatie naar het foerageergedrag van de zwarte sterns uit de kolonie van Cellemuiden bleek dat ze vooral in polder Mastenbroek foerageren, zuid-westelijk van de kolonie (Grontmij, 2010a). Bij een onderzoek uit 2004 (Altenburg en Wymenga, 2005) worden de westelijke en zuidelijke percelen direct aangrenzend aan de kolonie, de binnendijkse kolken ten noorden van de kolonie en de percelen ten oosten van het Zwarte Water aangemerkt als foerageergebied. Het plangebied is niet geschikt als broedhabitat voor de zwarte stern. Ook lijkt uit bovenstaande waarnemingen dat het plangebied niet gebruikt wordt als foerageergebied.

4.2.4 Niet-broedvogels

Kleine zwaan

De kleine zwaan komt in Nederland alleen in de winterperiode voor, rondom Genemuiden vooral van december tot en met februari. De kleine zwaan wordt relatief veel in Polder Mastenbroek ten zuiden van het plangebied waargenomen. De groepsgrootte varieert tussen 2 en 400, maar ligt meestal beneden de 50 individuen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). In de kolk van de Genniger Buitenlanden slapen geregeld 200 tot 500 kleine zwanen (Arcadis, 2009). Ook het gebied direct ten oosten van de haven is door de openheid geschikt leefgebied voor de kleine zwaan. In het N2000-gebied zelf worden minder kleine zwanen aangetroffen. Sinds 1975 is er een dalende trend van kleine zwaan. De afgelopen tien jaar is de trend stabiel met aantallen tussen 0 en 10 individuen (www.sovon.nl).

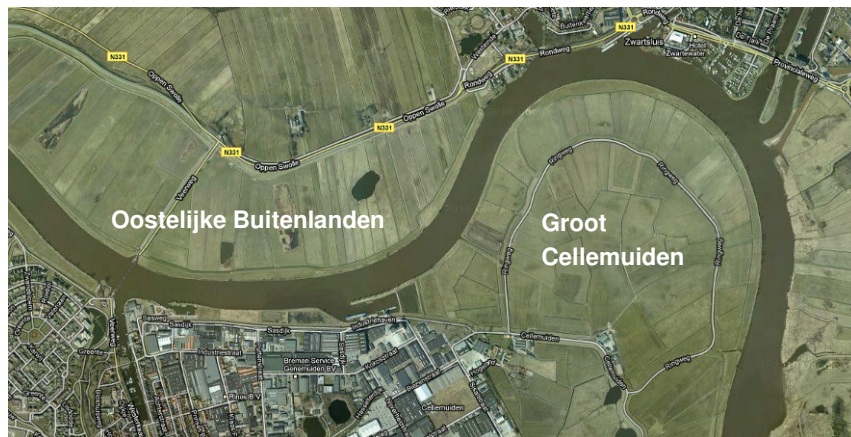
Kolgans

De kolgans is in het najaar en winter van 2007/2008, 2008/2009 en 2009/2010 in grote groepen (>2000) in de Broekerpolder, Oostelijke Buitenlanden en Veldiger Buitenlanden waargenomen om te foerageren en slapen. In de winter van 2008/2009 is de kolgans met 240 individuen in Groot Cellemuiden waargenomen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Ook in december 2007 zijn in Groot Cellemuiden kolganzen waargenomen, ongeveer 1500 (Ecogroen, 2008).

Smient

Smienten rusten overdag op rustige open wateren, zoals de kolken en poldersloten in de uiterwaarden bij Cellemuiden. In de avond en nacht foerageren ze op de graslanden van de uiterwaarden van Cellemuiden en Veldiger Buitenlanden (Provincie Overijssel, GISdata SOVON)). Steeds vaker zoekt de smient het

cultuurgrasland op in de omliggende polders. Rust- en foerageergebieden kunnen tot 10 kilometer uit elkaar liggen. Het gaat in dit gebied om enkele tientallen tot honderden individuen, met uitschieters tot 1000. In de jaren tachtig zijn de aantallen flink toegenomen, vanaf de jaren negentig zijn de aantallen min of meer stabiel. Het plangebied is niet geschikt om grote groepen smienten te herbergen.

Figuur 4.3 In het grasland ten oosten van de haven (Groot Cellemuiden) en ten noorden van de haven (Oostelijke Buitenlanden) overwinteren kolganzen.

Pijlstaart

De pijlstaart overwintert in dit gebied op vochtige graslanden en ondiepe plassen. In de nachtelijke uren is de soort ook te vinden op agrarische landen met stoppelvelden. Hierbij kunnen ze redelijk grote afstanden afleggen tussen rust- en foerageergebieden. In de winter van 2009-2010 is deze soort met 5 individuen waargenomen in groot Cellemuiden (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Aantallen fluctueren landelijk jaarlijks sterk, maar er lijkt sprake te zijn van een positieve trend. Er zijn geen waarnemingen bekend van het plangebied en omgeving.

Slobeend

De slobeend foerageert in ondiepe en beschutte wateren, zoals de kolken en sloten in Groot en Klein Cellemuiden en Veldiger Buitenlanden en de luwe zones in het Zwarte Water tegen Cellemuiden aan (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). In het najaar kunnen slobeenden in verband met de rui niet vliegen. Ze trekken zich dan terug in gebieden die niet of moeilijk toegankelijk zijn. De aantallen fluctueren jaarlijks sterk en liggen gemiddeld rond de 10 individuen.

Meerkoet

Meerkoeten foerageren in ondiepe wateren met een rijke onderwatervegetatie. De soort wordt verspreid door het N2000-gebied en omliggende polders in zeer wisselende aantallen waargenomen, van weinig (meerdere keren een enkel individu) tot een uitschieter in 2009/2010 in de Veldiger Buitenlanden van 588 individuen (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Bij vorstperiodes zoekt de meerkoet stedelijk water op. Op 19 december 2007 zijn in de haven 32 meerkoeten geteld (Ecogroen, 2008). De haven van Genemuiden is derhalve van belang voor groepen overwinterende meerkoeten.

Grutto

De grutto foerageert buiten de broedperiode in open vochtige graslanden van boezemlanden en uiterwaarden. Ondiepe wateren worden gebruikt als slaappleats. In de winterperiode van 2008-2009 en 2009-2010 zijn grutto's waargenomen in Groot en Klein Cellemuiden (Provincie Overijssel, GISdata SOVON). Aantallen fluctueren jaarlijks, waarbij recent vaak minder hoge aantallen worden gezien.

5 EFFECTEN HAVENUITBREIDING

5.1 Methode

De mogelijke effecten zijn onderzocht voor alle aangewezen soorten en habitattypen, voor zover relevant. Om te beoordelen of de aanleg en het gebruik van de haven significante gevolgen heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied, is per soort en habitatype gekeken naar:

- Instandhoudingsdoelstellingen waaronder de doelaantallen en de functie die het gebied voor de soort of het habitatype vervult conform het ontwerp- aanwijzingsbesluit
- Wat is de populatieomvang van de soort nu en hoe groot is het deel van de populatie dat door de voorgenomen activiteit wordt beïnvloed?
- Waar komen soorten en habitats voor?
- Wat is de gevoeligheid van soorten en het habitatype voor de verwachte gevolgen? Hiertoe is de effectenindicator van het ministerie van LNV gebruikt. Deze effectindicator is gebruikt om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke factoren die hier aan de orde zijn. Vervolgens is per factor bepaald met welke instandhoudingsdoelstellingen een relatie bestaat. Het resultaat is een tabel met soorten en storingsfactoren. In bijlage 1 is de complete effectindicator opgenomen.
- Vallen de locaties van het voorkomen van soorten en habitats samen met locaties waar effecten op kunnen treden?
- Valt de periode waarin werkzaamheden en de gevolgen daarvan samen met de periode waarvoor het gebied een functie heeft conform het aanwijzingsbesluit?
- Hoe groot (kwalitatief) is het geconstateerde functieverlies in relatie tot de functie van het gebied als geheel?
- Wat is de huidige draagkracht van het gebied voor de soort en in welke mate verandert de draagkracht als gevolg van de uitbreiding van de haven?
- Is er een relatie tussen de tijdelijke of permanente gevolgen van de havenuitbreiding en de ecologische vereisten van de soorten en het habitatype?
- *Is door de uitbreiding van het behalen van het geformuleerde doel voor soorten en habitattypen in gevaar?*

De effectbeschrijving leidt tot een uitspraak over het wel of niet optreden van significante verstoring van soorten en/of verslechtering van de kwaliteit van habitats en leefgebied van soorten.

Het detailniveau van deze passende beoordeling is dezelfde als die van het bestemmingsplan (artikel 19j NBwet).

5.2 Scoping potentiële effecten

In het algemeen kan een groot aantal potentiële effecten bij ingrepen optreden. Welke effecten bij de havenuitbreiding in Genemuiden van toepassing zijn wordt hieronder aangegeven. Daarbij is gekeken naar de uit te voeren werkzaamheden, ligging van Vogel- en Habitatrichtlijngebied, locatie van voorkomen van soorten en ecologische vereisten op hoofdlijnen. Door deze scoping wordt duidelijk welke effecten niet aan de orde zijn en derhalve bij de effectbeoordeling buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

Oppervlakteverlies. Vanwege de ligging van een deel van het project binnen het Natura 2000 gebied - Vogelrichtlijngebied, is dit een potentieel effect voor vogelsoorten. Er is geen effect op het gedeelte dat als habitatrichtlijngebied is aangewezen, aangezien het plangebied buiten het habitatrichtlijngebied valt (zie paragraaf 3.1.1).

Versnippering is niet aan de orde bij dit project. Het project leidt niet tot een nieuwe barrière in het landschap, versnippering is daarom niet van toepassing.

Verzuring en vermesting zijn mogelijke effecten van de werkzaamheden en intensievere scheepvaart die door de havenuitbreiding planologisch mogelijk wordt gemaakt. Een toename van verzurende en vermestende stoffen zijn een probleem als de huidige depositie hoger is dan de ideale depositie⁵ én de huidige kwaliteit van de habitattypen niet optimaal is.

Het beleidskader stikstof stelt dat maatregelen om een reductie van depositie uit verkeer en industrie te bewerkstelligen via het landelijke spoor loopt. Het is onderdeel van de programmatische aanpak stikstof⁶ (provincie Overijssel april 2010). De industrie en scheepvaart, die vooral NOx uitstoten, dragen in de provincie voor 4% bij aan de totale depositie. De uitbreiding van de haven heeft een marginale toename van de depositie tot gevolg omdat er maar 6 bedrijven van de haven gebruik (gaan) maken waarvan een deel nu al in het plangebied aanwezig is. Daarbij leidt de uitstoot van NOx tot minder depositie dan de uitstoot van ammoniak. De (marginale) toename past ruimschoots in de ontwikkelruimte die de Programmatische Aanpak Stikstof biedt.

Verzoeting en Verzilting zijn niet aan de orde. Door de aanleg van de haven verandert de waterkwaliteit niet ten aanzien van zoet of zoutgehalte.

Verontreiniging. Vanuit het verleden zijn geen verontreinigingen van deze locatie bekend (gemeente Zwarte Waterland). Uitgangspunt is dat bij het graven van de haven geen verontreinigingen vrijkomen en dat de werkzaamheden zo worden vormgegeven dat ze geen invloed hebben op de waterkwaliteit van het Zwarte Water.

Verdroging kan een gevolg zijn van de wijze van aanleg, bijvoorbeeld als bemalingen nodig zijn. Verdroging van habitattypen is niet aan de orde, omdat de ingreep op enkele kilometers afstand van het deel van het Natura 2000 gebied ligt waarvoor doelstellingen voor habitattypen zijn geformuleerd. Ook voor de aanliggende rietpercelen is het uitgangspunt dat de uitvoering zo vorm wordt gegeven dat de waterstand niet negatief beïnvloed wordt.

Vernatting is niet aan de orde. De ingreep leidt niet tot een verandering in (grond)waterstroming waardoor vernatting van omliggende gebieden op zal treden.

Een *verandering van stroomsnelheid* als gevolg van de uitbreiding van de haven wordt niet verwacht evenals *Verandering overstromingsfrequentie* en *verandering dynamiek substraat*. Het uitbreiden van de haven geeft geen noemenswaardige verandering in doorstroomprofiel en afvoercharacteristieken van het Zwarte water. Er vindt geen verruiming van de rivier plaats, dus de hoeveelheid water blijft identiek.

Verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring kunnen optreden, vooral in de aanlegfase maar mogelijk ook in de gebruiksfase afhankelijk van de karakteristieken van de bedrijven.

Of verstoring optreedt, is afhankelijk van de periode waarin de werkzaamheden plaatshebben, de omvang van de werkzaamheden in relatie tot de huidige activiteiten en het voorkomen en gevoeligheid van

⁵ Kritische depositiewaarde = depositie waaronder geen negatieve effecten op habitattypen voor zullen komen, van Dobben 2008.

⁶ Het doel van de Programmatische aanpak stikstof (PAS) is om een duurzame economisch herstel en ontwikkeling samen te laten gaan met het realiseren van de natuurdoelen voor Natura 2000. De basis van de afspraken is dat iedere sector (landbouw, verkeer en vervoer, industrie) een bijdrage levert aan de realisatie van afname van depositie. Maatregelen worden niet alleen op rijksniveau uitgewerkt maar ook op provinciaal niveau.

soorten. Aan de hand van deze punten worden de effecten beschouwd. Voor bepaling van de gevoeligheid van soorten is gebruikt gemaakt van de rapportage van Krijgsveld *et. al*, 2008.

Verstoring door *mechanische effecten* (bijvoorbeeld golfslag en wervelingen) kunnen in principe het gevolg van zijn van allerlei werkzaamheden. De effecten worden gedekt door de beschrijving van de effecten als gevolg van verstoring door trillingen.

Verandering populatiedynamiek en *Bewuste verandering soortensamenstelling* zijn beide niet aan de orde. Het plan leidt niet tot ingrepen in een populatie of het (bewust) doden van soorten.

Conclusie: er zijn potentiële effecten op vogels, niet op habitattypen en -soorten

Het is mogelijk dat er negatieve effecten zijn op broedvogels en niet-broedvogels. Of er daadwerkelijk effecten zijn wordt in de volgende paragrafen onderzocht. Er zijn geen effecten te verwachten op habitattypen en habitatsoorten. De ingreep vindt namelijk niet in Habitatrichtlijngebied plaats en door de afstand (enkele kilometers) is geen sprake van externe werking. De aangewezen habitattypen en soorten worden hieronder dan ook verder niet behandeld.

5.2.1 Relatie storingsfactoren met instandhoudingsdoelen voor vogels

Zoals is opgemerkt wordt de uitbreiding van de haven gerealiseerd in dat deel van het Natura 2000 gebied dat vanwege het voorkomen van vogels is aangewezen (vogelrichtlijngedeelte). Het gedeelte waarvoor doelstellingen m.b.t habitattypen zijn gesteld, ligt op enkele kilometers. Er zijn, zoals in bovenstaande paragraaf vermeld, geen effecten te verwachten op die habitattypen en -soorten.

Hieronder is de gevoeligheid voor de relevante storingsfactoren van de vogelsoorten aangegeven (www.minInv.nl – effectenindicator).

Storingsfactor	Oppervlakte-verlies	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Verstoring door trilling	Optische verstoring
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■
Grutto	■	■	■	■	■
Kleine Zwaan	■	■	■	---	■
Kolgans	■	■	■	■	■
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■
Meerkoet	■	■	■	■	■
Pijlstaart	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	---	■
Slobeend	■	■	■	■	■
Smient	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	---	■

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig

■ niet gevoelig

---onbekend

Uit de tabel blijkt dat de vogels niet gevoelig zijn voor verstoring door trillingen. Dit onderwerp zal dan ook niet verder uitgewerkt worden,

5.2.2 Verantwoording gegevens

De basis van de gebruikte verspreidingsgegevens zijn de vogeltelgegevens uit het meetnet van SOVON, beschikbaar gesteld door de provincie Overijssel. Daarnaast zijn gegevens gebruikt uit het concept beheerplan (Arcadis, 2009) en diverse onderzoeksrapportages. Er is van de meest recente informatie gebruik gemaakt⁷. In bepaalde gevallen zijn echter geen recente gegevens voorhanden. Om toch een indicatie van de verspreiding te krijgen is van minder actuele rapportages gebruik gemaakt.

5.3 Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

5.3.1 Broedvogels

Roerdomp

De roerdomp komt niet in of in de nabijheid van het plangebied voor. Het rietland ten westen van het plangebied is te kleinschalig en weinig dynamisch voor de roerdomp en er is verstoring door wandelaars en honden. Mogelijkheden voor terugkeer van de roerdomp in het N2000-gebied worden voorzien in de Veldiger Buitenlanden. Dit gebied ligt op 1,6 kilometer afstand van de werkzaamheden. De roerdomp is zeer gevoelig voor oppervlakteverlies en optische verstoring. Er zijn op deze afstand geen (externe) effecten te verwachten ten aanzien van oppervlakteverlies en optische verstoring.

De uitbreiding van de haven zal geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de roerdomp.

Grote karekiet

De grote karekiet komt niet in of in de nabijheid van het plangebied voor. Het rietland ten westen van het plangebied is te weinig dynamisch wat betreft waterpeilen. Hierdoor komt het door de grote karekiet gewenste waterriet niet voor en is de kwaliteit niet optimaal als broedhabitat voor deze soort. Ook in de rest van het N2000-gebied komt de grote karekiet momenteel niet voor. Mogelijkheden voor terugkeer van de grote karekiet in het N2000-gebied worden voorzien in de Veldiger Buitenlanden en Broekenpolder. Deze gebieden liggen op respectievelijk 1,6 en 1,7 kilometer afstand van de werkzaamheden. De grote karekiet is zeer gevoelig voor oppervlakteverlies. Van oppervlakteverlies is echter geen sprake, zodat geen effecten te verwachten zijn.

De uitbreiding van de haven zal geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de grote karekiet.

Porseleinhoen

De porseleinhoen is sinds 1998 niet in het N2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht waargenomen. Het is niet bekend of de porseleinhoen in het gevarieerde gebied met riet, zegge en nat grasland ten westen van de haven voorkomt. De aanwezigheid van wandelaars op de dijk en graspaden en mogelijkheid voor honden om zich in het ruige gebied te begeven, verstoren het gebied en daarmee is

⁷ Deze rapportage is in 2010 opgesteld en in 2011 slechts op enkele punten mbt lay-out van het plan aangepast. De hier genoemde beschikbaarheid geldt dus voor beschikbaarheid in 2010.

de kwaliteit van deze ruigtes niet optimaal als broedhabitat voor porseleinhoen. Het voorkomen van de porselein in dit gebied is op basis van verstoring dan ook niet waarschijnlijk.

De porseleinhoen heeft minimaal 1 tot 2 hectare open moerassige terreinen nodig als broedhabitat (profieldocument porseleinhoen, ministerie LNV, 1 sept 2008). Het natte grasland, de zeggevegetaties en de rietruigtes samen zijn 1,5 hectare. Hiervan zal in potentie slechts een deel geschikt zijn als leefgebied aangezien niet alle delen constant onder water staan (10-35 cm water). Door deze minimale oppervlakte, de matige kwaliteit van het gebied door verstoring, het gegeven dat de porseleinhoen niet in de omgeving van het plangebied is waargenomen en het feit dat in de geschikte delen van het N2000-gebied de porseleinhoen ook niet is waargenomen, maken het uitgesloten dat de porseleinhoen in het plangebied voorkomt.

Voor de porseleinhoen geldt een uitbreidingsdoel. Deze wordt voorzien in de Noorderolk (Langenholte-onder Hasselt). Onder andere door het realiseren van broedbiotoop via natuurontwikkeling (peilbeheer) en instellen van rustzones. Dit is een historische locatie waar de porseleinhoen tot 1973 voorkwam (Arcadis, 2009).

Doordat de porseleinhoen niet rondom de haven van Genemuiden voorkomt en de uitbreiding van broedbiotoop op een ver weg gelegen locatie plaatsvindt (10 kilometer), zijn (significante) effecten van de havenuitbreiding uitgesloten.

De uitbreiding van de haven zal geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de porseleinhoen.

Kwartelkoning

De kwartelkoning komt niet in of in de nabijheid van het plangebied voor. Er zijn namelijk geen extensief onderhouden kruiden en bloemrijke hooilanden nabij de haven. Hierdoor zijn geen effecten te verwachten. Ook van externe werking is geen sprake aangezien op de gebieden die eventueel wel geschikt zijn (Klein Cellemuiden (1 km afstand) en de Belt (2km afstand)) geen sprake is van oppervlakteverlies of verstoring.

De uitbreiding van de haven zal geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de kwartelkoning.

Zwarte stern

Het plangebied en directe omgeving is niet geschikt als broedgebied voor de zwarte stern. Er is namelijk geen beschut, ongestoord water waar krabbenscheer of nestvlotjes zijn. Uit inventarisaties blijkt dat het plangebied ook niet wordt gebruikt als foerageergebied van de kolonie in Cellemuiden. Effecten op de zwarte stern zijn derhalve niet aan de orde.

De uitbreiding van de haven zal geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de zwarte stern.

5.3.2 Niet-broedvogels

Kolgans

In de winter van 2008/2009 is de kolgans met 240 individuen in Groot Cellemuiden waargenomen. In dezelfde winter zijn in de Broekerpolder, Oostelijke Buitenlanden en Veldiger Buitenlanden meer dan 2000 individuen geteld. In de graslanden van Cellemuiden zijn op 19 december 2007 ongeveer 1500 ganzen waargenomen (Ecogroen, 2008). Het instandhoudingsdoel voor de kolgans in het N2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht is een draagkracht voor 2100 exemplaren. Gemiddelde aantallen kolgans van het N2000-gebied zijn 1500 in november tot 6000 in februari (www.sovon.nl). De staat van instandhouding van de kolgans in Nederland is gunstig. Ook in dit N2000-gebied is de trend positief,

Er zijn een groot aantal graslanden in het N2000-gebied die geschikt zijn voor de kolgans, zoals de Oostelijke Buitenlanden, Broekerpolder en Cellemuiden. Ook buiten het Natura2000-gebied zijn geschikte foerageer- en slaapgebieden, zoals polder Mastenbroek en Barsbeker Binnenpolder.

Er gaan bij de werkzaamheden geen graslanden verloren. Van oppervlakteverlies is dus geen sprake. De aanlegwerkzaamheden zullen, indien in de winterperiode uitgevoerd, optische en geluidverstoring geven in het grasland direct grenzend aan de haven.

De kolgans is redelijk verstoringgevoelig (Krijgsveld et al, 2008). Dit betekent dat de kolgans het grasland tot maximaal 500 meter van de haven bij aanwezigheid van mensen, bewegende objecten of geluid, minder zal gebruiken om te foerageren of rusten. Momenteel is er al sprake van een achtergrond geluid van het veevoederbedrijf van de gebroeders Fuite. De rivier wordt intensief bevaren en langs de rand van de graslanden in Cellemuiden is een fietspad / trekkerweg aanwezig, zodat dit gebied al minder geschikt is.

Het Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht heeft een oppervlak van 1504 hectare, waarbij het Vogelrichtlijngebied een omvang heeft van 1425 hectare (LNV, 2007). Het Vogelrichtlijngebied bestaat uit vooral uit graslanden. Daarnaast betreft het de rivier zelf en aangrenzende strangen, kolken, hakhoutbosjes, glanshaverhooilanden en kievitsbloemgraslanden. Het gebied heeft momenteel voldoende draagkracht voor een populatie van 2100 vogels (Arcadis, 2009), wat ook blijkt uit de aantallen voorkomende vogels (zie hierboven).

Het maximale gebied dat tijdens de aanleg fase, mits in winterperiode uitgevoerd, door verstoring minder geschikt wordt is 39 hectare groot, gebaseerd op een verstoringafstand van 500 meter (500m in halve cirkel). Dit is 2,7% van het Vogelrichtlijngebied. De draagkracht van het gebied zal in het slechtste geval tijdelijk met eenzelfde percentage afnemen. Door de landelijke gunstige staat van instandhouding van de kolgans, de positieve trend in het N2000-gebied, door het blijvende areaal geschikt gebied in de directe omgeving en doordat het een tijdelijk effect betreft, wordt dit als niet significant negatief effect beschouwd. Om tijdelijke effecten op de kolgans te voorkomen dienen de aanleg werkzaamheden buiten de winterperiode plaats te vinden.

De uitbreiding van de haven zal geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de kolgans.

Kleine zwaan

De graslanden ten oosten van het plangebied zijn in potentie geschikt foerageergebied voor de kleine zwaan. Exacte aantallen zijn niet bekend (er staan geen gegevens in SOVON-data van provincie Overijssel) en in het concept beheerplan N2000 (Arcadis, 2009) wordt dit gebied ook niet genoemd als belangrijk gebied voor de kleine zwaan. Belangrijke gebieden zijn veeleer Polder Mastenbroek en de Genniger Buitenlanden. Het seizoensgemiddelde is 200-500 individuen (Arcadis, 2009), de gewenste draagkracht van het gebied is bepaald op 4 vogels (ontwerp-aanwijzingsbesluit).

Door de werkzaamheden en uitbreiding van de haven gaat geen grasland verdwijnen. De haven breidt zich wel uit in de richting van de graslanden. Indien de aanlegfase in de winterperiode plaatsvindt, kunnen kranen en dergelijke voor verstoring (geluid, licht, optische verstoring) zorgen. In de gebruiksfase zijn geen extra versturende effecten te verwachten. Van motorboten zijn vluchtafstanden van de kleine zwaan op open water bekend van 60-250 meter (Krijgsveld et al, 2008). De verstoringgevoeligheid van de kleine zwaan op graslanden ligt lager dan op het water. In een worst-case situatie wordt een rand van 250 meter grasland direct grenzend aan het plangebied minder geschikt als foerageergebied voor de kleine zwaan.

Het maximale gebied dat tijdens de aanleg fase (mits in winterperiode wordt uitgevoerd) door verstoring minder geschikt wordt is 9,8 hectare groot, gebaseerd op een verstoringafstand van 250 meter (250m in halve cirkel). Dit 0,6% van het Vogelrichtlijngebied. De draagkracht van het gebied zal in het slechtste geval tijdelijk met eenzelfde percentage afnemen. Doordat het huidige seizoensgemiddelde al hoger ligt dan het instandhoudingsdoel, Cellemuiden in de huidige situatie al een minder geschikt gebied is en doordat het een tijdelijk effect betreft, wordt dit als niet significant negatief effect beschouwd.

Om tijdelijke effecten op de kleine zwaan helemaal te voorkomen dienen de aanleg werkzaamheden buiten de winterperiode plaats te vinden.

De uitbreiding van de haven zal geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de kleine zwaan.

Smient

De graslanden van Cellemuiden zijn in potentie geschikt als nachtelijk foerageergebied voor de smient. Het beschutte open water direct ten oosten van de haven is in potentie geschikt als rustgebied voor kleine aantallen smient. Exacte aantallen zijn niet bekend. De staat van instandhouding van de smient in Nederland is gunstig. De trend in dit N2000-gebied is stabiel, met gemiddelde aantallen van 200 in oktober tot 1400 in februari (www.sovon.nl). Het instandhoudingsdoel is een draagkracht voor 570 exemplaren.

Er zijn een groot aantal graslanden in de omgeving van Genemuiden die geschikt zijn voor de smient, zoals de Oostelijke Buitenlanden, Broekenpolder, Polder Mastenbroek en Cellemuiden. Er gaan bij de werkzaamheden geen graslanden verloren. Van oppervlakteverlies van foerageergebied is dus geen sprake. De aanlegwerkzaamheden zullen, indien in de winterperiode en nachtelijke uren uitgevoerd, optische, geluid- en lichtverstoring geven in het grasland direct grenzend aan de haven. De verstoringgevoeligheid van de smient is gemiddeld (Krijgsveld et al, 2008). Vluchtgedrag is waargenomen bij 90 tot 200 meter afstand. Dit betekent dat de smient het grasland tot maximaal 200 meter van de haven bij aanwezigheid van mensen, bewegende objecten of geluid of licht, niet zal gebruiken om te foerageren. Momenteel is er al sprake van een achtergrond geluid van het veevoederbedrijf van de gebroeders Fuite en zijn er regelmatig mensen langs de randen aanwezig (in en rond de haven en wandelaars). De (al) verstoorde graslanden vormen een klein deel (<1%) van het beschikbare leefgebied van de smient.

Het beschutte water direct grenzend aan de haven gaat bij de uitbreiding verloren. Dit gaat ten koste van (potentieel) rustgebied voor kleine aantallen smient. Rustende smienten worden overwegend in grote groepen aangetroffen. In het N2000-gebied zijn waarnemingen bekend van de kolken in de uiterwaarden van Cellemuiden en Veldiger Buitenlanden en langs de oevers van het Zwarte Water. Het beschutte water dat verdwijnt, is een klein deel (1%) van het beschikbare rustgebied van de smient. Dit zal de instandhoudingsdoelstelling van de smient niet in gevaar brengen.

Aangezien de smient een gunstige staat van instandhouding en behoudoelstelling heeft, is er geen sprake van een significant negatief effect.

De uitbreiding van de haven zal geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de smient.

Pijlstaart

Op de graslanden van Cellemuiden komen kleine aantallen van de pijlstaart voor. De staat van instandhouding van de pijlstaart in Nederland is matig gunstig. Aantallen fluctueren jaarlijks sterk, maar er lijkt sprake te zijn van een positieve trend, met gemiddelde aantallen van 2 in januari tot 22 in februari (www.sovon.nl). Het instandhoudingsdoel is een draagkracht voor 20 exemplaren.

Er zijn een groot aantal graslanden in de omgeving van Genemuiden die geschikt zijn voor de pijlstaart, zoals de Oostelijke Buitenlanden, Broekenpolder, Polder Mastenbroek en Cellemuiden. Er gaan bij de werkzaamheden geen graslanden verloren. Van oppervlakteverlies is dus geen sprake. De aanlegwerkzaamheden zullen, indien in de winterperiode uitgevoerd, optische en geluidverstoring geven in het grasland direct grenzend aan de haven. De verstoringgevoeligheid van de pijlstaart is gemiddeld (Krijgsveld et al, 2008). Vluchtgedrag is waargenomen bij 115 meter afstand. Dit betekent dat de pijlstaart het grasland tot 120 meter van de haven bij aanwezigheid van mensen, bewegende objecten of geluid of licht, niet zal gebruiken om te foerageren. Momenteel is er al sprake van een achtergrond geluid van het veevoederbedrijf van de gebroeders Fuite. Aangezien de verstoorde graslanden een klein deel (<1%) van het beschikbare leefgebied van de pijlstaart is en de pijlstaart een matig gunstige staat van instandhouding en behoudoelstelling heeft, is er geen sprake van een significant negatief effect.

De uitbreiding van de haven zal geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de pijlstaart.

Slobeend

Het beschutte open water direct ten oosten van de haven is in potentie geschikt als rust- en foerageergebied voor kleine aantallen slobeend. Exacte aantallen zijn niet bekend. De staat van instandhouding van de slobeend in Nederland is gunstig. Aantallen fluctueren jaarlijks sterk, met gemiddelde aantallen van 10 individuen (www.sovon.nl). Het instandhoudingsdoel is een draagkracht voor 10 exemplaren.

De slobeend is in het N2000-gebied vooral bekend van de ondiepe en beschutte wateren in Cellemuiden en Veldiger Buitenlanden. Het water ten oosten van de haven is een minder belangrijk gebied. Dit stuk beschut water verdwijnt bij de uitbreiding van de haven. Doordat het gebied van minder belang is voor de slobeend en maar een klein deel (1%) betreft van het beschikbare leefgebied van de slobeend, zal het de instandhoudingsdoelstelling niet in gevaar brengen.

De uitbreiding van de haven zal geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de slobeend.

Meerkoet

Meerkoeten rusten en foerageren in de haven en het aangrenzende beschutte water aan de oostzijde. Met name in vorstperiodes is de haven (en stedelijk water) een toevluchtsoord voor de meerkoet. De staat van instandhouding van de overwinterende meerkoet in Nederland is matig gunstig. De trend in het N2000-gebied is echter negatief (www.sovon.nl). Het instandhoudingsdoel van de meerkoet is een draagkracht voor 320 exemplaren.

In de haven zijn op 19 december 2007 32 meerkoeten geteld. Dit is meer dan 10% van het instandhoudingsdoel. Dit komt vooral door de beschutting die de haven biedt aan wind en golfwerking. De meerkoet is weinig verstoringgevoelig. Dat blijkt al uit het feit dat de soort nu al in behoorlijke aantallen in de haven voorkomt. Bij de uitbreiding van de haven zal het aangrenzende beschutte water verloren gaan, maar komt er beschut water in de haven voor de in plaats. Er zal dus geen oppervlakteverlies zijn van rustgebied van de meerkoet. In vorstperiodes zal de haven in tegenstelling tot het beschutte water juist open blijven. Dit is gunstig voor de meerkoet.

De uitbreiding van de haven zal geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van meerkoet.

Grutto

De uiterwaarden en natte graslanden in en rondom het N2000-gebied vormen de winterverblijfplaatsen van de grutto. Ook in de graslanden grenzend aan de havenuitbreiding komt de grutto in het winterseizoen voor. De staat van instandhouding van de overwinterende grutto in Nederland is zeer ongunstig. In dit N2000-gebied zijn de aantallen afgelopen jaren sterk wisselend, met aantallen tussen de 12 en 109 (www.sovon.nl). Het instandhoudingsdoel van de grutto is een draagkracht voor 80 exemplaren.

Er zijn een groot aantal graslanden in de omgeving van Genemuiden die geschikt zijn voor de grutto, zoals in de uiterwaarden bij de Oostelijke Buitenlanden, Broekenpolder, Veldiger Buitenlanden en Cellemuiden. Er gaan bij de werkzaamheden geen graslanden verloren. Van oppervlakteverlies is dus geen sprake. De aanlegwerkzaamheden zullen, indien in de winterperiode (met name maart) uitgevoerd, optische en geluidverstooring geven in het grasland direct grenzend aan de haven. De grutto is redelijk verstoringgevoelig (Krijgsveld et al, 2008). Dit betekent dat de grutto het grasland tot 500 meter van de haven bij aanwezigheid van mensen, bewegende objecten of geluid, niet zal gebruiken om te foerageren of rusten. Momenteel is er al sprake van een achtergrond geluid van het veevoederbedrijf van de gebroeders Fuite. Aangezien de verstoorde graslanden een klein deel (<1%) van het beschikbare

leefgebied van de grutto is, er momenteel al sprake is van verstoring in deze graslanden en de grutto een behoudsdoelstelling heeft, is er geen sprake van een significant negatief effect.

De uitbreiding van de haven zal geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van de grutto.

5.4 Conclusies

De uitbreiding van de haven heeft **geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen** van het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht. Voor een aantal vogelsoorten zal het leefgebied wel iets verkleind worden.

Effecten aanwezig, maar niet significant:

- Indien de werkzaamheden van havenuitbreiding in de winterperiode plaatsvinden, worden voor een aantal niet-broedvogels (kolgans, kleine zwaan, grutto, smient, pijlstaart) de graslanden aangrenzend aan de havenuitbreiding verstoord. Deze verstoring tast de draagkracht van het gebied niet aan, zodat significant negatieve effecten zijn uit te sluiten.
- Voor een aantal niet-broedvogels (sloebend, smient) gaat een minimaal deel (<1%) van het rust-foerageergebied verloren bij de uitbreiding van de haven oostwaarts. Aangezien er in de directe omgeving voldoende beschut open water is, de staat van instandhouding van de soorten goed is en er een behoudsdoelstelling geldt, is er geen sprake van significant negatieve effecten.

Geen effecten:

- Het gebied rondom de haven is alleen aangewezen als Vogelrichtlijngebied, zodat effecten op habitattypen en habitatsoorten niet aan de orde zijn. Ook is er geen sprake van externe werking.
- Aangezien er geen aangewezen broedvogels in en om het plangebied voorkomen en hier ook geen uitbreiding van leefgebied is voorzien, zijn er geen negatieve effecten van de havenuitbreiding op de broedvogels te verwachten.

5.5 Cumulatie met andere plannen en projecten

De verplichting in een passende beoordeling ook de effecten van andere plannen en projecten in beschouwing te nemen vindt zijn oorsprong in de Habitatrichtlijn. Art 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn stelt dat bij de passende beoordeling rekening moet worden gehouden met cumulatie van effecten van andere plannen en projecten. Dit is een uitwerking van het voorzorgsbeginsel. Volgens box 7 in de algemene handreiking natuurbeschermingswet, hoeft er in principe alleen rekening te worden gehouden met de soorten, hun leefgebied en habitattypen waarop het plan *mogelijk* negatieve effecten heeft. De havenuitbreiding en het gebruik van de haven heeft geen significant negatieve effecten (zie hiervoor hoofdstuk 5.4) tot gevolg. Omdat 'vele kleintjes één grote' kunnen maken is toch bekeken of er plannen of projecten in of in de nabijheid van het Natura2000-gebied zijn die in combinatie met de havenuitbreiding bij Genemuiden kunnen leiden tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Plannen en projecten die voor de cumulatietoets in aanmerking komen zijn geselecteerd aan de hand van de volgende vragen:

1. Zijn plannen/projecten in een formeel besluit vastgelegd en zijn ze voldoende concreet om de effecten op Natura 2000 te beoordelen? Zo ja
2. Heeft het project effecten in dezelfde periode dat er effecten optreden a.g.v. de havenuitbreiding? Zo ja
3. Heeft het project effecten op soorten of habitats waarop de havenuitbreiding ook effecten heeft? Zo ja
4. Meenemen in cumulatietoets

Na onderzoek is gebleken dat er geen relevante plannen of projecten in de omgeving in uitvoer, dan wel in voorbereiding zijn die effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Uiterwaarden van Zwarte Water en Vecht. Er is dus geen sprake van cumulatie van effecten. Dit is in overleg met de provincie Overijssel vastgesteld.

6 MAATREGELEN OM EFFECTEN TE VOORKOMEN OF VERMINDEREN

In hoofdstuk 5.4 is beoordeeld dat er geen significant negatieve effecten van de havenuitbreiding te verwachten zijn. Wel is sprake van verstoring van overwinterende vogels indien de werkzaamheden in het winterseizoen plaatsvinden.

→ Om verstoring van overwinterende vogels te voorkomen wordt aangeraden geen werkzaamheden te laten plaatsvinden in de periode november – maart.

7 LITERATUUR

- Altenburg en Wymenga, 2005. Ecologische aspecten van de conceptstructuurvisie Zwartewaterland. A&W-rapport 564.
- Altenburg en Wymenga, 2007. Aanvullend fauna-onderzoek Genemuiden en Hasselt-Zuid. A&W-rapport 1031.
- Arcadis, juli 2009. Natura2000-werkdocument Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.
- Dobben van, H. en A van Hinsbergen 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterrapport 1654
- Didderen K., A.M. Spitzen - van der Sluis, A. de Bruin, C.W. Kuijsten, J. Kranenbarg & R. Zollinger, 2010. Concept Kennisdocument Vissen & Amfibieën Natura 2000 Overijssel. RAVON, Nijmegen, Rapport 2010.57
- Ecogroen, februari 2008. Verkennende natuurtoets herinrichting havenzijde Genemuiden. Schets van aandachtspunten vanuit ecologisch-juridisch oogpunt.
- Grontmij, 2010a. Zwarte stern bij Cellemuiden. Mogelijke effecten van uitbreiding bedrijventerrein Zevenhont op het foeragegedrag van de zwarte stern. Concept 22 februari 2010.
- Grontmij, 2010b. Voortoets en F&F-toets uitbreiding bedrijventerrein Zevenhont. Concept 15 september 2010.
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden, 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar reactie van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg, rapport nummer 08-173. In opdracht van Vogelbescherming Nederland.
- LNV, 2007. Ontwerpbesluit Natura2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.
- LNV, 2008. Profieldocumenten, ministerie van LNV, 1 sept 2008
- Provincie Overijssel. GIS-verspreidingskaarten, verschillende jaren, afkomstig van SOVON
- SOVON & CBS, 2005. Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. Sovon-Informatierapport 2005/09. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- www.minlnv.nl
- www.sovon.nl (netwerk ecologische monitoring – Sovon-CBS)

8 COLOFON

Opdrachtgever	: Provincie Overijssel / Gemeente Zwartewaterland
Project	: Passende beoordeling Industriehaven Genemuiden
Dossier	: BA1063-108-100
Omvang rapport	: 31 pagina's
Auteur	: Martine van Oostveen en Karen Zwerver
Bijdrage	: Bart Jansen
Interne controle	: Karen Zwerver en Bart Jansen
Projectleider	: Wendy Scheuten
Projectmanager	: Mark Groen
Datum	: 6 oktober 2011
Naam/Paraaf	:

DHV B.V.

Laan 1914 nr. 35

3818 EX Amersfoort

Postbus 1132

3800 BC Amersfoort

T (033) 468 20 00

F (033) 468 28 01

E info@dhv.com

www.dhv.nl

BIJLAGE 1 Effectindicator Uiterwaarden Zwarte water en Vecht

Storingsfactor	oppervlakteverlies	versnippering	verzuring	vermesting	verzoeting	verzilting	verontreiniging	verdroging	vernatting	Verandering stroomsnelheid	Verandering overstromingsfrequentie	Verandering dynamiek substraat	Verstoring door geluid	Verstrooiing door licht	Verstoring door trilling	Optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	Verandering populatiedynamiek	Bewuste verandering	soortsaamenstelling
Meren met krabbenscheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Glanshaver- en vossenstaartheuilen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge hardhoutoibossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grutto	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine Zwaan	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kwartelkoning (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Meerkoet	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pijlstaart	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig
 ■ gevoelig
 ■ niet gevoelig
 ■ n.v.t.
 ...onbekend

BIJLAGE 4 Notitie overleg waterschap

Gemeente Zwartewaterland
Ingehoofd op 17 MRT 2011
Bestand 100881
Ontw & Beh
R&S
P. Haberer
...piet

16 MAART 2011

Zwolle,
uw kenmerk:
uw brief van: 2010-11-29
ons kenmerk: 2011-113
behandeld door: E.G. Hiemstra
e-mail: ehiemstra@wgs.nl
onderwerp: PlanMER herinrichting
industriehaven Genemuiden Notitie reikwijdte en
Detailniveau ter beoordeling

Gemeente Zwartewaterland
T.a.v. P. Haberer
Postbus 23
8060 AA HASSELT

Geachte mevrouw Haberer,

Op 29 november 2010 werd naar ons de "PlanMER herinrichting industriehaven Genemuiden – Notitie reikwijdte en detailniveau" opgestuurd. Wij hebben de volgende opmerkingen op deze notitie.

Beoordelingskader

Het beoordelingskader, hoofdstuk 4, bevat verschillende milieuaspecten waaronder het aspect "Water & bodem". De toetsingscriteria die bij dit milieuaspect zijn benoemd, zijn voor ons niet toereikend. Wij vragen u om ook de volgende criteria mee te nemen in het beoordelingskader:

Waterkering

In het plangebied ligt de primaire waterkering 10 (Mastenbroek) en een overige waterkering (1003). De functie en de stabiliteit van deze keringen moeten te allen tijde worden gegarandeerd. Eén van de maatregelen in het voorkeursalternatief is het realiseren van een nieuwe toegang naar de industriehaven voor een betere ontsluiting van het bestaande bedrijventerrein. Deze maatregel heeft echter grote gevolgen voor de primaire waterkering, omdat de waterkering doorbroken moet worden om de nieuwe ontsluitingsweg te kunnen aanleggen. Wij verzoeken u om de gevolgen van het voorkeursalternatief voor de primaire waterkering binnen de plan-MER in beeld te brengen.

Risico's voor de waterveiligheid

Dijkringgebied 10 (Mastenbroek) is een gebied met risico op overstroming. De gebieden die hier onderdeel van uit maken kunnen snel en diep onder lopen. Wij vragen u binnen de plan-MER inzicht te geven in de risico's bij overstroming en de maatregelen en voorzieningen die getroffen zullen worden om deze risico's te voorkomen dan wel te beperken.

Riolering: afval- en hemelwaterafvoer

Voor de aanleg van het nieuwe haventerrein is het noodzakelijk om rekening te houden met de wijze van het afvoeren van het afval- en hemelwater. Zo staat een duurzame afval- en hemelwaterafvoer voorop, waarbij het hemelwater waar mogelijk wordt afgekoppeld en er gebruik wordt gemaakt van duurzame niet-uitloogbare materialen.

Daarnaast zal de belasting van het bestaande rioleringsstelsel in het voorkeursalternatief toenemen door de aanleg van nieuw haventerrein met bijbehorend rioleringsstelsel. Het is van belang dat extra vuiluitworp door lozingswerken wordt voorkomen. Wij verzoeken u om in de planMER aan te geven wat de gevolgen zijn van de alternatieven ten aanzien van het aspect 'afval- en hemelwaterafvoer'.

Nut en noodzaak doorbreking waterkering

Wij zijn geen voorstander van het doorbreken van de waterkering, zoals wordt voorgesteld binnen het voorkeursalternatief van de planMER. Het waterschap heeft een aantal beoordelingscriteria waar dergelijke maatregelen aan worden getoetst. Eén van deze criteria is het nut en de noodzaak van de te nemen maatregel. Omdat wij deze als gering inschatten en ook vanwege de hoge kosten die aan deze ingreep verbonden zijn, verwachten wij niet dat aan dit criterium wordt voldaan. Wel zien wij kansen voor een betere ontsluiting van het industrieterrein als alternatief voor het doorbreken van de waterkering. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om de bestaande ontsluitingsweg te herinrichten.

Stormseizoen

In de periode van het stormseizoen – van 15 oktober tot 15 april – mogen er geen activiteiten of ingrepen plaatsvinden binnen de beschermingszone van de waterkering. Dit betekent dat maatregelen voor 15 oktober 2011 gereed moeten zijn of na 15 april 2012 worden uitgevoerd. Wij vragen u om in uw planning rekening te houden met het stormseizoen.

Bestemmingsplanprocedure

Voor de verdere detaillering en uitwerking van het plan tijdens de bestemmingsplanprocedure delen wij u mee dat het waterschap, naast de voorgaande aandachtspunten, onder andere op de volgende wateraspecten de nadruk legt:

- Waterkeringen
Wij vragen om de Keurzones (waterstaatswerk en beschermingszone) van de waterkeringen op de Verbeelding en in de Regels van het bestemmingsplan op te nemen met de dubbelbestemming "Waterstaat-Waterkering". Voor ingrepen die binnen de Keurzones van de waterkeringen plaatsvinden dient een Watervergunning te worden aangevraagd bij het waterschap.
- Rioleringssysteem
Aangezien het plangebied buitendijks ligt, is niet het Waterschap Groot Salland maar Rijkswaterstaat Oost het eerste aanspreekpunt voor de realisatie van het rioleringsstelsel in het plangebied. In het kader van de afvoer van afvalwater naar de RWZI Genemuiden vinden wij het wenselijk dat er afstemming plaatsvindt om te komen tot een gedegen rioleringsplan
- Watergang
In het oosten van het plangebied ligt een watergang die in beheer is bij het waterschap. De functie van deze watergang moet te allen tijde worden geborgd. Voor ingrepen binnen de Keurzones (waterstaatswerk en beschermingszone) van de watergang dient een Watervergunning te worden aangevraagd bij het waterschap.

- Eventueel: grondwateronttrekking

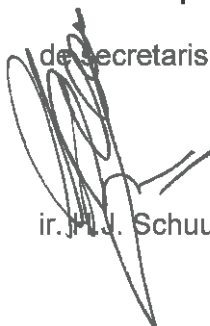
Wanneer er sprake is van grondwateronttrekking in het plangebied is een melding of de aanvraag van een Watervergunning bij het waterschap noodzakelijk.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de heer H.J. van Dijk (038-4557343) van de afdeling hydrologie en ruimtelijke ontwikkeling. Voor informatie omtrent de waterkeringen kunt u contact opnemen met de heer M. Bruins Slot (038-4557402) van de afdeling uitvoering. Voor vragen ten aanzien van het rioleringssysteem kunt u contact opnemen met de heer A. Verstraaten (038-4557437) van de afdeling technologie en riolering.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van het
Waterschap Groot Salland

de secretaris

ir. H.J. Schuurman

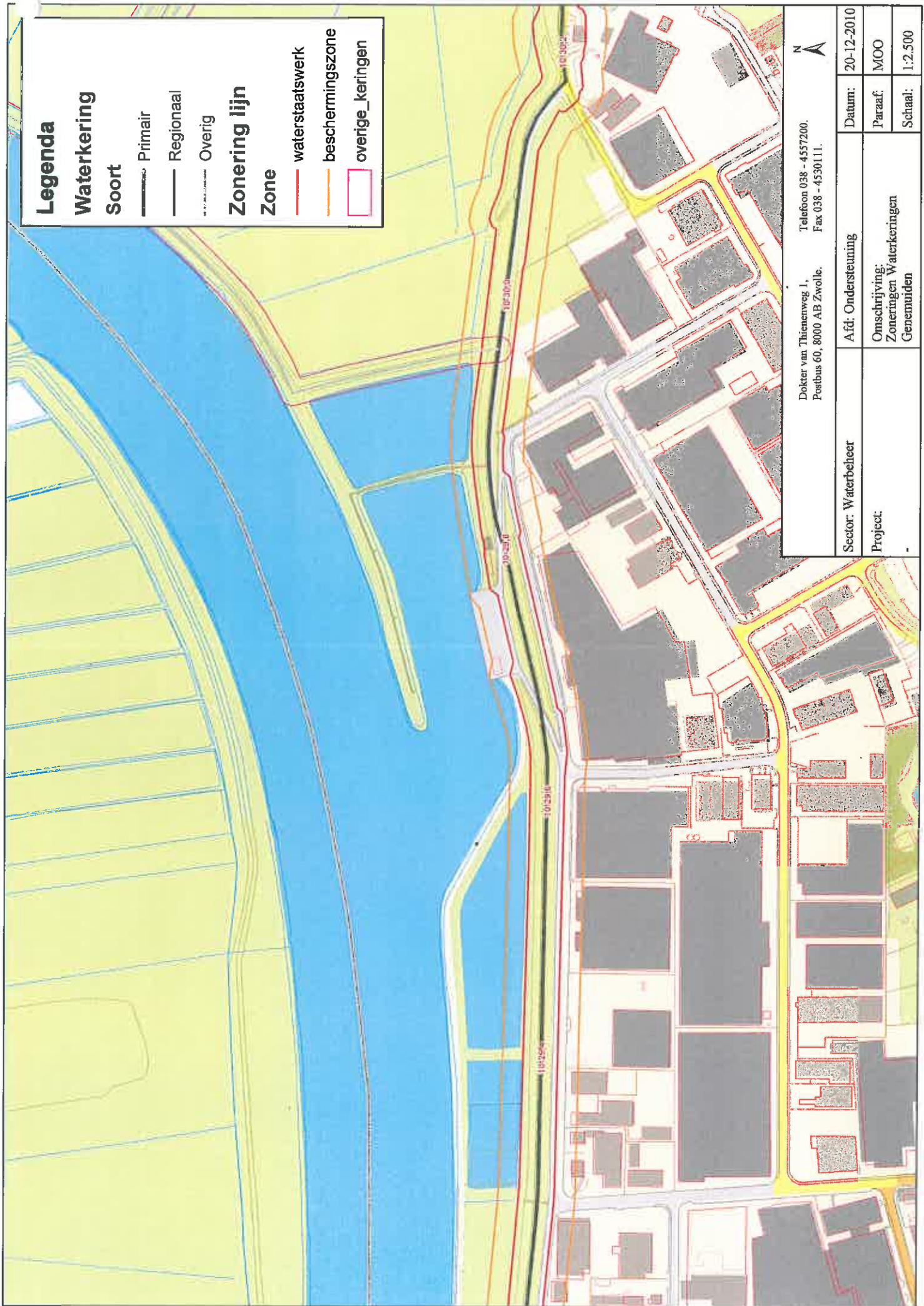
de dijkgraaf

ir. H.H.G. Dijk

Bijlagen:

- Zonerings waterkeringen Genemuiden
- Dwarsprofielen primaire waterkering (wordt digitaal toegezonden)

Legenda

Waterkering

Soort

- Primair
- Regionaal
- Overig

Zonering lijn

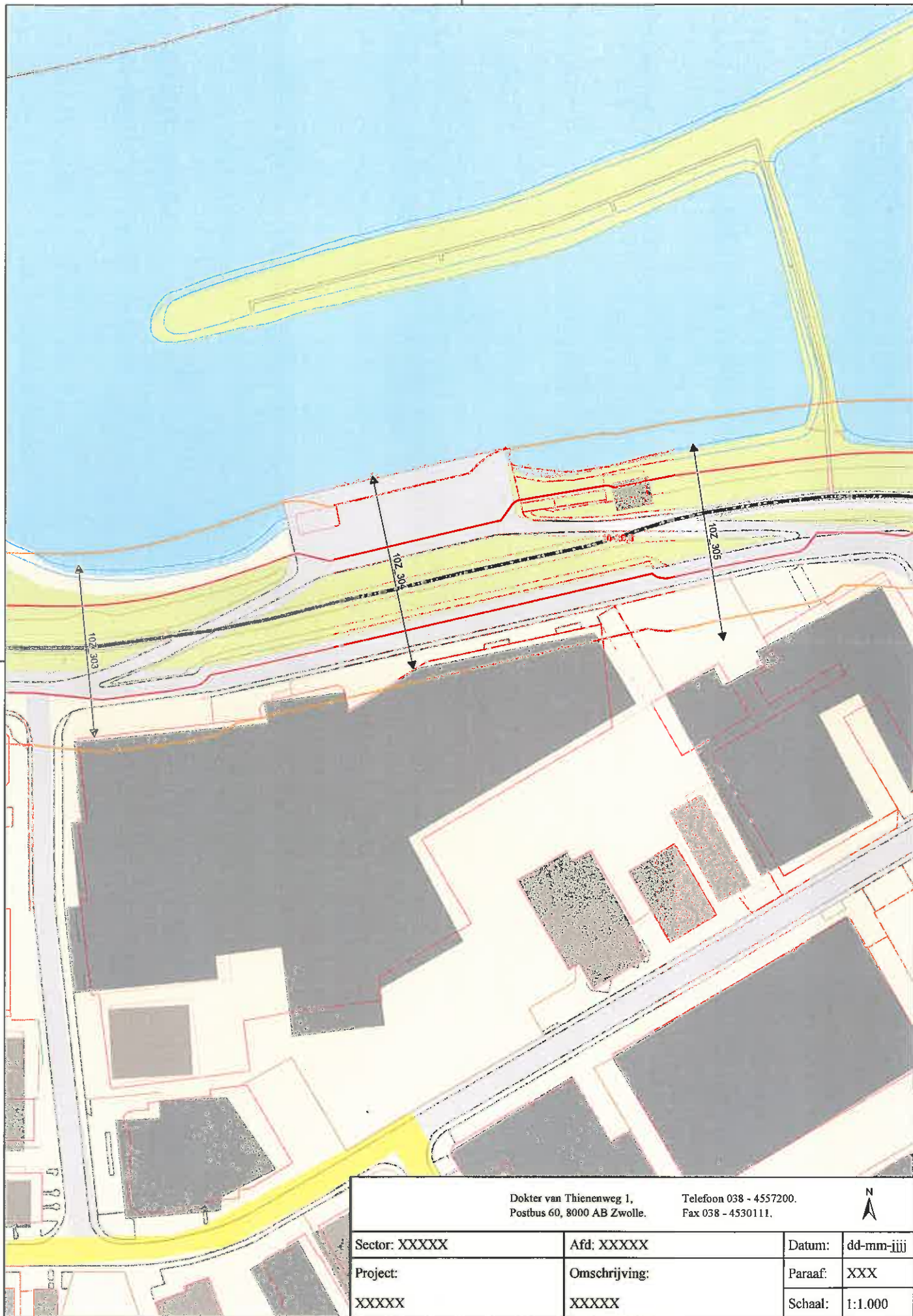
Zone

- waterstaatswerk
- beschermingszone
- overige_keringen

Dokter van Thienenweg 1, Postbus 60, 8000 AB Zwolle.
Telefoon 038 - 4557200.
Fax 038 - 4530111.

Sector: Waterbeheer	Afd: Ondersteuning	Datum:	20-12-2010
Project:	Omschrijving: Zonerings Waterkeringen Genemuiden	Paraaf:	MOO
		Schaal:	1:2.500
-			

Dokter van Thienenweg 1,
Postbus 60, 8000 AB Zwolle.

Telefoon 038 - 4557200.
Fax 038 - 4530111.

Sector: XXXXXX	Afd: XXXXXX	Datum: dd-mm-jjjj
Project: XXXXXX	Omschrijving: XXXXXX	Paraaf: XXX
		Schaal: 1:1.000

10 cm

BIJLAGE 5 Kaart 1 t/m 4 berekening industrielawaai Zevenhont

BIJLAGE 5 Kaart 1 t/m 4 berekening industrielawaai Zevenhont

